

katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (12.2. 131 §).

Robert Hermansonin tien kunnostamista kävelytieksi koskevassa aloitteessaan huomauttivat vt Matvejew ym., että Etelä-Haagasta puuttui kokonaan asuntokortteleiden keskellä oleva rauhoitettu kävelylväylä. Aloitteentekijät yhtyivät Kaupunginosayhdistys Pro Haagan esitykseen, että ao. viranomaisen tehtäväksi annettaisiin rakentaa Robert Hermansonin tie pyörätiellä varustetuksi kävelykaduksi. Tämä suhteellisen lyhyt katu on hiljattain kunnostettu, mutta ei ollut vielä kestopäällystetty ja voitaisiin se katurakennuspäällikön antaman tiedon mukaan hel-

posti rakentaa kävelykaduksi. Koska katu-teknilliset työt oli jo aloitettu, olisi asia hoidettava kiireellisesti. Yleisten töiden lautakunta totesi, että tietä alettiin rakentaa kesällä 1968 ja se päällystettiin seuraavan syksyn aikana. Ennen rakennustyön aloittamista oli sovittu liikennesuunnittelu- ja asemakaavaosaston kanssa siitä, että tie rakennetaan jalankulku- ja pyöräliikenteelle tarkoitetuksi kaduksi, jolla kuitenkin sallitaan huoltoajo. Kaupunginhallitus oli 16.6.1969 kieltänyt moottoriajoneuvoliikenteen ko. tiellä tonteille ajoa lukuun ottamatta. Valtuusto katsoi edellä esitetyn riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.10. 728 §).

7. Kiinteistöjä koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Viranhaltijat. Valtuusto päätti perustaa tonttiosastolle 1.1.1970 lukien 27. pl:n lainoppineen avustajan, 10. pl:n toimistoapulaisen ja 8. pl:n toimistoapulaisen virat (25.6. 502 §) sekä lakkauttaa osaston 27. pl:aan kuuluvan omakotiarkkitehdin viran samasta ajankohdasta lukien (3.9. 594 §).

Valtuusto oikeutti kiinteistöviraston koroittamaan jäljempänä mainittujen diplomi-insinöörien sopimuspalkat seuraaviksi: Kallervo Viljanen 2 900 mk/kk, Väinö Meuronen 2 750 mk/kk 1.1.1970 lukien muutoin entisiin ehdoin (3.9. 595 §).

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat asiat

Kiinteistö Oy Toinen linja 7:n eräiden osakkeiden ostaminen. Osakkeiden Myynti Oy Väinölä oli omasta ja KOP:n Osakeyhtiön puolesta tarjonnut kaupungin ostettavaksi

talon I ja II kerroksen tilojen hallintaan oikeuttavat osakkeet. Talon muut kerrokset oli v. 1968 hankittu kaupungin omistukseen. Osakkeiden ostamisesta päättäminen kuului kaupunginhallituksen toimivaltaan. Valtuusto oikeutti kaupunginhallituksen ylittämään kertomusvuoden talousarvion pääomamenoihin osakkeiden ostamiseen, merkitsemiseen ja lunastamiseen merkittyjä määrärahoja 969 150 mk em. osakkeiden kauppahintojen ja kaupoista menevän leimaveron suorittamista varten (21.5. 384 §).

Kiinteistöjen ostot. Kaupunginvaltuusto päätti, että kertomusvuoden aikana ostetaan seuraavat kiinteistöt, tontit, tontinosat ja maa-alueet erinäisillä ehdoilla:

30. kaupunginosassa Arvo Westerlund Oy:ltä sen omaan lukuunsa ja perustettavien asunto-osakeyhtiöiden lukuun aikoinaan hankkimasta, Munkkiniemen kylässä sijaitsevasta tilasta Maryborg RN:o 1³³⁶ rasi-tuksista vapaana kolme yhteensä n. 2 225 m²:n suuruista, Kuusisaaren asemakaavassa puistoksi merkittyä aluetta kaupunkimittausosaston karttapiirroksen n:o 13516/NA 51

1. Kaupunginvaltuusto

mukaisesti 33 000 mk:n suuruisesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta sillä ehdolla, että alueet kaupantekohetkellä luovutetaan kaupungin hallintaan. Valtuusto myönsi varat kauppahinnan suorittamista varten (9.4. 293 §).

31. kaupunginosassa kauppaneuvos Julius Tallbergin perikunnan jäseniltä

A) Helsingin kaupungin Lauttasaaren kylässä sijaitseva tila Drumsö RN:o 1⁶⁶², lukuun ottamatta

a) n. 1.7 ha:n suuruista vesialuetta kaupunkimittaosaston laatiman karttapiirroksen n:o 13118/NA 51 mukaisesti,

b) kauppakirjalla 4.5.1965 kaupungille myytyä, n. 50 ha:n suuruista vesialuetta kaupunkimittaosaston laatiman karttapiirroksen n:o 8221/NA 51 mukaisesti ja

c) kauppakirjalla 9.5.1968 kaupungille myytyä n. 15 ha:n suuruista vesialuetta kaupunkimittaosaston laatiman karttapiirroksen n:o 11301/NA 51 mukaisesti sekä

B) seuraavia, 31. kaupunginosan yleisen rakennuksen tontteja vastaavat määräalat tilasta Lauttasaari RN:o 1⁶¹⁸:

I) korttelin n:o 31001 tonttia n:o 4 (Pohjoiskaari 9) tonttijakokartan n:o 804 mukaisesti,

II) korttelin n:o 31002 tonttia n:o 1 (Pohjoiskaari 1) tonttijakokartan n:o 593 mukaisesti,

III) korttelin n:o 31002 tonttia n:o 2 (Pohjoiskaari 3) tonttijakokartan n:o 593 mukaisesti,

IV) korttelin n:o 31003 tonttia n:o 9 (Meripuistotie 7) tonttijakokartan n:o 546 mukaisesti,

V) korttelin n:o 31011 tonttia n:o 1 (Pohjoiskaari 11) tonttijakokartan n:o 790 mukaisesti,

VI) korttelin n:o 31041 tonttia n:o 1 (Pajalahdentie 10) tonttijakokartan n:o 567 mukaisesti,

VII) korttelin n:o 31058 Lauttasaari-nimi-

seen tilaan kuuluvaa n. 1 753 m²:n suuruista osaa tontista n:o 1 (Lahnalahdentie 1) asema-kaavan muutoksen n:o 4866 mukaisesti,

VIII) korttelin n:o 31085 tonttia n:o 15 (Puistokaari 4) tonttijakokartan n:o 2336 mukaisesti ja

IX) korttelin n:o 31116 tonttia n:o 1 (Särkiniementie 24) tonttijakokartan n:o 565 mukaisesti,

4 500 000 mk:n suuruisesta kauppahinnasta, josta n. 1 mmk suoritetaan kaupungin 1.12.1966 liikkeeseen laskemina obligaatioina kaupantekopäivänä olevan arvon mukaan ja n. 3 500 000 mk rahana, sekä muutoin seuraavilla ehdoilla:

1) Kauppahinta suoritetaan heti sen jälkeen, kun myyjät ovat kustannuksellaan hankkineet alaikäisten osalta oikeuden suostumuksen kauppaan.

2) Myyjät luopuvat korvauksetta heidän ja kaupungin välillä 15.6.1945 allekirjoitetun sopimuksen 2) kohdan toisesta, näin kuuluvasta kappaleesta ilmenevästä edusta:

»Mikäli Lauttasaarella myöhemmin asema-kaavan muutoksella myönnetään lisättyjä rakentamisoikeuksia, kaupunki sitoutuu määräämään siitä asetettavat ehdot Julius Tallbergin perikunnan hallussa olevien tonttien osalta ainakin yhtä edullisiksi kuin samaan aikaan ulkopuolisille asetettavat.»

3) Myyjät luovuttavat välittömästi kaupungin hallintaan ja käyttöön ne kolme puistoaluetta, joiden hallinnan siirtäminen kaupungille em. sopimuksen 6) kohdan mukaan tulisi tapahtumaan vasta 9.1.1971.

4) Luovutettavia alueita rasittavat seuraavat vuokrasuhteet:

a) Johtaja M. Simolan suullinen vuokrasopimus korttelin n:o 31002 tontin n:o 2 (Pohjoiskaari 3) käyttämisestä 120 mk:n suuruisesta kuukausivuokrasta.

b) Drumsö Ungdomsförening -nimisen yhdistyksen oikeus korttelin n:o 31003 tontin n:o 9 (Meripuistotie 7) käyttämiseen korvauksetta ilman kirjallista vuokrasopimusta.

- c) Johtaja A. F. Virkkusen vuokraoikeus Takaniemi -nimiseen, kohdassa 3) mainitulla puistoalueella sijaitsevaan maa-alueeseen 600 mk:n suuruudesta vuosi- vuokrasta.
- d) A. Nurmisen oikeus Gräsgrund -nimi- sen saaren käyttämiseen 200 mk:n suu- ruudesta vuosivuokrasta.
- e) M. L. Sjöbergin oikeus Lilla Grisen (Lindhomsgrund) -nimisen luodon käyt- tämiseen 100 mk:n suuruudesta vuosi- vuokrasta.
- f) Kalastajien S. Perhmanin, S. Brun- strömin ja E. Lindgrenin oikeus kalas- tuksen harjoittamiseen Drumsö -nimisen tilan vesialueilla 50 mk:n suuruista vuo- tuista korvausta vastaan.
- g) Oy Telva Ab -nimisen yhtiön oikeus korttelin n:o 31122 tontin n:o 3 edustalla olevan vesialueen ja Skinnbyxorna -nimi- sen saaren rakennuksineen vuokraami- seen 25 v:ksi 1.1.1967 lukien elinkustan- nusindeksiin sidottua, 250 mk:n suu- ruista vuosivuokraa vastaan.
- 5) Luovutettavilla alueilla sijaitsevat, kuo- linpesän osakkaiden omistamat rakennukset sisältyvät kauppaan.
- 6) Muutoin luovutetaan myydyt alueet ja rakennukset rasituksista vapaina.
- Kauppahinnan suorittamista varten valtuusto myönsi 4.5 mmk. Lisäksi valtuusto päätti kehottaa kaupunginhallitusta harkit- semaan, sopivatko kaupungille nyt ostettavat tontit tai jotkut niistä varattaviksi vanhusten ja opiskelevien nuorten hyväksi rakennetta- via asuntoja varten (15.1. 32 §).
37. kaupunginosassa leskirva Naima Maija- lalta Malmin kylässä sijaitseva tila Takala RN:o 5⁷¹ rasituksista vapaana 22 500 mk:n kauppahinnasta (12.11. 807 §) sekä tila Storåkern n:o 8^a RN:o 1¹⁸ Pukinmäen yksinäistaloa Kirjakauppa Oma Oy:ltä 10 500 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahin- nasta (21.5. 383 §).
38. kaupunginosassa Malmin kylässä sijait- seva tila Gustafsberg RN:o 2¹⁰² Karl Raskin

perikunnalta 19 000 mk:n käteisellä suori- tettavasta kauppahinnasta (26.11. 853 §).

Malmilla olevien eräiden määräalojen ja rakennusten ostaminen Hankkijalta, ks. s. 86.

Tapanilan kylässä sijaitseva tila R 431 RN:o 8³⁷⁰ autonkulj. Veikko Koskelta ja hä- nen edesmenneen vaimonsa Anna Kosken perillisiltä 40 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (15.1. 33 §);

Tapanilan kylässä sijaitseva tila Ihantola RN:o 8⁴⁹³ leskirva Matilda Gädalta 52 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahin- nasta (4.6. 426 §);

Tapanilan kylässä sijaitseva tila Pakkola RN:o 8⁴⁹⁴ autonasent. Karl Gädalta ja rva Raija Halmeelta rasituksista vapaana 82 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahin- nasta (4.6. 427 §);

Tapanilan kylässä sijaitsevat tilat R 429 RN:o 8³⁶⁵ ja R 432 RN:o 8³⁷¹, mikäli ne ovat rasituksista vapaat, Anna Kärkkäiseltä ja Matti Kärkkäisen oikeudenomistajilta 39 000 mk:n käteishinnasta (18.6. 474 §);

Tapanilan kylässä sijaitseva tila Bj⁴ 68 RN:o 4³⁷⁰ Heikki ja Edit Palo-ojan jakamat- toman kuolinpesän osakkailta 25 000 mk:n käteishinnasta (3.9. 607 §);

Tapanilan kylässä sijaitseva Purola-nimi- nen tila RN:o 4²⁴⁸ rva Selma Sventolta 14 000 mk:n kauppahinnasta, mikäli tila on rasituksista vapaa (3.9. 610 §);

Tapanilan kylän tilat Vihtori RN:o 7⁵³³, Päiviö RN:o 7⁵³⁴, Alava RN:o 7⁵³⁵, Kuusela RN:o 7⁵³⁶ ja Koivula RN:o 7⁵³⁷ toim.joht. Esko Lehtivuorelta ja hänen vaimoltaan Ulla Lehtivuorelta 165 000 mk:n käteisellä suori- tettavasta kauppahinnasta (12.11. 808 §);

Suutarilan kylässä sijaitsevasta Bagges- nimisestä tilasta RN:o 2¹³² kaupunkimittaus- osaston laatiman karttapiirroksen n:o 13861/ NA 51 mukainen, n. 1 360 m²:n laajuinen määräala maanv. Karl Stellbergiltä 6 800 mk:n käteishinnasta (3.9. 609 §).

45. kaupunginosassa Vartiokylässä sijait- seva tila Onnela RN:o 2⁸¹⁸ rasituksista vapaa- na Asunto Oy Vartiokummulta ja Asunto Oy

1. Kaupunginvaltuusto

Vartiorinteeltä 32 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta sillä ehdolla, että kauppaan eivät sisälly tilasta korttelin n:o 45218 tontteihin n:o 11 ja 12 merkityt määräläat (12.2. 121 §);

Vartiokylässä oleva tila Lilläker RN:o 5⁵²⁴ Helsingin Suomalaiselta Säästöpankilta rasituksista vapaana 10 140 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (26.2. 172 §);

Vartiokylässä oleva tila n:o 233 RN:o 5⁵¹³ Gundel Puustisen oikeudenomistajilta rasituksista vapaana 15 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (26.2. 173 §);

Mellunkylässä sijaitsevasta tilasta Borgis RN:o 1⁵⁸⁴ kolme asemakaavassa puistoksi merkittyä määräläalaa sekä urheiluläueeksi merkitty määräläa, pinta-alaltaan yhteensä n. 8 431 m², rasituksista vapaina ev.luutn. Harry Wihtolilta ja hänen edesmenneen vaimonsa Maria Wihtolin perillisiltä kaupunkimittausosaston laatimien karttapiirrosten n:o 14107—14110/NA 51 mukaisesti 68 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta (12.11. 809 §); sekä samasta tilasta n. 9 979 m²:n suuruinen määräläa, joka asemakaavassa on merkitty kuuluvaksi korttelin n:o 47001 tonttiin n:o 1 ja puistoksi, 140 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta kaupunkimittausosaston karttapiirroksen n:o 13352/NA 51 mukaisesti (29.1. 828 §);

Oy Marjaniemen Huvilayhdyskunta -nimiseltä purkautuneelta osakeyhtiöltä tai ao. kiinteistönomistajilta 25 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta rasituksista vapaina Vartiokylässä sijaitsevista tiloista seuraavat määräläat:

A) Tilasta Matinranta RN:o 2²⁴⁵ korttelin n:o 45012 tonttiin n:o 2 kuuluva noin 162 m²:n, tonttiin n:o 3 kuuluva noin 100 m²:n ja tonttiin n:o 4 kuuluva noin 75 m²:n suuruinen määräläa tonttijakokartan n:o 2762 mukaisesti sekä saman korttelin tonttiin n:o 5 kuuluva 127.6 m²:n suuruinen määräläa tontinmittauksen TN:o 67142 mukaisesti,

B) Tilasta R.T. 60 RN:o 2⁶⁰⁷ korttelin n:o 45012 tonttiin n:o 6 kuuluva 641.0 m²:n suuruinen määräläa tontinmittauksen TN:o 67203 mukaisesti sekä saman korttelin tonttiin n:o 7 kuuluva noin 193 m²:n suuruinen määräläa tonttijakokartan n:o 2672 mukaisesti sekä lisäksi vesialuetta noin 241 m²:n suuruinen määräläa kaupunkimittausosaston laatiman karttapiirroksen n:o 13801/NA 51 mukaisesti.

C) Tilasta Ruohoranta RN:o 2⁶⁴⁹ korttelin n:o 45036 tonttiin n:o 1 kuuluva 97.9 m²:n suuruinen määräläa tontinmittauksen TN:o 67159 mukaisesti sekä saman korttelin tonttiin n:o 2 kuuluva 54.5 m²:n suuruinen määräläa tontinmittauksen TN:o 68208 mukaisesti.

D) Tilasta R.T.55^a RN:o 2⁵⁷⁶ korttelin n:o 45026 tonttiin n:o 10 kuuluva 164.9 m²:n suuruinen määräläa tontinmittauksen TN:o 68197 mukaisesti sekä saman korttelin tonttiin n:o 11 kuuluva noin 67 m²:n suuruinen määräläa tonttijakokartan n:o 1857 mukaisesti.

E) Tilasta Keskiranta RN:o 2¹⁸⁶ vesialuetta noin 54 m²:n suuruinen määräläa kaupunkimittausosaston laatiman karttapiirroksen n:o 13802/NA 51 mukaisesti.

Kauppa tehtiin sillä ehdolla, että mikäli myöhemmin ilmeni em. tiloihin kuuluvan jonkin sellaisen alueen, jota Oy Marjaniemen Huvilayhdyskunta ei ole aikaisemmin myynyt eikä muutoin luovuttanut kolmannelle henkilölle, tällainen alue sisältyy kauppaan ilman eri korvausta (25.6. 523 §);

hitsaaja Yrjö Kaajasalolta ja hänen vaimoltaan Taimi Kaajasalolta rasituksista vapaana Vartiokylässä sijaitseva tila Luotola RN:o 2⁸⁹⁵ 50 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta (1.10. 705 §);

Vartiokylässä olevan talon n:o 2 tiluksista muodostettujen yhteisten tie-, ranta-, vesijätö- ja vesialueiden osakkailta heidän 22.5. pitämänsä kokouksen päätöksen mukaisesti samassa kylässä sijaitsevat kaupunkimittausosaston laatimaan, 21.5. päivätyyn kart-

tapiirroksen n:o 13799/NA 51 kirjaimilla AT merkitty 0.093 ha:n suuruinen tiealue, kirjaimella A merkitty 0.39 ha:n suuruinen rantapalsta, kirjaimella C merkitty 0.063 ha:n suuruinen vesijättöalue ja kirjaimella B merkitty 1.14 ha:n suuruinen vesialue. Kauppahinta tiealueen osalta on 1 900 mk, rantalueen osalta 11 700 mk, vesijättöalueen osalta 700 mk ja vesialueen osalta 1 800 mk. Valtuusto myönsi 16 100 mk kauppahinnan suorittamista varten (18.6. 475 §);

Asunto Oy Vartioharjulta rasiuksista vapaana Vartiokylässä sijaitseva tila Bellbo RN:o 2⁹¹⁸ 30 000 mk:n käteishinnasta sillä ehdolla, ettei kauppaan sisälly asemakaavan mukaan korttelin n:o 45260 tonttiin n:o 3 kuuluvaa määräälaa mainitusta tilasta (15.10. 741 §);

Mellunkylässä sijaitseva Lillmossklint-niminen tila RN:o 1² rasiuksista vapaana Ab Svenska Småbruk och egna hem -nimiseltä yhtiöltä 250 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (15.1. 35 §);

leskirva Elin Lundqvistilta ja hänen lapsiltaan rasiuksista vapaana Mellunkylässä sijaitsevasta tilasta Borgs RN:o 1⁵⁸⁶ n. 3.94 ha:n suuruinen määrääla kaupunkimitta- osaston karttapiirroksen n:o 12691/NA 51 mukaisesti 190 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (29.1. 81 §);

sekatyömies Vilho Lösöselä Mellunkylässä sijaitseva tila Vilhola RN:o 3¹⁴⁴ rasiuksista vapaana 35 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (26.2. 171 §);

rva Tora Sundbergilta ja dipl.ins. Gustaf Blomqvistilta Mellunkylässä sijaitsevat tilat Parken RN:o 4¹⁷⁸ ja Barrkärr RN:o 4¹⁷⁹ rasiuksista vapaina 528 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (12.3. 212 §);

kirvesmies Martti Ketoselta tila Marttila RN:o 3¹³⁵ Mellunkylässä rasiuksista vapaana 40 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (26.3. 253 §);

rasiuksista vapaana yövartija Alpo Harjulta 20 000 mk:n kauppahinnasta Mellun-

kylässä sijaitseva Broända-niminen tila RN:o 1³²⁴ (3.9. 608 §).

49. kaupunginosassa korttelin n:o 49026 koulutoimen rakennusten tonttiin n:o 1 kuuluva, n. 18 750 m²:n suuruinen määrääla tilasta Uppby RN:o 2⁴¹⁵ Laajasalon kylässä kaupunkimitta- osaston piirustuksen n:o 13586/NA 51 mukaisesti 187 500 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (7.5. 343 §).

Laajasalon kylässä sijaitseva tila Kotola RN:o 1⁷¹⁰ joht. Hannes Livolta rasiuksista vapaana 20 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (26.11. 852 §);

leskirva Edith Carlströmiltä rasiuksista vapaana Laajasalon kylässä sijaitsevat tilat Grindstuga RN:o 1⁸⁴ ja Grindstuga I RN:o 2⁵⁶ yhteensä 30 000 mk:n kauppahinnasta siten, että 27 000 mk suoritetaan käteisellä ja 3 000 mk välittömästi sen jälkeen, kun tilalla RN:o 1⁸⁴ oleva asuinrakennus on tyhjänä luovutettu kaupungin käyttöön (15.1. 34 §).

54. kaupunginosassa Vuosaaressa sijaitsevat tilat Soldis B RN:o 3²⁶⁸ ja Soldis A RN:o 3²²⁸ lääket. lis. Valborg Lindholmilta ja ins. Hakon Lindholmilta rasiuksista vapaana 140 000 mk:n käteishinnasta (26.11. 855 §);

eversti evp. Hans von Esseniltä ja agron. Wava von Essen-Wasastjernalta Vuosaaren kylässä sijaitsevat tilat Svalbo 2 RN:o 2⁹, Barrdoft RN:o 4⁸ ja Svalbo I RN:o 4⁹ rasiuksista vapaina 260 000 mk:n suuruudesta hinnasta siten, että siitä suoritetaan 250 000 käteisellä ja 10 000 mk heti sen jälkeen, kun tilojen rakennukset on luovutettu tyhjinä kaupungin vapaaseen käyttöön (26.11. 854 §);

Väestöliitolta rasiuksista vapaana Vuosaaren kylässä sijaitseva tila Meriharju RN:o 5⁴⁹ rakennuksineen 450 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (26.2. 174 §);

A) rva Brita Thelestamilta ja rva Karin von Herteniltä Vuosaaren kylässä sijaitsevat tilat Kallvik Centraltomt RN:o 4⁴⁴ ja Ullas RN:o 4⁶³ yhteensä 288 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta;

1. Kaupunginvaltuusto

B) dipl.ins. Hans Björkelliltä ja rva Anita Palmgrenilta tila Brandis RN:o 4⁶⁴ 366 000 mk:n suuruisesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta;

C) rva Dora Bengelsdorffilta tilat Lill-Kallvik RN:o 4⁶⁵ ja Lilla Kallvik III RN:o 4⁶⁶ yht. 226 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta.

Tilojen kauppahinnan suorittamista varten valtuusto myönsi 880 000 mk (18.6. 476 §);

Vuosaassa sijaitsevat tilat Vrå RN:o 4¹⁷, Berghäll RN:o 4¹⁸ ja Fridkulla RN:o 4¹⁹ kauppaneuvoksetar Maud Greulingin oikeudenomistajilta rasituksista vapaana yht. 272 000 mk:n kauppahinnasta, joka suoritetaan sen jälkeen, kun myyjien toimesta on hankittu oikeuden suostumus alaikäisen Ruotsin kansalaisen Diana Aminoffin osalta (17.9. 651 §);

A) Länsisalmen kylässä sijaitseva tila Skällviken RN:o 7¹⁹ ja Vuosaaren kylässä sijaitseva tila Skällängen RN:o 2¹⁰³ pienvilj. Nils Liljeströmiltä yht. 160 000 mk:n käteishinnasta;

B) pienvilj. Johan Törnströmiltä Länsisalmen kylässä sijaitsevat tilat Tryvik RN:o 2⁴ ja Tryvik I RN:o 2¹⁹ yht. 380 000 mk:n kauppahinnasta, josta 330 000 mk suoritetaan käteisellä ja 50 000 mk heti sen jälkeen, kun tilat on luovutettu kaupungille.

Kauppahintojen suorittamista varten myönnettiin 540 000 mk (18.6. 477 §);

Kirkkonummen kunnan Porkkalan kylässä sijaitseva tila Källvik-Västergård RN:o 3⁵⁴, n. 113.4 ha, arkk. Birgitta Simbergiltä ja rva Margareta Wallerilta 800 000 mk:n suuruisesta kauppahinnasta, josta n. 100 000 mk suoritetaan kaupungin v. 1966 liikkeesen laskemina obligaatioina kaupantekopäivänä olevan arvon mukaan ja n. 700 000 mk käteisellä (26.2. 170 §);

Kirkkonummen kunnan Tollsin kylässä sijaitsevasta Gustavsberg RN:o 1¹⁹ -nimisestä tilasta n. 2 000 m²:n suuruinen määräala alaikäisiltä Pirkko ja Terhi Hassiselta rasi-

tuksista vapaana kaupunkimittaosaston karttapiirroksen n:o 13569/NA 51 mukaisesti 10 000 mk:n kauppahinnasta (7.5. 334 §);

Inkoon kunnan Elgsjön kylässä sijaitsevat tilat Lastvik RN:o 1²⁶, Mellangård RN:o 1²⁷, Kämpe RN:o 2³² ja Klockars RN:o 3³³, Lill-Ramsön yksinäistaloon kuuluva Lakanäsäng-niminen tila RN:o 1⁵⁵ sekä Bolstadin kylässä sijaitseva Villholmen-niminen tila RN:o 1⁸⁶ arkk. Else Aropaltiolta rasituksista vapaina yht. 2 mmk:n suuruisesta kauppahinnasta, josta 1 mmk lasketaan Mellangårdin, 1 250 mk Lastvikin, 780 000 mk Klockarsin, 58 690 mk Villholmenin, 60 mk Lakanäsängin ja 160 000 mk Kämpen tilan osalle. Kauppahinnasta maksetaan 1.5 mmk kertomusvuonna ja 0.5 mmk v. 1970 (1.10. 704 §);

Vihdin kunnan Salmen kylässä sijaitsevat tilat Penttilä RN:o 1⁴⁶ ja Ojakoski RN:o 2³¹ rva Hedvig Lindholmilta ym. yhteensä 315 000 mk:n suuruisesta käteishinnasta (12.11. 810 §).

Aluevaihdot. Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan suorittamaan jäljempänä mainitut aluevaihdot erinäisillä ehdoilla:

Kiinteistö-osakeyhtiö Fe-Te Fastighetsaktiebolagin kanssa siten, että yhtiö luovuttaa kaupungille 5. kaupunginosan korttelin n:o 91 entisestä tontista n:o 8 puistoksi tonttijakokartan n:o 2739 mukaan merkityt, n. 809 m²:n suuriset osat ja kaupunki luovuttaa yhtiölle saman korttelin tonttiin n:o 10 tonttijakokartan n:o 2739 mukaan kuuluvat, yht. noin 929 m²:n suuriset osat yleisistä alueista Dö¹, Hc¹, Ha¹, Ha² ja 5PI¹ (ns. Sinebrychoffin alue). Yhtiö suorittaa kaupungille välirahana 4 800 mk (15.1. 30 §);

valtion kanssa aluevaihdon, jossa kaupunki luovuttaa valtiolle 13. kaupunginosan (Etu-Töölön) korttelin n:o 401 tontin n:o 8 ja jossa valtio luovuttaa kaupungille 1) Tapanilan kylässä sijaitsevasta Backas-nimisestä tilasta RN:o 2⁶⁴ n. 10 ha:n suuruisen, Tattarisuolla sijaitsevan erillisen palstan ja 2) Vähä-Huopalahden kylässä sijaitsevasta

Fredriksberg-nimisestä tilasta RN:o 1¹⁹ n. 1.34 ha:n suuruisen, Pikku-Huopalahden pohjukassa sijaitsevan erillisen palstan. Vaihdoissa ei suoriteta välirahaa (21.5. 380 §);

Oulunkylän Seurakunnan Siirtolayhdistyksen kanssa aluevaihdon, jossa yhdistys luovuttaa kaupungille rasiuksista vapaana korttelin n:o 28161 asuntotontit n:o 1 ja 2 niillä olevine rakennuksineen ja kaupunki luovuttaa yhdistykselle korttelin n:o 28140 tontin n:o 2 sillä olevine rakennuksineen. Vaihdoissa ei suoriteta välirahaa. Mikäli yhdistys ei pura sille luovutettavalla tontilla olevia rakennuksia ja rakenna niiden tilalle ennen 31.12.1974 sosiaalista huoltolaitosta pääasiallisesti lapsia ja vähintään 10 v Helsingissä asuneita vanhuksia varten, kaupungilla on oikeus periä yhdistykseltä välirahana 73 000 mk, jolle lasketaan 6 %:n vuotuinen korko vaihtokirjan allekirjoituspäivästä lukien (9.4. 292 §);

Helsingin Asuntokeskuskunta Hakan kanssa aluevaihdon, jossa

A) kaupunki luovuttaa Hakalle Pohjois-Haagan suunnitellulle kerrostaloalueelle laadittavan asemakaavan mukaisia asuntotontteja, joiden yhteenlaskettu rakennusoikeus vastaa n. 800 huoneyksikköä, sen jälkeen kun valtuusto on hyväksynyt alueen asemakaavan ja

B) Haka luovuttaa kaupungille Helsingin maalaiskunnan Länsisalmen kylässä sijaitsevasta Westerkulla-nimisestä tilasta RN:o 7³⁹⁵ rasiuksista vapaana n. 33 ha:n suuruisen metsäalueen. Sopimuksen voimaan tuleminen ehtona on, että Haka aloittaa v:n 1970 aikana Pohjois-Haagan alueella vähintään 150 asunnon rakentamisen, joista vähintään 100 asuntoa rakennetaan valtion asuntolainojen turvin, ja että Hakan toimesta valtion lainojen turvin Pohjois-Haagan rakennettavien talojen yhteenlaskettu huoneyksikkömäärä on vähintään 400. Tonttien lopullinen luovutus-hinta tarkistetaan alueen asemakaavan vahvistamisen jälkeen valtion lainojen turvin rakennettavien tonttien osalta 2 000 mk:n

suuruisen ja muiden tonttien osalta 4 200 mk:n suuruisen huoneyksikköhinnan mukaan. Länsimäen alueen lopullinen luovutus-hinta tarkistetaan alueen rakennuskaavan vahvistamisen jälkeen 1 000 huoneyksikköä käsittävän asuntoalueen osalta 2 300 mk:n suuruisen huoneyksikköhinnan mukaan ja 1.5 ha:n suuruisen teollisuusalueen osalta 12 mk:n suuruisen neliömetrihinnan mukaan. Hintojen erotus suoritetaan välirahana asianosaiselle heti hintojen tarkistuksen tultua suoritetuksi (18.6. 470 §);

Alkoholiliike Oy:n kanssa aluevaihto, jossa yhtiö luovuttaa kaupungille n. 100 m²:n suuruisen alueen 20. kaupunginosan korttelin n:o 781 entisestä tontista n:o 6 liitettäväksi Itämerenkadun katualueeseen ja jossa kaupunki luovuttaa yhtiölle korttelin n:o 781 tonttiin n:o 7 kuuluvaksi merkityn, n. 100 m²:n suuruisen alueen yleisestä alueesta St¹ tonttijakokartan n:o 2800 mukaisesti. Kiinteistölautakunta suorittaa yhtiölle rakennuslain 74 §:n 1 mom:n mukaisena korvauksena katualueella olevasta muurista 25 000 mk sillä ehdolla, että mikäli julkisivutoimikunta vaatii muurin loppuosan (n. 50 m) muutoksia tai uuden muurin rakennettavaksi kalliimmin ratkaisuin kuin muu osa muuria edellyttää, kaupunki vastaa tällaisista kustannuksista normaalin ratkaisun ylittävältä osalta (15.1. 29 §);

ostamaan varat. Päiviö Hetemäeltä n. 4.2 ha:n suuruisen määräalan tilasta Smedbacka RN:o 7² Mellunkylässä kaupunkimitausosaston karttapiirroksen n:o 13538/NA 51 mukaisesti 339 000 mk:n suuruisesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta; suoritettavien varat. Hetemäen kanssa perustettavien yhtiöiden puolesta aluevaihdon, jonka mukaan kaupunki luovuttaa varat. Hetemäelle korttelin n:o 30042 tonteista n:o 36, 38 ja 40 asemakaavan ja tonttijaon muutoksella muodostettavaan uuteen tonttiin kuuluvan, voimassa olevassa asemakaavassa puistoksi merkityn määräalan Munkkiniemen tilasta RN:o 1¹¹⁷² Munkkiniemen kylässä ja varat.

1. Kaupunginvaltuusto

Hetemäki luovuttaa kaupungille perustettavien yhtiöiden puolesta sanotun korttelin tontista n:o 40 em. puistoksi merkittävän alueen asemakaavan muutoksen vahvistamisen ja tonttijaon muutoksen hyväksymisen jälkeen. Varatuomari Hetemäki suorittaa kaupungille käteisenä välirahana 198 000 mk (7.5 344 §);

Keskus-Sato Oy:n ja Polar-rakennusosakeyhtiön kanssa aluevaihtosopimuksen, jonka mukaan A) kaupunki tulee luovuttamaan yhtiöille eri luovutuskirjalla Pihlajamäen asuntoalueen lounais- ja länsipuolelta alueelle laadittavan asemakaavan mukaisia asuntotontteja, joiden yhteenlaskettu rakennusoikeus vastaa n. 2 000 huoneyksikköä sen jälkeen, kun valtuusto on hyväksynyt asemakaavan, ja

B) yhtiöt luovuttavat kaupungille eri luovutuskirjalla samanaikaisesti kuin kohdassa A) mainittu luovutuskirja allekirjoitetaan

a) Kirkkonummen kunnan Bondarbyn kylässä sijaitsevat tilat Skogshyddan RN:o 1⁴, Tallmo RN:o 1⁵, Vestanlid RN:o 1¹² ja Bondarby RN:o 1¹⁷ rasiuksista vapaina sekä

b) Helsingin maalaiskunnan Hakunilan kylässä sijaitsevasta Martinmäen tilasta RN:o 5⁵⁴ rasiuksista vapaana määräalan, joka käsittää n. 60 ha teollisuuskorttelialueita.

Sopimuksen voimaantumisen ehtona on, että yhtiöt aloittavat kertomusvuoden aikana Pihlajamäen alueella vähintään 300 asunnon rakentamisen, josta vähintään 200 asuntoa rakennetaan valtion asuntolainojen turvin.

Sopimuksen voimaan tulosta voidaan kuitenkin sopia erikseen v:n 1970 aikana siinä tapauksessa, että rakennustöiden aloittaminen Pihlajamäen alueella lykkäytyy kaupungista tai yhtiöistä riippumattomista syistä.

Yhtiöiden toimesta valtion lainojen turvin Pihlajamäkeen rakennettavien talojen yhteenlaskettu huoneyksikkömäärä on vähintään 1 000.

Pihlajamäen tonttien lopullinen luovutus-hinta tarkistetaan alueen asemakaavan vah-

vistamisen jälkeen valtion lainojen turvin rakennettavien tonttien osalta 2 000 mk:n suuruisen ja muiden asuntotonttien osalta 4 000 mk:n suuruisen huoneyksikköhinnan mukaan (18.6. 469 §);

tilanomistaja Elvi Casagranden kanssa päätettiin suorittaa seuraava aluevaihto: A) Helsingin kaupunki luovuttaa Casagrandelle perustettavien asunto-osakeyhtiöiden lukuun tilasta I 8 RN:o 1²¹⁶ Tapanilan kylässä sijaitsevan korttelin n:o 39306 tonttiin n:o 4 merkityn, n. 637 m²:n suuruisen osan rakennuksineen tonttijakokartan n:o 2892 mukaisesti. B) Casagrande luovuttaa kaupungille samassa kylässä sijaitsevan tilan I 8^c RN:o 1¹⁴⁹ lukuun ottamatta tilasta em. korttelin tontteihin n:o 3 ja 4 merkittyjä määräaloja. Casagrande maksaa kaupungille välirahaa 50 000 mk (25.6. 525 §);

Lauri Heinosen perillisten kanssa aluevaihdon, jossa nämä luovuttavat kaupungille rasiuksista vapaana Vartiokylän kylässä sijaitsevan tilan n:o 201 RN:o 5⁴⁷⁰ ja kaupunki luovuttaa Lauri Heinosen perillisille vahvistetun asemakaavan mukaista, korttelissa n:o 45044 sijaitsevaa, tonttijakokartan n:o 1855 mukaista tonttia n:o 7 vastaavan määräalan samassa kylässä sijaitsevasta tilasta Vartio RN:o 2¹⁰⁷⁰. Vaihdossa ei suoriteta välirahaa (12.11. 812 §);

Asunto Oy Yliskylänhovin kanssa aluevaihdon, jossa kaupunki luovuttaa yhtiölle A) korttelin n:o 49051 asuntotontin n:o 3 ja B) saman korttelin autopaikkatontin n:o 18. Yhtiö luovuttaa kaupungille rasiuksista vapaina C) Haagan kylässä sijaitsevan tilan Tomt I Kv 13 RN:o 2³²⁷ ja D) n. 8 563 m²:n suuruisen, korttelin n:o 49080 tonttiin n:o 4 kuuluvan määräalan tilasta Uppby RN:o 2⁴¹⁵ Laajasalon kylässä tonttijakokartan n:o 2814 mukaisesti. Yhtiö suorittaa kaupungille välirahana käteisellä 48 000 mk. Vaihto suoritetaan sen jälkeen, kun mainitun korttelin asemakaavan muutos on vahvistettu (12.3. 211 §);

Helsingfors svenska bostadsstiftelse -nimi-

sen säätiön määräämisvallassa olevien Bostads Ab Dalen, Bostads Ab Babord ja Bostads Ab Västremmaren nimisten asunto-osakeyhtiöiden kanssa aluevaihdon, jossa kaupunki luovuttaa yhtiöille yhteisesti korttelin n:o 54048 tontin n:o 2 asemakaavapiirustuksen n:o 6078 mukaisesti asuintalojen rakentamista varten ja jossa yhtiöt luovuttavat kaupungille rasiuksista vapaina A) Dalen-nimisen tilan RN:o 1⁸² Helsingin kaupungin Vuosaaren kylässä ja B) Vuosaaren kumotun rakennuskaavan mukaisen korttelin n:o 92 rakennuspaikkaa n:o 1 ja korttelin n:o 94 rakennuspaikkaa n:o 2 vastaavat määräalat Henriksberg-nimisestä tilasta RN:o 1⁸⁹ samassa kylässä. Yhtiöt suorittavat kaupungille välirahana käteisellä 10 000 mk (12.2. 122 §);

varat. Leo Haikosen kanssa perustettavien asunto-osakeyhtiöiden lukuun aluevaihdon, jossa kaupunki luovuttaa Haikoselle perustettavien asunto-osakeyhtiöiden lukuun asemakaavapiirustuksen n:o 6081 mukaista korttelin n:o 54012 tonttia n:o 1 vastaavan, n. 2.55 ha:n suuruisen määräalan Vuosaaren kylässä sijaitsevasta tilasta Saseka III RN:o 2⁵⁰ ja Haikonen luovuttaa kaupungille rasiuksista vapaina 29.6.1963 vahvistetun ja sittemmin kumotun rakennuskaavan mukaisia korttelin n:o 92 rakennuspaikkoja n:o 2—6 vastaavat, n. 3.06 ha:n suuruiset määräalat ja korttelin n:o 91 rakennuspaikkaa n:o 2 vastaavan, n. 0.45 ha:n suuruisen määräalan samassa kylässä sijaitsevasta tilasta Henriksberg RN:o 1⁸⁹. Aluevaihdossa ei suoriteta välirahaa. Kaupungille suoritettavilla määräaloilla on seuraavat rakennukset ja niitä koskevat vuokraoikeudet:

a) korttelin n:o 91 rakennuspaikalla n:o 2 Haikosen vapaassa hallinnassa oleva viljavarasto,

b) korttelin n:o 92 rakennuspaikalla n:o 4 sijaitseva, vanhasta kasvihuoneesta kunnostettu autokorjaamo, joka on vuokrattu 1 kk:n irtisanomisajoin,

c) korttelin n:o 92 rakennuspaikalla n:o 5

asuinrakennus talousrakennuksineen, jotka kaikki on vuokrattu 1 kk:n irtisanomisajoin sekä

d) korttelin n:o 92 rakennuspaikalla n:o 6 kaksi asuinrakennusta talousrakennuksineen, jotka kaikki on vuokrattu 1 kk:n irtisanomisajoin (18.6. 473 §);

Asunto Oy Satomeri ja Asunto Oy Sato-kuusikkonimisten asunto-osakeyhtiöiden kanssa aluevaihdon, jossa kaupunki luovuttaa yhtiölle eri luovutuskirjalla Patola A-nimiselle suunnitellulle kerrostaloalueelle laadittavan asemakaavan mukaisia asuntontteja ja yhtiöt luovuttavat kaupungille samanaikaisesti eri luovutuskirjalla Vuosaaren kylässä sijaitsevat tilat Torpet RN:o 4⁷⁸ ja Tallmo RN:o 4⁸⁹ rasiuksista vapaina. Mikäli kaupunki suorittaa luovutettavien tonttien sisäiset kunnallisteknilliset työt, vastaa luovutettavien tonttien rakennusoikeus vähintään 120 huoneyksikköä. Jos taas yhtiöt vastaavat näistä töistä, on vastaava luku vähintään 150. Siinä tapauksessa, että lopullisen asemakaavan mukaisten, yhtiöille luovutettavien tonttien huoneyksikköluku on mainittuja lukuja suurempi, suorittavat yhtiöt 3 kk:n kuluessa asemakaavan vahvistamisesta välirahana yli menevältä osalta 5 000 mk huoneyksikköä kohden, jos kaupunki suorittaa em. työt, ja 4 000 mk huoneyksikköä kohden, mikäli yhtiöt vastaavat näistä töistä (17.12. 916 §);

Bo-Lorentz, Marianne, Maria-Louise ja Pehr-Erik Löfgrenin kanssa aluevaihdon, jossa he luovuttavat kaupungille rasiuksista vapaana Munkkiniemen kylässä sijaitsevan tilan T. 61 K. 105 RN:o 1⁹⁷¹ ja jossa kaupunki luovuttaa heille Espoon kauppalan Bredvikin kylässä sijaitsevasta tilasta Bredvik RN:o 1²⁵⁹ n. 1 050 m²:n suuruisen, Laajalahden rakennussuunnitelman mukaisen korttelin n:o 96 tonttia n:o 7 vastaavan määräalan kaupunkimittausosaston karttapiirroksen n:o 13467/NA 51 mukaisesti. Vaihdossa ei suoriteta välirahaa (26.3. 252 §);

Fjällskidarklubben-37 -nimisen yhdistyk-

1. Kaupunginvaltuusto

sen kanssa aluevaihdon, jossa yhdistys luovuttaa kaupungille Espoon kauppalan Nuukion kylässä sijaitsevan tilan Villan n:o 7 RN:o 10⁹ ja kaupunki luovuttaa yhdistykselle samassa kylässä sijaitsevasta tilasta Punio RN:o 10¹¹⁹ kolme määräalaa, yhteiseltä pinta-alaltaan n. 1.17 ha kaupunkimittausosaston piirroksen n:o 13739/NA 51 mukaisesti. Maa-alueet luovutetaan rasituksista vapaina, eikä niistä suoriteta välirahaa (18.6. 472 §).

Valtuusto päätti, muuttaen 16.6.1965 tekemäänsä päätöstä, joka koski aluevaihdon suorittamista Sinebrychoff Oy:n kanssa, että sopimuksen 3) kohtaan tehdään seuraava lisäys: »Yhtiö vapautuu Sinebrychoffinkadun rakentamisvelvollisuudesta, mikäli se suorittaa kaupungille 28.10.1968 arvioidut Sinebrychoffinkadun rakennuskustannukset 39 020 mk.» Samalla valtuusto päätti poistaa v. 1965 tekemästään päätöksestä sen 11) kohdan, joka koski yhtiön em. kadun rakentamisvelvollisuutta v:n 1968 loppuun mennessä (9.4. 288 §).

Muuttaen 8.3.1967 tekemäänsä päätöstä valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään Helsingin pitäjän seurakuntien kirkkohallintokunnan sekä Helsingin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntien kirkkohallintokunnan kanssa yleisen rakennuksen tontin ja yleisten alueiden luovuttamista koskevan sopimuksen seuraavilla ehdoilla:

Helsingin pitäjän seurakuntien kirkkohallintokunta sekä Helsingin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntien kirkkohallintokunta luovuttavat Helsingin kaupungille korvauksetta vakaalla hallintaoikeudella ja rasituksista vapaina Helsingin kaupungissa omistamastaan tilasta RN:o 1 Lehtisaaren (Lövä) yksinäistaloa

1) sen pohjois- ja keskiosassa, jolle 24.5. 1961 on vahvistettu asemakaava siihen myöhemmin vahvistettuine muutoksineen, ovat liikenne-, pysäköinti-, katu-, aukio-, vapaa- ja erityisalueet, eteläosassa sijaitsevaa ret-

keily- ja loma-alueita mukaan ottamatta siksi ajaksi, kun luovutettuja alueita käytetään asemakaavassa määrättyyn tarkoitukseen sekä

2) yleisen rakennuksen tontin n:o 2 korttelissa n:o 30203 käytettäväksi asemakaavassa määrättyyn tarkoitukseen.

Helsingin kaupunki puolestaan

1) hyväksyy em. luovutuksen ja sitoutuu täyttämään siinä mainitut ehdot sekä

2) ottaa vastaan kaupungin hallintaan luovutettavat alueet rakennusviraston hyväksymässä, yleisten töiden lautakunnan edellyttämällä tavalla korjatussa ja puhdistetussa kunnossa (18.6. 471 §).

Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään rautatiehallituksen kanssa maa-alueiden hallinnan siirrosta sopimuksen, jonka mukaan kaupunki luovuttaa rautatiehallitukselle hallintaoikeuden valtionrautateiden ratateknillisen toimiston ratapihajaoston karttapiirroksiin n:o 177 ja 47/2b/18.3.1969 merkittyihin alueisiin ja rautatiehallitus luovuttaa puolestaan kaupungille hallintaoikeuden ratapihajaoston 16.9. muutettuun karttapiirroksen n:o 177c/18.3.1969 merkittyihin alueisiin seuraavin ehdoin:

1) Kaupungille luovutettavilla alueilla sijaitsevien, valtionrautateiden omistamien rakennusten mahdollisesta korvaamisesta sovitaan myöhemmin toimeenpantavassa aluevaihdoissa.

2) Rautatiehallitus sanoo viimeistään 1.1. 1970 irti kaupungille luovutettavalla alueella sijaitsevia vuokra-alueita koskevat vuokrasopimukset ja kaupungilla on oikeus sanotusta päivästä alkaen periä alueelta mahdollisesti kertyvät vuokrat.

3) Alueiden hallintaoikeus siirtyy sopimuksen allekirjoituspäivänä.

4) Kiinteistöviraston metsäosastolla on oikeus poistaa valtionrautateille luovutettavalla alueella kasvavat puut (12.11. 806 §).

Edelleen valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään valtionrautateiden kanssa seuraavan aluevaihdon:

A) Valtionrautatiet luovuttaa kaupungille Helsingin kaupungin Tapanilan kylässä sijaitsevasta pakkolunastetusta alueesta Till statsjärnvägarnas sandtägt RN:o 3¹ n. 9 300 m²:n suuruisen alueen kaupunkimittausosaston karttapiirroksen n:o 14229/NA 51 mukaisesti.

B) Kaupunki luovuttaa valtionrautateille Helsingin kaupungin Oulunkylässä sijaitsevasta tilasta Oulunkylän kartano RN:o 6⁵⁶ n. 6 075 m²:n suuruisen alueen kaupunkimittausosaston karttapiirroksen n:o 14230/NA 51 mukaisesti (26.11. 851 §).

Eräiden luovutussovinnusten tekeminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhalituksen tekemään valtion kanssa seuraavan ns. vanhan kättilöopiston tonttia koskevan sopimuksen:

S o p i m u s

Sen johdosta, että Suomen valtio on luovuttanut Sosialististen Neuvostotasavaltain Liitolle Helsingin kaupungin VII kaupunginosassa sijaitsevan korttelin n:o 133 tontin n:o 8 itäpäästä noin 7 000 m²:n suuruisen alueen, joka rajoittuu Neuvostoliiton suurlähetystön tonttiin, rakennushallitus Suomen valtion puolesta ja Helsingin kaupunki, ottaen huomioon, että riita tontin n:o 8 omistuksesta on vireillä oikeudessa, ovat keskenään sopineet seuraavaa:

1) Mikäli sen jälkeen, kun edellä tarkoitettu alueen luovutus tontista n:o 8 on tapahtunut, Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välinen nyt vireillä oleva oikeudenkäynti, joka koskee mainittua tonttia n:o 8, päättyy sellaiseen tuomioon, jonka mukaan tontti kuuluu Helsingin kaupungin omistukseen, Helsingin kaupunki sitoutuu täten olemaan esittämättä minkäänlaisia vaatimuksia Sosialististen Neuvostotasavaltain Liitolle tontista n:o 8 luovutettuun alueeseen ja luopuu oikeudestaan siihen

2) Suomen valtio sitoutuu 1) kohdassa tarkoitettussa tapauksessa korvaamaan täydestä

arvostaan Helsingin kaupungille tontista n:o 8 luovutetun alueen ja sillä olevien rakennusten arvon maa- ja tonttialueina Helsingin kaupungissa.

3) Edellä 2) kohdassa tarkoitetuista kaupungille luovutettavista vastikealueista ryhdytään sopijapuolten kesken neuvottelemaan viipymättä sen jälkeen, kun 1) kohdassa mainittu tuomio on saanut lainvoiman.

4) Mikäli tontista n:o 8 luovutetun alueen ja vastikealueiden arvosta ei voida sopia, sitoutuvat sopijapuolet saattamaan sanotun arvon määrittämisestä koskevan asian välimiesoikeuden ratkaistavaksi noudattaen, mitä 4 pnä helmikuuta 1928 annetussa laissa välimiesmenettelystä on säädetty.

Tätä sopimusta on tehty kaksi kappaletta, joista rakennushallituksella ja Helsingin kaupungilla on kappaleensa (21.5. 381 §).

Valtiolle päätettiin omistusoikeudella korvauksetta luovuttaa korttelin n:o 49026 tontti n:o 1 oppikoulun rakentamista varten sen jälkeen, kun Asunto Oy Uppby -niminen asunto-osakeyhtiö on myynyt tontin suurimman osan kaupungille seuraavilla ehdoilla:

1) Kaupungin vapaaseen hallintaan palautetaan välittömästi liikennejärjestelyn toteuttamista varten n. 284 m²:n suuruinen määräala 13. kaupunginosan korttelin n:o 432 tonteista n:o 20, 22 ja 24 (ent. Tyttönormaalilyseo) kaupunkimittausosaston karttapiirroksen n:o 13413/NA 51 mukaisesti.

2) Kauppakorkeakoulu suorittaa kaupungille käteisellä 11 500 mk:n suuruisen korvauksen siitä, että valtio luovuttaa kortteliin n:o 432 olevan oikeutensa, lukuun ottamatta 1) kohdassa mainittua määräalaa Kauppakorkeakoululle ja että korttelia käytetään korkeakoulun tarpeita varten.

3) Jos korttelia n:o 432 käytetään vastaisuudessa muuhun tarkoitukseen kuin Kauppakorkeakoulun tai kaupungin hyväksymää muuta opetustoimintaa varten, Kauppakorkeakoulu on velvollinen lunastamaan tontin silloin suoritettavan arvion mukaisesta hinnasta.

1. Kaupunginvaltuusto

4) Yliskylän korttelin n:o 49026 tontin n:o 1 osalta noudatetaan lisäksi seuraavia luovutusehtoja:

a) Mikäli tontinomistaja ryhtyy käyttämään tonttia muuhun kuin oppikoulutarkoitukseen, on kaupungille suoritettava silloin toimitettavan arvion mukaista tontin arviohintaa vastaava rahakorvaus.

b) Oppikoulu rakennetaan ilman kaupungin lainaa ja takausta.

c) Koulun rakentamisessa noudatetaan kaupungin työllisyyslainoja koskevia ehtoja.

d) Kaupungilla on oikeus korvauksetta kuljettaa alueelta pois ruokamulta ennen rakennustöiden aloittamista.

e) Rakennuspiirustukset on esitettävä kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi (26.2.169 §).

Asunto Oy Uppbyn kanssa päätettiin tehdä sopimus, jonka mukaan yhtiö sitoutuu luovuttamaan kaupungille asemakaavan n:o 6050 toteuttamista varten yhtiön omistamasta, Laajasalon kylässä sijaitsevaan tilaan Uppby RN:o 2⁴¹⁵ kuuluvasta alueesta asemakaavassa eri yleisiin tarkoituksiin merkityt alueet seuraavasti:

1) Katualueet, katuaukiot, liikennealueet kauttakulku-, sisääntulo- ja ohituskatua varten, ja pysäköintialueet eli asemakaavaan merkityt LKP, LP, UL ja UVL alueet luovutetaan ilman korvausta.

2) Puistoalueet luovutetaan 10 pennin neliömetrihinnasta.

3) Luovutusten tapahduttua vapautuvat yhtiö ja muut Uppbyn tilan RN:o 2⁴¹⁵ omistavat asunto-osakeyhtiöt maksamasta rakennuslain 75 §:n mukaista korvausta.

4) Yhtiön omistama tontti n:o 1 korttelissa n:o 49027 ja yhtiön omistamat osat tontista n:o 2 korttelissa n:o 49027 sekä tontista n:o 1 korttelissa n:o 49026 luovutetaan 10 mk:n suuruisesta neliömetrihinnasta.

5) Edellä mainitut, kaupungille tulevat maa-alueet luovutetaan rasituksista ja vuokrasuhteista vapaina, kuitenkin siten, että kaupunki siirtyy luovutettavilla alueilla si-

jaitsevien seuraavien vuokralaisten vuokranantajaksi:

- a) Leskirouva Hilda Sundman,
- b) Maalarimestari J. Snellmanin perilliset (maa-alue n:o 176),
- c) Insinööri Nathan Rubinstein ja rouva Mindel Rubinstein (Sofieberg-niminen maa-alue n:o 84),
- d) Georg Blomqvist (Sofieberg-niminen maa-alue n:o 83).

6) Tässä sopimuksessa mainitut alueet luovutetaan kaupungille välittömästi asemakaavan vahvistamisen jälkeen.

7) Tämän sopimuksen täyttämisen vakuudeksi yhtiö antaa kiinteistölautakunnan hyväksymän vakuuden.

8) Mikäli yhtiö rikkoo tätä sopimusta, yhtiö on velvollinen suorittamaan kaupungille, paitsi vahingonkorvausta, sopimussakkoa enintään 1 mmk.

Edelleen valtuusto päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään A.B. Hästnäs ja Asunto Oy Ollinvainiontie 9:n kanssa sopimuksen, jonka mukaan yhtiöt sitoutuvat luovuttamaan kaupungille em. yhtiön omistamista, Laajasalon kylässä sijaitsevista tiloista RN:o 2³⁸⁸—2³⁹⁰, RN:o 2³⁹², RN:o 2³⁹⁴, RN:o 2³⁹⁷, RN:o 2³⁹⁸, RN:o 2⁴⁰⁴ ja RN:o 2⁴⁰⁵ ja tilan RN:o 2⁴¹⁵ määräalasta sekä vm. yhtiön omistamasta tilasta RN:o 2²⁰⁵ asemakaavassa n:o 6050 yleisiin tarkoituksiin merkityt alueet seuraavasti:

1) Asemakaavaan merkityt ja yhtiöiden mainittujen tilojen alueilla olevat katualueet ja katuaukiot luovutetaan korvauksetta.

2) Asemakaavan mukaiset em. tilojen alueilla olevat puistoalueet luovutetaan hintaan 10 penniä/m².

3) Luovutusten tapahduttua vapautuvat yhtiöt ja ne asunto-osakeyhtiöt, joille A.B. Hästnäs em. asemakaava-alueelta myy rakennustontin, maksamasta rakennuslain 75 §:n mukaista korvausta.

4) A.B. Hästnäs toimesta ja kustannuksella puretaan ne vuokrasopimukset, jotka

rasittavat kaupungille luovutettavia katu- ja puistoalueita.

5) Katualueet luovutetaan kaupungille, kun kadun rakentaminen aloitetaan. Puistoalueiden luovutus tapahtuu, kun tontteja n:o 1, 2 ja 3 korttelissa n:o 49016 ja tonttia n:o 4 korttelissa n:o 49015 ryhdytään rakentamaan, kuitenkin viimeistään 1.1.1975.

6) Tämän sopimuksen täyttämisen vakuudeksi antaa yhtiö kiinteistölautakunnan hyväksymän vakuuden.

7) Mikäli yhtiöt rikkovat tätä sopimusta, ne ovat velvolliset suorittamaan kaupungille, paitsi vahingonkorvausta, sopimussakkoa enintään 1 mmk (15.1. 31 §).

Valtuusto totesi, ettei sillä ollut huomauttamista siitä, että Vuosaari-Säätiö luovuttaa Vuosaaren yhteiskoulun tontin itäpuolella sijaitsevan, tonttiin liittyvän n. 6 900 m²:n suuruisen lisäalueen, lukuun ottamatta sen n. 400 m²:n suuruista, vastaisessa asemakaavassa alueen etelärajaan rajoittuvaa ja katualueeksi suunniteltua n. 4—5 m:n levyistä osaa, korvauksetta omistusoikeudella Vuosaaren Oppikouluyhdistykselle sillä ehdolla, että luovutuskirja esitetään ennen sen allekirjoittamista kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi (12.3. 214 §).

Tonttien myynti. Suomen kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitolle päätettiin myydä 11. kaupunginosan korttelin n:o 305 tontti n:o 4 toimitalon rakentamista varten seuraavilla ehdoilla:

1) Tontin myyntihinta on 1 070 700 mk ja se on suoritettava käteisellä kaupantekotilaisuudessa.

2) Tontille rakennettavan rakennuksen piirustukset on jätettävä kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi.

3) Tontti on rakennettava niin, että tontin kautta jää

a) vapaa kävely-yhteys Kolmannelta linjalta tontille n:o 5 samassa korttelissa ja

b) vapaa kaksikaistainen ajoyhteys Kolmannelta linjalta Porthaninkadun alitse korttelin n:o 306 alueelle.

4) Tonttia koskevat lopulliset piirustukset on esitettävä metronsuunnittelutoimikunnan hyväksyttäväksi 3) kohdassa tarkoitettulta osalta.

5) Tontin omistajan on kustannuksellaan huolehdittava 3) kohdassa tarkoitettua kävely- ja ajoalueen hoidosta sekä kunnossapidosta.

6) Rakennustyössä on käytettävä helsinkiläistä työvoimaa vähintään 95 % kulloinkin työssä olevasta työvoiman määrästä, ellei kaupunginhallituksen yleisjaosto toisin määrää.

7) Rakennustyöt on aloitettava aikana 1.8.—31.10. ja ne on suoritettava noudattamalla soveltuvin osin niitä määräyksiä, joita Helsingin kaupunki on antanut rakennettaessa kaupungin myöntämin työllisyyslainoin.

8) Mikäli ostaja rikkoo mainittuja ehtoja, ostaja on velvollinen suorittamaan kaupungille, paitsi vahingonkorvausta, sopimussakkoa enintään 100 000 mk.

9) Muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan määräämiä tavanomaisia kauppaehtoja, kuitenkin niin, että korvauksien määräämisessä rakentamisvelvollisuuden laininlyömisestä sovelletaan 3 ja 5 v:n määrääaikoja (9.4. 294 §).

Liikkeenharjoittaja Kaarlo Kärnälle päätettiin myydä korttelin n:o 28318 tontti n:o 7 tonttijakokartan n:o 1761 mukaisesti 42 800 mk:n suuruudesta kauppahinnasta. Kauppahinnasta suoritetaan 27 800 mk käteisellä ja loput kauppahinnasta peritään vain siinä tapauksessa, että tontti myydään ostajan elinaikana muulle kuin ostajan puolisolle tai rintaperillisille. Maksamattomalle kauppahinnalle lasketaan 5 %:n vuotuinen korko (25.6. 524 §).

Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan myymään kertomusvuoden loppuun mennessä Ilmari Helanderin Vanhusten Säätiölle korttelin n:o 29047 asuntotonteista n:o 3, 4 ja 5 muodostettavan, sosiaalista toimintaa palvelevan yleisen rakennuksen tontin vanhainkodin rakentamista varten 400 000 mk:n

1. Kaupunginvaltuusto

käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta sen jälkeen, kun muodostettavaa tonttia koskeva asemakaavan ja tonttijaon muutos on vahvistettu, sillä ehdolla että vanhainkodissa hoidettavina olevien helsinkiläisten lukumäärä on vähintään 90 % kodin vanhusten kokonaisuudesta ja että lopulliselle huoneohjelmalle ennen kaupan tekoa hankitaan kaupunginhallituksen hyväksyminen (26.2. 167 §).

Vakuutusosakeyhtiö Pohjolalle päätettiin myydä korttelin n:o 29068 tontti n:o 3 ja sen eteläpuolella oleva muodostettava tontti n:o 5 yht. 994 000 mk:n suuruisesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta mm. seuraavilla ehdoilla:

Mikäli tontin lopullinen yhteenlaskettu rakennusoikeus ylittää tai alittaa 142 huoneyksikköä, ostaja on velvollinen suorittamaan tai oikeutettu saamaan 7 000 mk huoneyksiköltä kahden kuukauden kuluessa asemakaavan muutoksen vahvistamisesta.

Rakennustyöt on aloitettava 1.8.—31.10. välisenä aikana ja ne on suoritettava noudattamalla soveltuvin osin niitä määräyksiä, joita kaupunki on antanut rakennettaessa kaupungin myöntämin työllisyyslainoin.

Alueelle rakennettavaan rakennukseen on sijoitettava lastenseimi.

Ostaja on velvollinen lunastamaan muodostettavaa tonttia rasittavat huvila-alueiden vuokraoikeudet rakennuksineen kiinteistölautakunnan hyväksymiä korvauksia vastaan.

Kaupungilla on oikeus korvauksetta rakentaa metroväylä kalliotunnelina ko. korttelin alta metronsuunnittelutoimiston esittämän suunnitelman mukaisesti.

Mikäli ostaja rikkoo helsinkiläisen työvoiman käyttämistä ja metroväylän rakentamista koskevia ehtoja, on ostaja velvollinen suorittamaan kaupungille paitsi vahingonkorvausta sopimussakkoa enintään 100 000 mk.

Muut ehdot ovat tavanmukaiset (26.3. 254 §).

Valtuusto päätti hyläten Vesijohtoliike Onninen Oy:n tarjouksen Tapanilassa olevan erään tilan ostamisesta oikeuttaa kiinteistölautakunnan myymään yhtiölle Tapanilan kylässä sijaitsevasta tilasta Innus RN:o 1479 n. 559 m²:n suuruisen määrään liitettäväksi korttelin n:o 38094 tonttiin n:o 1 tonttijakokartan n:o 2442 mukaisesti 16 770 mk:n suuruisesta käteishinnasta erinäisillä ehdoilla (3.9. 611 §).

Metallityömiehen Eino Hämäläiselle päätettiin myydä rasiuksista vapaana korttelin n:o 41203 tonttiin n:o 2 kuuluvaksi merkitty n. 1 591 m²:n suuruinen määräala tilasta Kotola RN:o 7³⁹³ Malmin kylässä tonttijakokartan n:o 2852 mukaisesti 18 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta siten, että kaupungilla on oikeus myöhemmin periä ko. tontinosan osalta rakennuslain mukainen korvaus kadun ja viemärin rakentamisesta aiheutuvista kustannuksista. Luovutettavalla tontinosalla osittain sijaitseva rakennus siirtyy ostajan omistukseen ja hallintaan 15.8.1970, minkä jälkeen hänellä on oikeus pitää rakennusta osittain puistoalueella 6 kk:n irtisanomisen varassa ja myöhemmin sovittavaa korvausta vastaan. Rakennukseen tapahtuva liikenne on sallittava 15.8.1970 asti entistä tietä pitkin. Kaupparikirja oli allekirjoitettava 31.7.1969 mennessä (12.3. 213 §).

Berner Oy:lle päätettiin myydä 77 740 mk:n käteishinnasta 598 m²:n suuruinen, teollisuuskorttelin n:o 43068 tonttiin n:o 3 kuuluva suorakaiteen muotoinen alue, joka rajoittuu 46 m:n pituisella matkalla tonttiin n:o 2 ja 13 m:n pituisella matkalla Sahaajankatuun (18.6. 478 §).

Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan myymään merikaptili Antti Pohjolalle ja hänen vaimolleen Aili-Lea Pohjolalle rasiuksista vapaana Vartiokylässä sijaitsevasta tilasta Vartio RN:o 2¹⁰⁷⁰ n. 343 m²:n suuruisen määrään, joka asemakaavan mukaan kuuluu korttelin n:o 45219 tonttiin n:o 17, tonttijakokartan n:o 2869 mukaisesti 20 000 mk:n suu-

ruisesta käteishinnasta. Kaupungilla on myöhemmin oikeus periä tontin osan osalta rakennuslain mukainen korvaus kadun ja viemärin rakentamisesta aiheutuvista kustannuksista. Kauppa oli tehtävä 1.3.1970 mennessä (1.10. 706 §).

Johtaja Joel Gärkmanille päätettiin myydä korttelin n:o 46140 tonttiin n:o 13 kuuluva n. 632 m²:n suuruinen osa yleistä aluetta 32 K 26¹ tonttijakokartan n:o 2834 mukaisesti 15 000 mk:n käteishinnasta. Luovutettavaa aluetta ei saa ottaa haltuun ennen kuin asemakaavan mukainen Kyläkirkontie on tontin kohdalla rakennettu. Kadun ja viemärin rakentamiskustannusten perimistä koskeva ehto oli sama kuin edellä. Kauppakirja oli allekirjoitettava ennen 1.9. (26.2. 168 §).

Keskinäiselle Henkivakuutusyhtiölle Suomelle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle päätettiin myydä vuokratalon rakentamista varten Kontulan korttelin n:o 47030 tontti n:o 5 mm. seuraavilla ehdoilla: tontin käteisellä suoritettava kauppahinta on 427 270 mk. Ostaja on velvollinen osallistumaan alueelle rakennettavan yhteisväestönsuojan rakentamiskustannuksiin huoneistoneliometriä kohden lasketulla 17 mk:n osuudella, joka peritään 6 kk:n kuluessa siitä, kun kiinteistölautakunta on hyväksynyt tontille rakennettavan rakennuksen piirustukset. Rakennukseen ei saa sijoittaa myymälöitä eikä muita liikehuoneistoja. Asunnot on ilmoitettava julkisella kuulutuksella yleisesti haettaviksi. Ostaja on velvollinen käyttämään aluetta varten rakennettavan yhteisen lämmityslaitoksen jakamaa lämpöä. Tontille ei saa rakentaa taloon kuuluvia roskanpolttuuneja ilman kiinteistölautakunnan lupaa. Rakennustyöt on aloitettava 1.10.—30.11. välisenä aikana, ellei kiinteistölautakunta toisin määrää. Mikäli ostaja rikkoo kauppaehtoja, on se velvollinen suorittamaan paitsi vahingonkorvausta myös sopimussakkoa enintään 100 000 mk. Ennen kauppakirjan allekirjoittamista on ostajan toimitettava kiinteistövirastoon Helsingin Sato Oy:n sitou-

mus, jossa yhtiö luopuu vaatimasta kunnallisteknillisten töiden korvaamista myydyin tontin osalta (18.6. 479 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen siirtämään siinä tapauksessa, että Allergiatutkimussäätiö luovuttaa Helsingin yliopistolliselle keskussairaalaaliitolle 15. kaupunginosan korttelin n:o 635 tontin n:o 1, sanotun tontin maksamattoman kauppahinnan eli 31.10.1955 päivätyn velkakirjan määrän, 185 250 mk, velkakirjan mukaisine velvoitteineen ja ehtoineen seuraavilla ehdoilla:

1) Kaupungille suoritetaan kaupantekotilaisuudessa 21.8.1962 ja 21.12.1963 päivättyjen velkakirjojen maksamatta olevat pääomat korkoineen ja mahdollisine indeksilisineen.

2) Tontin käyttämättömästä rakennusoikeudesta ei peritä korvausta niin kauan kuin tontilla olevia rakennuksia käytetään Helsingin yliopistollisen keskussairaalan taroituksiin (17.9. 636 §).

Hirvihaarajoen pysäköimisalueen rakentamista koskeva lausunto. Tie- ja vesirakennuslaitoksen Uudenmaan piirikonttori oli lähettänyt lääninhallitukselle suunnitelman valtatie n:o 4—5 parantamiseksi välillä Mäkelän risteys—Mäntsälä pyytäen lääninhallitusta hankkimaan Helsingin kaupunginvaltuuston lausunnon parantamisen yhteydessä suoritettavan Hirvihaarajoen pysäköimisalueen rakentamisen johdosta, koska rakentaminen tulee ulottumaan tiealueen ulkopuolelle kaupungin Mäntsälän kunnassa omistamille maille. Kiinteistölautakunta totesi tien parantamisen koskevan alueellisesti kahta kaupungin omistamaa tilaa, Hirvihaarajoen kylässä sijaitsevia Lassilaa RN:o 8⁴⁰ ja Isoa-Koskelaa RN:o 5¹⁰¹, joiden alueille on suunniteltu rakennettavaksi pysäköimisalue, pinta-alaltaan 1 200 m². Lisäksi tarvitaan luiskiini, ojiin ym. n. 700 m². Osa pysäköimisalueesta tulee tie- ja vesirakennuslaitoksen käytössä olevalle tiealueelle. Luovutettava alue on kiinteistölautakunnan hallinnossa. Kaupungin

1. Kaupunginvaltuusto

omistaman alueen käytön ei voida katsoa kärsivän luovutuksesta. Kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa tie- ja vesirakennuslaitoksen Uudenmaan piirikonttorille, ettei sillä ollut huomauttamista laaditun suunnitelman johdosta. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että em. piirikonttorille esitetään erillisen, luovutettavien alueiden korvausta koskevan sopimuksen tekemistä kaupungin ja tie- ja vesirakennuslaitoksen kesken, sen jälkeen kun päätös suunnitelman toteuttamisesta on tehty (3.9. 584 §).

Uuden kesäkodin saamisesta ruotsinkielistä työväenopistoa varten tekivät vt Metvejew ym. v. 1968 aloitteen, jossa mainittiin, että työväenopiston Tarvossa oleva kesäkoti Altorp oli tarkoitukseensa sopimaton. Tämä aiheutui mm. moottoritien rakentamisesta, joka oli vaikeuttanut kesäkotiin pääsyä. Lisäksi moottoritie aiheuttaa epäviihtyisyyttä. Kesäkodin sopimattomuutta kuvaa, että siellä kävijöiden lukumäärä laski v. 1967 n. 400:aan aikaisemman 1 000 käynnin sijasta. Kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajat ovat myös v:n 1967 kertomuksessaan kiinnittäneet huomiota kesäkodin epäkohtiin ja uimarannan veden likaisuuteen. Tilantarve itse opistorakennuksen ulkopuolella kokouksia ja kurssitilaisuuksia ym. toimintoja varten asettavat ruotsinkielisen työväenopiston virkistysalueelle ja kesäkodille yhä lisääntyviä vaatimuksia. Tämän vuoksi olisi saatava uusi, Altorpin korvaava alue sopivine rakennuksineen. Ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta ja kiinteistölautakunta yhtyivät aloitteessa tehtyyn ehdotukseen. Sopivampana tarkoitukseen kiinteistölautakunta piti kaupungin hallintaan 1.11. lukien siirtyvää Vuosaaren kylässä sijaitsevaa tilaa Brandis RN:o 4⁶⁴. Tila on 2.353 ha:n suuruinen ja on alustavan asemakaavaluonnoksen mukaan puistoksi ja veneurheilua varten tarkoitettuksi urheilualueeksi merkittävällä alueella Pikku Kallalahden pohjukassa. Tilalla on oma ranta ja siihen kuuluu päärakennus ja vanha kesähuvila. Sekä työväenopiston joh-

tokunta että oppilaskunnan edustajat olivat pitäneet tilaa tarkoitukseen sopivana. Kaupunginhallitus ilmoitti 15.9. määränneensä 1.11. lukien, siihen asti kun alueen lopullinen käyttösuunnitelma valmistuu, mainitun tilan ruotsinkielisen työväenopiston johtokunnan hallintoon opiston uutena kesäkotina käytettäväksi. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.10. 748 §).

Alueen varaamisesta Mustikkamaalla vanhusten kesävirikistyspaikaksi 26.3. tekemässään aloitteessa kiinnittivät vt Tuominen ym. huomiota siihen, että monet eläkeläiset ja vanhukset joutuvat viettämään kesänsä Helsingissä. Eräs vanhusten suosima ulkoilu paikka kesäisin on Mustikkamaa, jonne on hyvät kulkuyhteydet. Koska siellä kesäisin käy erittäin paljon väkeä, on vanhempien ihmisten vaikea löytää sieltä rauhallista lepopaikkaa. Eläkeläisten taholta onkin esitetty toivomuksia jonkun rauhoitetun alueen varaamiseksi heille Mustikkamaalta. Koska vähävaraiset vanhukset eivät pysty käyttämään hyväkseen ravintolaa, olisi alueelle järjestettävä myös keittomahdollisuudet heitä varten. Urheilu- ja ulkoilulautakunnan ilmoituksen mukaan on Mustikkamaan ulkoilupuistoa vähitellen kehitetty valtuuston v. 1966 hyväksymän maankäyttösuunnitelman mukaisesti. Vanhuksille ei kuitenkaan ole varattu erillistä aluetta ja lautakunnan käsityksen mukaan ei heille tarkoitettun alueen eristämistä aidalla voida pitää onnistuneena ratkaisuna. Tällainen ratkaisu ei myöskään sisälly em. maankäyttösuunnitelmaan. Vanhusten ulkoilurauhan turvaaminen alueella pyritään toteuttamaan muulla tavoin ja keittokatoksen rakentaminen alueelle tulee ajankohtaiseksi v:n 1970 kesän aikana. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (25.6. 531 §).

*Kiinteän omaisuuden vuokra-
ja muuta nautinto-oikeutta
koskevat asiat*

Kultaklausuuliehdon soveltaminen eräisiin lokakuussa 1969 erääntyviin vuokriin. Valtuusto päätti v. 1961, että niihin 305 Käpylän, Koskelan, Taivaskallion, Kumpulan ja Vallilan vuokrasopimukseen, jotka on allekirjoitettu v. 1933 tai sen jälkeen, sovelletaan Helsingin hovioikeuden v. 1958 antaman tuomion sisältämän tulkinnan mukaista kultaklausuuliehtoista vuokranmääräämisperustetta edellyttäen, että vuokramiehet määrääjässä ilmoittavat haluavansa vuokrasopimuksensa siten muutetuksi. Myöhemmin valtuusto on eri päätöksillään oikeuttanut kiinteistölautakunnan soveltamaan mainittua vuokranmääräämisperustetta niihin vuokramiehiin, jotka ovat laiminlyöneet tiedustelulomakkeen palauttamisen määrääjässä tai jotka ilmoittavat haluavansa vastoin aikaisempaa ilmoitustaan vuokrasopimuksensa muutettavaksi siten, että vuokranmaksu-
perusteena käytetään hovioikeuden tuomion mukaista tulkintaa. Valtuusto päätti, että kultaklausuulivuokrien kertomusvuoden vuokrat ja neljännesvuosivuokrien osalta IV neljänneksen vuokrat peritään samansuuruisina kuin edellisessä perinnässä ja että vuokramiehille ilmoitetaan, että devalvoinnista aiheutunut n. 30 %:n suuruinen vuokrankorotus peritään myöhemmin, mikäli ns. vakauttamislaki antaa siihen mahdollisuuden sekä että ko. vuokriin sisältyvät seuraava-

vat uudet vuokrat: Mv 202:48:189.23 mk, Mv 205:4:222.11 mk ja Mv 205:117:258.20 mk (15.10. 744 §).

Laajasalon eteläisen alueen rivitalotonttien vuokrausehtojen vahvistaminen. Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan Laajasalon korttelin n:o 49083 eteläisen alueen rivitalotontin n:o 1 ja korttelin n:o 49080 eteläisen alueen rivitalotontin n:o 2 seuraavin ehdoin:

1) Vuokra-aika päättyy 31.12.2030 ja kiinteistölautakunta määrää sen alkamisajankohdan.

2) Vuokra määrätään siten, että virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951=100» pistelukua 100 vastaavana huoneyksikköhintana pidetään 2 000 mk ja indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysin kymmenin prosentein noudattaen kuitenkin valtuuston v. 1968 tekemää päätöstä, joka koskee vuokran perimistä taloudellisen kehityksen turvaamisesta vuosina 1968—1969 annetun lain (207/68) voimassaoloaikana.

3) Muutoin noudatetaan tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja ja kiinteistölautakunnan mahdollisesti määräämiä lisäehtoja (3.9. 613 §).

Tonttien vuokraaminen asuntotuotantotoimiston toimesta perustettaville kiinteistöyhtiöille. Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan jäljempänä olevassa taulukossa mainituille asuntotuotantotoimiston toimesta perustettaville yhtiöille taulukosta lähemmin ilmenevät tontit:

1. Vuokramies	2. Kortteli/ tontti	3. Vuokra- kauden alkamis- ajankohta	4. Perusvuosi- vuokra mk (ind. 100)	5. Alkuvuosi- vuokra mk (ind. 210)
Kiinteistö-oy Kontulankaari 11	47027/5	1. 8.1969	50 175	105 367
Kiinteistö-oy Tuukkalantie 5	47301/1	1.11.1969	90 862	190 811
Kiinteistö-oy Rusthollarantie 10	45219/16	1. 9.1969	6 825	14 332

Vuokrauksissa noudatetaan seuraavia ehtoja:

1) Tonttien vuokraus alkaa taulukossa mainittuina ajankohtina ja päättyy 31.12. 2030.

1. Kaupunginvaltuusto

2) Vuosivuokrina peritään taloudellisen kehityksen turvaamisesta vuosina 1968—1969 annetun lain (207/68) voimassaolon päättymiseen saakka taulukon sarakkeesta 5. ilmenevät määrät.

Taloudellisen kehityksen turvaamisesta v. 1968—1969 annetun lain voimassaolon päättymisestä lukien on vuotuinen vuokramaksu riippuva virallisesta elinkustannusindeksistä »lokakuu 1951=100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään sarakkeessa 4 mainittuja määriä ja perusindeksinä 100:a sekä että vuokraa kunkin kalenterivuoden aikana korotetaan tai alennetaan yhtä monella täydellä 10 prosentilla perusvuokrasta, kuin edellisen kalenterivuoden keskimääräinen elinkustannusindeksi on täysiä kymmeniä prosentteja perusindeksiä suurempi tai pienempi. Sitä indeksin muutosta, joka mahdollisesti on tapahtunut mainitun lain voimassaoloaikana, ei kuitenkaan oteta huomioon. Tämä ehto on voimassa siinä laajuudessa ja sellaisin mahdollisin muutoksina, kuin em. lain 2 §:n 2 mom:ssa tarkoitettussa laissa säädetään.

3) Siinä tapauksessa, että tonteille rakennettavien rakennusten rakentamiseksi myönnetään valtion lainaa, ei tonttien vuokraoikeutta saa mistään syystä irtisanoa.

4) Korttelin n:o 47027 tontille n:o 5 tulevaan kahteen rakennukseen on vuokramiehen kustannuksellaan tehtävä sähkölaitoksen ohjeiden mukaiset tilat muuntamoa varten. Sähkölaitos maksaa muuntamotilan käyttämisestä vuokraa teollisuuslaitosten lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan.

5) Korttelin n:o 47301 tontille n:o 1 tulevan, kaupungin omistukseen jäävän väestönsuojan kustannuksiin on asianomaisen vuokramiehen osallistuttava asuntohallituksen hyväksymien maksuperusteiden mukaisesti eli asuinhuoneistojen osalta 17 mk huoneistoneliömetriltä ja liikehuoneistojen osalta 42.50 mk huoneistoneliömetriltä, mikä määrä on suoritettava 6 kk:n kuluessa vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta.

6) Korttelin n:o 45219 tontille n:o 16 rakennettavien rakennusten huoneistoihin on asennettava kaasuliedet.

7) Tonteille tuleviin rakennuksiin ei saa sijoittaa myymälöitä eikä muita liikehuoneistoja lukuun ottamatta korttelin n:o 47301 tonttia n:o 1, jolle saa sijoittaa 370 m² kersalaa liiketiloja.

8) Muutoin noudatetaan soveltuvin osin tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja ja kiinteistölautakunnan mahdollisesti määräämiä lisäehtoja (18.6. 468 §).

Myöhemmin valtuusto päätti muuttaa eo. päätöstään ja oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Puotilan korttelin n:o 45219 tontin n:o 16 Kiinteistö Oy Rusthollarintie 10:n asemesta asuntotuotantotoimiston toimesta perustettavalle Kiinteistö Oy Rusthollarille 1.9. alkaen samoin ehdoin kuin edellä. Samalla valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan merkitsemään kaupungin ja Kiinteistö Oy Rusthollarintie 10:n välisen em. tonttia koskevan vuokrasopimuksen peruutuneeksi (12.11. 804 §).

Tonttien vuokraaminen eri tarkoituksiin. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan jäljempänä mainitut tontit erällä ehdoilla seuraaville yhtiöille ym.:

12. kaupunginosan Alppiharjun korttelin n:o 348 tontti n:o 10 Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan toimesta perustetulle Kiinteistö Oy Vaasankatu 10:lle opiskelija-asuntolan rakentamista varten ajaksi 15.11.1969—31.12.2030. Vuosivuokra on ns. valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 17 220 mk. Sen jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951=100» siten, että perusvuokrana pidetään vuokran vaihteluita laskettaessa 8 200 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Vuokraa korotetaan tai alennetaan kunkin kalenterivuoden aikana yhtä monella täydellä kymmenellä prosentilla perusvuokrasta kuin edellisen kalenterivuoden keskimääräinen elinkustannusindeksi poikkeaa täysinä kymmeninä

prosentteina perusindeksistä. Mainitun lain voimassaoloaikana mahdollisesti tapahtunutta indeksin muutosta ei kuitenkaan oteta huomioon. Ehto on voimassa siinä laajuudessa ja sellaisin mahdollisin muutoksikin kuin em. lain 2 §:n 2 mom:ssa säädetään. Vuokraa ei kuitenkaan peritä siltä ajalta, jolloin rakennusta käytetään yksinomaan opiskelija-asuntolana ja vuokra-alueelle tulevia autopaikkoja yksinomaan autopaikkatarkoitukseen (12.11. 805 §).

16. kaupunginosan Ruskeasuon korttelin n:o 728 tontti n:o 40 Helsingin Nuorten Miesten Kristilliselle Yhdistykselle opiskelija-asuntolan rakentamista varten ajaksi 1.11. 1969—31.12.2030. Vuotuinen vuokra on em. lain päättymiseen saakka 15 540 mk. Sen jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään vuokran vaihteluita laskettaessa 7 400 mk/v ja perusindeksinä 100. Muuten samoin ehdoin kuin edellä (1.10. 710 §).

Ruskeasuon korttelin n:o 726 tontti n:o 8 Hesperian sairaalan henkilökunnan asuntohankintatoimikunnan toimesta perustettavalle Asunto-oy Paraistentie 8:lle ajaksi 1.10. 1969—31.12.2030. Vuotuinen vuokramaksu on valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 4 462 mk. Sen jälkeen on vuokra sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 2 125 mk/v ja perusindeksinä 100 (3.9. 615 §).

Ruskeasuon korttelin n:o 728 tontti n:o 41 Lääketieteen Opiskelijain Asuntola- ja Tukisäätiölle opiskelija-asuntolan rakentamista varten ajaksi 1.9.1969—31.12.2030. Vuosivuokra on mainitun lain voimassaolon päättymiseen saakka 15 960 mk. Sen jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään 7 600 mk/v ja perusindeksinä 100 (3.9. 616 §).

20. kaupunginosan Länsisataman korttelin n:o 20249 tontti n:o 1 Åkerman Oy:lle

ajaksi 1.11.1969—31.10.1984. Vuokra-alueen vuotuinen vuokramaksu on em. lain päättymiseen saakka 5.20 mk/m² ja sen jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokra on 2.60 mk/m²/v ja perusindeksinä 100. Vuokra-alueella saadaan käyttää yksinomaan ahtausliikkeiden toimitalorakennuksen paikkana. Tällä vuokrasopimuksella puretaan satamalautakunnan ja yhtiön välinen 28.10.1968 tehty vuokrasopimus (12.11. 816 §).

Oulunkylän korttelin n:o 28062 tontti n:o 2 tekn. joht. Oskar Wilkmanille Kullobacka 13 -nimisen vuokra-alueen vuokrasuhteen purkamisen jälkeen 1.1.1970—31.12.2020 väliseksi ajaksi asumistarkoituksia varten. Vuotuinen vuokra on valtalain päättymiseen saakka 2 283 mk ja sen jälkeen on vuokra sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään 1 092 mk/v ja perusindeksinä 100 (15.1. 36 §).

Keskusosuusliike Hankkijalle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle Oulunkylästä n. 15 ha:n suuruinen, asemakaavan muutoksen mukainen korttelialue, joka rajoittuu valtion rautateiden päärataan, Mikkolan tien ja Käskynhaltijantiehen, käytettäväksi pääkonttori-, keskusvarasto-, teollisuus-, myymälä-, näyttely- ja huoltoasemarakennusten rakentamista varten. Vuokrauksen edellytyksenä on, että korttelialueelle saadaan rakentaa Hankkijan ja sen tytäryhtiöiden Autonovo Oy:n, Unionöljy Oy:n, Oy Fima Ltd:n ja MTK-tehtaat Oy:n toimintaan liittyvää tarvetta varten

a) varasto- ja teollisuusrakennuksia, joiden kerrosala on varastotilojen osalta enintään 47 000 m² ja teollisuustilojen osalta enintään 20 000 m²,

b) konttori- ja myymälärakennuksia enintään 900 huoneyksikköä sekä myymälä- ja näyttelytiloja enintään 200 huoneyksikköä,

c) huoltoasemarakennuksia, joiden kerrosala on enintään 1 200 m².

1. Kaupunginvaltuusto

2) Alue vuokrataan kahdessa eri vaiheessa siten, että ensiksi vuokrataan korttelialueen n. 11 ha:n suuruinen itäosa eli osa-alue A teollisuus-, huoltoasema- ja varastorakennusten rakentamista varten ja myöhemmin alueen n. 4 ha:n suuruinen länsiosa eli osa-alue B konttori- ja myymälärakennusten rakentamista varten.

3) Korttelialueen kokonaisvuokra on 480 000 mk, josta puolet eli 240 000 mk periään kummankin osa-alueen osalta.

4) Vuokra-aika alkaa Hankkijan anomuksesta kiinteistölautakunnan määräämänä ajankohtana, kuitenkin viimeistään 1.1.1974 ja päättyy 31.12.2030.

5) Korttelialueeseen kuuluvien yksityisten omistajien kiinteistöjen lunastamisesta huolehtii Hankkija siten, että se tekee ennen asemakaavan muutoksen hyväksymistä myyjäjä sitovia esisopimuksia kiinteistönomistajien kanssa kiinteistöjen myymisestä kaupungille kiinteistölautakunnan hyväksymistä hinnoista sen jälkeen, kun alueen asemakaavan muutos on vahvistettu.

6) Hankkija myy korttelialueella sijaitsevat kiinteistönsä kaupungille niiden luovutushetken hankintahintaa vastaavasta kauppahinnasta asemakaavan muutoksen vahvistamisen jälkeen. Hankintahinnaksi katsotaan tällöin kiinteistön kauppahinta lisätynä lainhuudatusleimaverolla ja 6 %:n suuruisella korolla ostopäivästä siihen päivään, kun asemakaavan muutos vahvistetaan.

7) Osa-alue A jää rasittamaan Imatran Voima Oy:n rajoitettu käyttöoikeus suurjärjenteijohdon pitämiseen korttelialueella.

8) Korttelialueen halki kulkevat kaupungin viemärijohto ja -tunneli jäävät toistaiseksi entiselle paikalleen. Mikäli viemäri tai sen osa on esteenä korttelialueen rakentamiselle siten, että viemärin paikalle tulee Hankkijan laatimien suunnitelmien mukaan rakennettavaksi taloja, siirretään se tältä osalta kaupungin toimesta kaupungin määräämälle paikalle Hankkijan kustannuksella. Viemärin siirrosta aiheutuvat kustannukset on suo-

ritettava kaupungille sen määräämässä ajassa. Viemärin mahdollisesta siirtämisestä Hankkijan toimesta on tehtävä sopimus rakennusviraston kanssa.

9) Kaupungilla on oikeus korottaa vuokramaksua elinkustannusindeksiluvun tai kaupungin tonttivuokrauksissa noudattaman, muun rahanarvon alenemista osoittavan indeksiluvun nousun johdosta siinä suhteessa kuin tämä luku poikkeaa v:n 1969 maaliskuun luvusta, joka on elinkustannusindeksin osalta 214. Vuokrasuhteen voimassaoloaikana vuokramaksua saadaan korottaa edellyttäen, että laki ei estä sen tarkistamista.

10) Hankkija sitoutuu myymään kaupungille 38. kaupunginosan teollisuuskorttelin n:o 38103 tontteihin n:o 1 ja 2 kuuluvat, yhteensä n. 29 600 m²:n suuruiset määräalat Malmin kylässä sijaitsevista tiloista Rosendal RN:o 2⁵, n:o 140 RN:o 3¹⁷⁴ ja Väinö RN:o 8¹⁷³ tonttijakokartan n:o 1679 mukaisesti 1 mmk:n suuruisesta hinnasta viimeistään kolmen vuoden kuluessa vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta ja sillä ehdolla, että tilat luovutetaan kaupantekohetkellä kaupungin vapaaseen käyttöön ja että hinnan tarkistus suoritetaan 9) kohdassa mainittuja korotusperusteita noudattaen.

11) Hankkija sitoutuu vuokraamaan konttori- ja myymälärakennusten rakentamista varten tarkoitetun osa-alueen B Hankkijan ja sen 1) kohdassa mainittujen tytäryhtiöiden pääkonttoreita varten 5 v:n kuluessa siitä lukien, kun osa-alueen A vuokra-aika on alkanut. Kaupungilla on muussa tapauksessa oikeus korottaa vm. osa-alueen vuosivuokra kaksinkertaiseksi sanotusta ajankohdasta lukien (17.12. 915 §).

Etelä-Haagan korttelin n:o 29049 tontti n:o 3 Kuulonhuoltoliitolle toimi- ja kuntoutustalon rakentamista varten ajaksi 1.8. 1969—31.12.2030. Vuosivuokra on valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 7 140 mk, sen jälkeen on vuosivuokra riippuva virallisesta elinkustannusindeksistä »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään

3 400 mk/v ja perusindeksinä lukua 100. Vuokrista peritään kuitenkin vain 50 % niin kauan, kuin tontille tulevaa rakennusta käytetään yksinomaan Kuulonhuoltoliiton toimija kuntoutustalona (25.6. 521 §).

Pohjois-Haagan korttelin n:o 29139 tontti n:o 2 Kiinteistö Oy Ida Aalbergin tie 1:lle opiskelija-asuntolan rakentamista varten ajaksi 16.2.1970—31.12.2030. Vuosivuokra on em. lain voimassaolon päättymiseen saakka 66 034 mk. Sen jälkeen se on sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään 31 445 mk/v ja perusindeksinä 100. Vuokraa ei peritä sinä aikana, jolloin rakennuksia käytetään yksinomaan opiskelija-asuntolana (17.12. 918 §).

Haagan korttelin n:o 29096 tonttia n:o 7 vastaavan tontin Asgerd Summelinin säätiölle vanhusten asuntolan rakentamista varten ajaksi 1.4.1970—31.12.2030. Vuosivuokra on valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 17 955 mk ja sen jälkeen se on sidottu elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokra on 8 550 mk ja perusindeksi 100. Vuokraa ei kuitenkaan peritä siltä ajalta, jolloin rakennusta käytetään vanhusten asuntolana (26.11. 850 §).

Pakilan korttelin n:o 34126 tontti n:o 10 Pakilan Sairas- ja Vanhainkötisäätiölle sairaas- ja vanhainkodin rakentamista varten ajaksi 1.8.1969—31.12.2030. Vuotuinen vuokramaksu on valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 15 624 mk. Lain voimassaolon päättymisen jälkeen vuokra on sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään 7 440 mk ja perusindeksinä pistelukua 100. Vuokraa ei peritä sinä aikana, kun tontille rakennettavaan rakennukseen otetaan vanhuksia, jotka yhtäjaksoisesti ovat asuneet Helsingissä tai siihen liitetyillä alueilla vähintään viimeiset 10 v (25.6. 522 §).

Herttoniemen korttelin n:o 43012 tontti n:o 12 Polttoaine Osuuskunnan toimesta perus-

tettavalle yhtiölle toimitalon rakentamista varten tonttijakokartan n:o 2823 mukaisesti ajaksi 1.4.1969—31.12.2000. Vuotuinen vuokramaksu on valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 41 265 mk ja sen jälkeen sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään 19 650 mk ja perusindeksinä pistelukua 100 (12.2. 120 §).

Roihuvuoren korttelin n:o 43219 tontti n:o 3 Kiinteistö Oy Punahilkantie 6:lle valtion lainan turvin rakennettavaa vuokrataloa varten ajaksi 1.7.1969—31.12.2030. Vuotuinen vuokramaksu on valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 9 450 mk ja sen jälkeen sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokra on 4 500 mk ja perusindeksinä pisteluku 100 (18.6. 467 §).

Myllypuron korttelin n:o 45126 tontti n:o 1 Shell Oy:lle ajaksi 1.7.1969—30.6.1994. Vuosivuokra on valtalain päättymiseen saakka 40 000 mk ja sen jälkeen sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään 20 000 mk ja perusindeksinä 100 (21.5. 382 §).

Pitäjänmäen korttelin n:o 46008 tonttia n:o 4 vastaava tontti Insinööritoimisto Jaakko Pöyry & Co Ky:lle toimitalon rakentamista varten 31.12.2020 saakka. Vuosivuokra on valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 75 048 mk ja sen jälkeen sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään 35 737 mk/v ja perusindeksinä 100. Vuokramies rakentaa kustannuksellaan tontille 300 autopaikkaa, n. 300 m² myymälätilaa ja ajoyhteyden Kornetintieltä. Mikäli tontin rakennusoikeus muuttuu 16 219.6 m²:stä, josta n. 300 m² on myymälätilaa, on kaupungilla oikeus tarkistaa vuokra (1.10. 709 §).

Pitäjänmäen korttelin n:o 46033 alueelle muodostettava, n. 13 000 m²:n suuruinen tontti, joka etelässä rajoittuu Atomitiehen,

1. Kaupunginvaltuusto

lännessä tonttiin n:o 1 ja pohjoisessa raidekujaan, Riisla Oy:lle ajaksi 1.3.1969—31.12.2010. Vuotuinen vuokramaksu on valtalain päättymiseen saakka 61 425 mk. Sen jälkeen se on sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään 29 250 mk ja perusindeksinä pistelukua 100 (26.2. 166 §).

Pitäjänmäen korttelin n:o 46037 tonteista n:o 8 ja 9 muodostettava uusi 7 202.7 m²:n suuruinen teollisuus- ja varastotontti ajaksi 1.2.1970—31.12.1995. Vuosivuokra on valtalain päättymiseen saakka 22 688 mk ja sen jälkeen se on sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään 10 804 mk ja perusindeksinä 100. Tontille on ennen 1.2.1973 rakennettava tehdasrakennus, jonka kerrosala on vähintään 1 500 m² (3.12. 877 §).

Kontulan korttelin n:o 47031 tontti n:o 4 Keskus-Sato Oy:n toimesta perustettavalle Asunto Oy Kontukuja 4:lle valtion lainan turvin rakennettavaa osaketaloa varten ajaksi 15.9.1969—31.12.2030. Vuosivuokra on em. lain voimassaolon päättymiseen saakka 24 255 mk ja sen jälkeen sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään 11 550 mk ja perusindeksinä 100. Vuokramies on velvollinen osallistumaan Kontulan aluetta varten rakennettavan yhteisen väestönsuojan rakentamis- ja hoitokustannuksiin 17 mk:n suuruisella kustannusosuudella huoneistoneliömetriltä, mikä määrä on suoritettava 6 kk:n kuluessa vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta. Tontille rakennettavista asunnoista on 2/3 luovutettava kaupungin vuokra-asunnoissa asuville asunnontarvitsoijille (15.10. 742 §).

Valtuusto päätti, muuttaen 18.12.1968 tekemänsä päätöstä, oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Oulunkylän korttelin n:o 28170 tontin n:o 4 sijasta Helsingin Kauppa- ja Sihteeriopiston Kannatusyhdistykselle valtuuston 9.4. hyväksymän asema-

kaavan muutoksen mukaisen korttelin n:o 28171 tontin n:o 13 (25.6. 520 §).

Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan lisäämään Kiinteistö Oy Sunilantie 9:n ja kaupungin välillä tehtyyn Pukinmäen korttelin n:o 37008 asuntotonttia n:o 3 koskevaan vuokrasopimukseen seuraavan ehdon:

»Siinä tapauksessa, että tontille rakennettavien rakennusten rakentamiseksi myönnetään valtion lainaa, ei tontin vuokraoikeutta saa mistään syystä irtisanoa.»

Samalla valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan lisäämään em. ehdon sellaisiin vuokrasopimuksiin, joista se puuttuu ja joihin se valtion asuntolainan saamiseksi on lisättävä (1.10. 708 §).

Valtuusto päätti kehottaa kiinteistölautakuntaa purkamaan Lauttasaaren korttelin n:o 31115 tonttia n:o 1 koskevan vuokrasopimuksen sillä perusteella, että Maanviljelyslyseon Oy oli ilmoittanut luopuvansa vuokraoikeudestaan mainittuun tonttiin (26.11. 849 §).

Muuntamoiden, sähkökaapelien ym. rakentaminen. Valtuusto päätti antaa merenkulkuhallitukselle suostumuksen 500 kVA:n muuntamon ja siihen liittyvien kaapelien rakentamiseen Hietalahden laiturille erinäisillä ehdoilla. Vuotuinen korvaus oli 90 mk ja mollemminpuolinen irtisanomisaika 6 kk (12.2. 123 §).

Rautatiehallitukselle myönnettiin erinäisillä ehdoilla lupa sähkökaapelien asentamiseen katualueelle Rautatientorilla sähkölaitoksen piirustuksen n:o 2ST 169—68A mukaisesti. Lupa oli voimassa 6 kk:n irtisanomisajoin (26.11. 856 §).

Valtuusto oikeutti suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan tekemään Hämeen Sähkö Oy:n kanssa sopimuksen Juupajoen kunnan Hirvijärven kylässä Peltolammin tilan RN:o 6¹⁸ maille rakennettavasta suurjännitejohtosta seuraavilla ehdoilla:

1) Yhtiöllä on oikeus rakentaa ja ylläpitää ko. tilalla suurjännitejohtoa, joka kulkee Peltolammin muuntoasemalle ja ylittää tilan

noin 160 m:n matkalla, samoin kuin rakentaa yhden pylvään pylväsmuuntoasema.

2) Yhtiöllä on kaupunkia enempää kuulematta oikeus siirtää sopimus kaikkine oikeuksineen ja velvollisuuksineen kolmannelle henkilölle sekä kustannuksellaan hakea ja saada sopimuksen täyttämisen sekä pysyvyyden vakuudeksi kiinnitys edellä mainittuun tilaan.

3) Kaupunki sitoutuu myydessään tilan sisällyttämään luovutuskirjaan ehdon tämän sopimuksen jatkumisesta.

4) Yhtiö suorittaa kaupungille kertakaikkisena korvauksena 400 mk etukäteen koko vuokra-ajalta. Vuokra maksetaan heti sopimuksen tultua molemmin puolin allekirjoitetuksi.

Mainittu kertakaikkinen korvaus on laskettu siten, että maan arvoksi on katsottu 3 000 mk hehtaarilta, jolloin vuokrattavan alueen arvo on 372 mk ja vuokrattavan alueen vuosivuokra 18.60 mk. Vuosivuokra muunnettuna kertakaikkiseksi korvaukseksi (kerroin 18.3) on noin 340 mk, johon on lisättävä 60 mk:n suuruinen kertamaksu pylväsmuuntajasta ja yhdestä pylvästä.

5) Sopimus on voimassa 50 v 1.3.1969 lukien.

6) Jos syntyy erimielisyyttä sopimuksen tulkinnaasta, asia ratkaistaan noudattaen voimassa olevaa lakia välimiesmenettelystä.

7) Muutoin noudatetaan suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan tarkemmin päätämiä ehtoja (18.6. 455 §).

Eräiden vuokrasopimusten jatkaminen. Stevedoring Oy, jolle oli vuokrattu n. 900 m²:n suuruinen Etelärantatien ja Ehrenströmintien kulmassa oleva alue 31.12.1969 saakka, oli pyytänyt asemakaavan muuttamista siten, että alueelle rakennettu maanalainen huoltorakennus saisi asemakaavamääräysten mukaan jäädä pysyvästi paikalleen. Valtuusto päätti hyväksyä 7. ja 9. kaupunginosassa olevaa puistoaluetta koskevan asemakaavan muutoksen asemakaavaosaston 15.1. päivätyn piirustuksen n:o 6150 mukaisena ja oikeuttaa kiinteistölautakunnan jat-

kamaan yhtiön vuokrasopimusta mainittuun alueeseen entisin ehdoin 31.12.1974 saakka (26.3. 249 §).

Föreningen Tölö svenska samskola -nimiselle yhdistykselle vuokratun Humaliston huvila-alueen n:o 23 vuokra-aikaa päätettiin jatkaa 31.7.1978 saakka muutoin entisin vuokraehdoin, paitsi että vuokramiehen on vuokra-ajan päättyessä purettava alueella olevat rakennukset ja siistittävä alue kiinteistöviraston tonttiosaston hyväksymään kuntoon (3.9. 612 §).

Etelä-Suomen Voima Oy:n kanssa 26.9. 1949 tehdyn ja 13.6.1960 osittain muutetun vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa päätettiin jatkaa 31.5.1979 saakka entisin ehdoin (4.6. 424 §).

Eräiden tontinvuokrien tarkistaminen. Valtuusto päätti määrätä Helsingin roomalaiskatoliselle seurakunnalle vuokratun 7. kaupunginosan korttelin n:o 136 kirkkotontin n:o 5 vuosivuokraksi 1.10.1969 lukien 1 260 mk taloudellisen kehityksen turvaamisesta vuosina 1968—1969 annetun lain voimassaolon päättymiseen saakka. Sen jälkeen vuokramaksu on sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokra on 600 mk ja perusindeksi 100 (3.9. 614 §).

Muuttaen 17.6.1964 tekemäänsä päätöstä valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tarkistamaan Asunto Oy Arabianmäelle vuokratun 23. kaupunginosan korttelin n:o 905 tontin n:o 3 vuokran 1.7.1969 lukien seuraavasti: vuosivuokra on valtalain voimassaolon päättymiseen saakka 30 970 mk ja sen jälkeen sidottu viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosivuokrana pidetään 16 300 mk ja perusindeksinä 100 (17.12. 917 §).

Vapautuksen myöntäminen tontinvuokrien suorittamisesta. Asunto Oy Säästöranta, jolle kaupunki oli vuokrannut Ruskeasunon korttelin n:o 720 tontin n:o 18, oli anonut vapautusta tontin vuokrasta sillä perusteella, että yhtiön huoneistojen hallintaan oikeute-

1. Kaupunginvaltuusto

tut vanhukset ovat kaikki yli 65-vuotiaita ja elävät eläkkeittensä, jotkut jopa pelkän kansaneläkkeen varassa. Yhtiö mainitsi, että samana vuonna, eli 1964 talonsa rakentanut Vanhainkoti Säästömäja oli saanut kaupungilta tontin vuokratta. Valtuusto päätti myöntää yhtiölle vapautuksen suorittamasta vuokraa mainitusta tontista vuosiksi 1969—1973 (15.10. 743 §).

Valtuusto päätti, muuttaen 11.10.1961 tekemäänsä päätöstä koulutontin vuokraamisesta Meilahdesta Ab Svenska Köpmannaskolan -nimiselle yhtiölle kauppakoulun rakentamista varten, että yhtiölle vuokratun 15. kaupunginosan korttelin n:o 520 tontin n:o 10 vuokrasta peritään 1.1.1969 alkaen toistaiseksi enintään 15 % (12.3. 210 §).

Virvoitusjuomakioskit sekä jäätelön- ja kukkienmyyntipaikat. Valtuusto hyväksyi kaupunginhallituksen 13.10. tekemän, virvoitusjuomakioskien sekä jäätelön- ja kukkienmyyntipaikkojen myyntikauden jatkamista koskevan päätöksen siten, että niissä saatiin harjoittaa kauppaa 2.11.1969 saakka (12.11. 813 §, kunn.as.kok. n:o 158).

Valtuusto päätti muuttaa v. 1935 vahvistamiensa, kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavaa kauppaa ja muuta sen tapaista ansiotoimintaa koskevien määräysten kohdan, joka koski myyntiaikaa. Se pysytettiin muuten samana, klo 7—22, mutta lisättiin myyntiaikaa vapun ja juhannuspäivän vastaisina öinä klo 24:ään (26.3. 255 §, kunn.as.kok. n:o 37).

Valtuusto päätti, muuttaen 7.10.1964 tekemäänsä Töölön torin kioskirakennuksen myyntikioskien aukioloajan ja kioskitilojen enimmäisvuokra-ajan määräämistä koskevaa päätöstä, että päätöksen 2 kohdassa tarkoitetuissa kioskitiloissa saadaan kiinteistölautakunnan antamien määräysten mukaan harjoittaa 1 kohdassa mainitun makkarakioskin toimialaan kuulumatonta, kioski- ja siihen verrattavasta kaupasta sekä automaattikaupasta 24.6.1969 annetun asetuksen 6 §:n 1

mom:ssa tarkoitettua myyntiä ja muuta toimintaa klo 7—23 (12.11. 814 §).

Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan, poiketen valtuuston v. 1935 tekemästä kioskikauppaa koskevasta päätöksestä, vuokraamaan Rautatiekirjakauppa Oy:lle lehti- ja virvoitusjuomakioskin pitoa varten tarvittavat alueet korttelista n:o 858 Mäkelänkadun ja Kimmontien kulmasta 16.10.1969—15.10.1974 väliseksi ajaksi 5 000 mk:n suuruudesta vuosivuokrasta ja rakentamattomalta tontilta Unioninkatu 41:ssä 16.10.1969—15.10.1972 väliseksi ajaksi 10 000 mk:n suuruudesta vuosivuokrasta erinäisillä ehdoilla (26.3. 256 §, 4.6. 423 §).

Sittemmin valtuusto päätti, muuttaen 4.6. tekemäänsä Rautatiekirjakauppa Oy:n oikeuttamista pitämään lehti- ja virvoitusjuomakioskeja erällä rakentamattomilla tonteilla koskevaa päätöstä, oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan yhtiölle lehti- ja virvoitusjuomakioskin pitoa varten tarvittavan alueen Käpylän korttelin n:o 951 pohjoisosasta kadun varrelta Koskelantie 5:n kohdalta ajaksi 1.1.1970—31.12.1975 em. ehdoilla (12.11. 815 §).

Asuntorakennustoiminta

Asuntotuotanto-ohjelma v:ksi 1970—1974. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti,

1) että Helsingin kaupungin v:ksi 1970—1974 laadittu asuntotuotanto-ohjelma hyväksytään asunto-ohjelmakomitean 14.10.1969 päivätyn mietinnön mukaisena ja komitean 14.11.1969 päivätyistä lausunnosta ilmenevin muutoksin,

2) että kaupungin omistama, vapaana oleva ja asuntojen rakentamiseen soveltuva maa käytetään ensisijaisesti a) kaupungin omaan rakennustoimintaan, ja b) välttämättömiksi vaihtotonteiksi sekä c) luovuttamalla sitä pääasiallisesti vuokrasta käyttäen sellaisille yritysille, jotka rakentavat valtion lainan

turvin vuokra-asuntoja tai sellaisia omistus-asuntoja, jotka ensisijaisesti luovutetaan kaupungin vuokra-asunnoissa asuville asunnon-tarvitsijoille sekä

3) että kaupunginhallitusta kehoitetaan varaamaan asianomaisten vuosien talousarvioehdotuksiinsa sellaiset määrärahat, että kaupunki voi v. 1970—1974 rakentaa omistamalleen tonttimaalle ensisijaisesti perheellisille tarkoitettuja vuokra-asuntoja yhteensä vähintään 250 000 m² huoneistoalaa ja lähinnä kaupungin vuokrataloista siirtyville tarkoitettuja omistus-asuntoja vähintään 50 000 m² huoneistoalaa (17.12. 919 §, khn mtö n:o 16).

Toimikunnan asettamisesta tutkimaan kaupungin vuokra-asuntojen jakamista olivat vt P. Vennamo ym. tehneet 15.1. aloitteen, jossa mainittiin mm., että kaupungin vuokra-asuntojen tulisi olla vähävaraisille, vanhuksille sekä muutoin vaikeassa taloudellisessa asemassa oleville tarkoitettuja halpavuokraisia asuntoja. Tähän mennessä on asuntoja jaettu tuttavankauppaa sekä poliittisina palkintoina suurituloisille sekä muuten hyvässä taloudellisessa asemassa oleville. Nekin perheet, jotka joskus kymmenen vuotta sitten heikossa taloudellisessa asemassa ollessaan saivat kaupungin halvan vuokra-asunnon, ovat jo nyt saavuttaneet sellaisen elintason, että voisivat luovuttaa asuntonsa sitä huomattavasti enemmän tarvitseville. Asian-tilan korjaamiseksi aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginvaltuusto asettaisi kiireellisesti toimikunnan, jossa olisivat edustettuina kaikki valtuustoryhmät, tutkimaan ja valvomaan, että kaupungin vuokra-asunnot on todella vuokrattu niitä tarvitseville vähävaraisille ja muuten heikommassa taloudellisessa asemassa oleville, sekä ettei väitettyjä väärinkäytöksiä enää pääsisi tapahtumaan. Kaupunginhallitus totesi vahvistaneensa ensimmäisen kerran v. 1951 kaupungin vuokra-asuntojen jako-ohjeet, jotka nykyään ovat seuraavat:

1) Yleisenä periaatteena asuntoja jaettaes-

sa on pidettävä asunnonhakijoiden asunnon-tarpeen kiireellisyyttä ja välttämättömyyttä, jolloin on otettava huomioon,

että asunnonsaajan vuokran suorittamisesta on olemassa todennäköinen varmuus, että asuntoa ei osoiteta sellaisille, jotka voisivat hankkia itselleen muun kuin kaupungin omistaman vuokrahuoneiston, ja että perheellisille ei osoiteta liian pientä asuntoa.

2) Mikäli hakija ei ole kaupungin eikä sellaisen yhtiön eikä yhteisön palveluksessa, jossa kaupungilla on huomattava osuus, asunnon saamisen ehtona on, että hakija asunnonhakukuulutuksen julkaisemisvuoden loppuun mennessä on asunut Helsingissä jatkuvasti vähintään 10 vuotta.

3) Asunnonjakotoimikunnalla on oikeus edellä 1) kohdassa mainitusta yleisestä periaatteesta poiketen osoittaa asunto sellaiselle hakijalle, jonka hallinnassa oleva asunto uuden asunnon osoittamisen jälkeen vapauduttuaan voidaan ensi sijassa luovuttaa häädettyville tai niihin verrattaville.

4) Asunnonjakotoimikunnalla on oikeus erittäin pakottavissa häätö- ja niihin verrattavissa tapauksissa antaa asunto sellaisellekin asunnon-tarvitsijalle, joka ei määräajassa ole hakenut asuntoa, sekä sellaiselle asunnonhakijalle, joka asiallisesti täyttää vaatimuksen Helsingissä asumisesta, mutta joka hädän tai muun erittäin painavan syyn vuoksi ei ole asunut Helsingissä 2) kohdassa mainittua aikaa, sekä muulloinkin poikkeustapauksessa asumisajasta riippumatta, milloin kaupungin etu sitä vaatii.

Asunnonjakotoimikunta joutuu asuntoja osoittaessaan ensisijaisesti sijoittamaan erittäin kiireelliset asunnon-tarvitsijat, kuten hädetyt ja häätöuhan alaiset. Vuonna 1966 annetun uuden asuntotuotantolain mukaan valtion lainottamaan vuokrataloon ei saa ottaa asumaan henkilöä, jonka tukemista ei voida pitää sosiaalisesti tarkoituksenmukaisena eikä taloudellisesti tarpeellisena. Asuntonhallitus on myös määrännyt enimmäistulo-

1. Kaupunginvaltuusto

rajat, joita on 1.7.1968 lähtien sovellettu asuntolainan saaneisiin vuokrataloihin asukkaita valittaessa. Näitä tulorajoja sovelletaan ensimmäistä kertaa rakenteilla olevien kaupungin vuokratalojen asukkaita valittaessa. Nykyään asunnot melkein poikkeuksetta jaetaan kolmanteen ja neljanteen sosiaali-ryhmään kuuluville henkilöille. Kaupunginhallitus suorittui v. 1962 valtuuston kehotuksesta selvityksen kaupungin vuokrataloissa asuvien toimeentulosta ja laaditutti määräykset niistä ehdoista, joiden perusteella vuokralaiset saavat asua vuokraamissaan huoneistoissa ottaen huomioon heidän taloudelliset mahdollisuutensa hankkia asunto vapailta markkinoilta. Kiinteistölautakunta on tämän perusteella v:sta 1963 alkaen tehnyt vuosittain päätöksen siitä vähimmäisrajasta, johon samassa asunnossa asuvien perheenjäsenten yhteenlaskettu veroäyrimäärä kulloinkin viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa on saanut nousta, ennen kuin kysymys kehotuksen antamisesta vuokralaiselle hankkia omatoimisesti uusi asunto on voitu ottaa harkittavaksi. Tämä äyrimäärä on nykyisin 25 000. Kaikkiaan n. 400 vuokralaista on tähän mennessä kehotuksen saatuaan muuttanut pois sanotun suurituloisuusrajan ylittämisen vuoksi. Muuttokehotus on lisäksi annettu sellaisille vuokralaisille, joiden on todettu hankkineen omistukseensa osakehuoneiston tai omakotitalon. Kaupunginhallitus kehotti 4.11.1968 kiinteistölautakuntaa laatimaan selvityksen asuntohallituksen em. ohjeisiin sisältyvien määräysten tai ohjeista ilmenevien periaatteiden mahdollisesta vaikutuksesta kaupungin noudattamiin ns. suurituloisuusmääräyksiin sekä harkitsemaan tästä mahdollisesti aiheutuvien muutosten tekemistä näihin määräyksiin. Valtuusto päätti 16.10.1968, että v. 1966 annetun asuntotuotantolain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaan kunnalle kuuluvat tehtävät määrätään kiinteistölautakunnan hoidettaviksi lukuun ottamatta asuntotuotanto-ohjel-

man laatimista sekä lainahakemusten käsittelemistä, mitkä kuuluvat kaupunginhallituksen hoidettaviin asioihin. Mainitun valvonnan suorittaminen kuuluu siis kiinteistölautakunnalle. Lisäksi suorittavat valvontaa käytännössä kiinteistöyhtiöiden johtokunnat ja asunnonjakotoimikunta ensimmäisiä asukkaita vuokrataloihin osoitettaessa. Vielä erillisen toimikunnan asettaminen valvontaa suorittamaan ei kaupunginhallituksen mielestä ollut tarkoituksenmukaista. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.1. 62 §, 9.4. 295 §).

Maunulan puutaloalueen uudelleen rakentamisesta 15.1. tekemässään aloitteessa viittasivat vt Pettinen ym. siihen, että kaupungin tarkoituksena oli rakentaa uudelleen Maunulan ne viisi korttelia, yhteispinta-alaltaan 5.5 ha, joilla sijaitsee 35 kaksikerroksista puutaloa. Korttelit ovat vuokralla Maunulan pienasunnot Oy:llä, joka omistaa myös niillä olevat heikkokuntoiset rakennukset. Purettaviksi joutuvissa taloissa on 304 uunilämmitteistä asuntoa, pinta-alaltaan 28—40 m². Tilalle rakennettaviin uusiin taloihin on alustavien suunnitelmien mukaan tarkoitus saada n. 540 asuntoa, keskipinta-alaltaan 65 m². Kaupunginhallituksen 24.6.1968 tekemän päätöksen mukaan rakennettavista asunnoista 85 % tulee olemaan kaupungin toimesta perustettavien kiinteistöyhtiöiden omistamia vuokra-asuntoja ja 15 % aravaosakehuoneistoja. Kiinteistölautakunta oli kokouksessaan 11.12.1967 ehdottanut, että rakennettavista asunnoista 50 % olisi vuokra-asuntoja ja 50 % aravaosakehuoneistoja ja että rakennussuunnitelma annettaisiin asuntotuotantokomitean toteutettavaksi. Koska lautakunnan ja kaupunginhallituksen mielipiteet tässä laajakantoisessa asuntopoliittisessa ratkaisussa olivat oleellisesti poikenneet toisistaan, olisi kaupunginvaltuustolle annettava tilaisuus käsitellä asiaa. Aloitteen tekijät pitivät kiinteistölautakunnan edustamaa kantaa oikeampana, koska koko Maunulan alueen asukkaista asuu jo ennestään

n. 6 800 eli yli puolet kaupungin vuokra-asunnoissa ja koska vuokra-asuntojen hallintaoikeudelle määrättyjen enimmäistulojen ylittämisen takia joudutaan jatkuvasti antamaan poismuuttamiskehotuksia lukuisille vuokralaisille. Jos kaupungin toimesta sen sijaan rakennettaisiin aravaosaketaloja, joista mm. muuttokehotuksen saaneet voisivat kohtuuhintaan ostaa asuntoja, edistettäisiin suuresti paikallisen väestön sopivaa koostumusta.

Aravaosaketaloja ei juuri lainkaan enää rakenneta kaupungin alueelle, siitä huolimatta, että ne erittäin hyvin soveltuvat keskiluokan asunnontarpeen tyydyttämiseen varsinkin rahoitusmuotonsa vuoksi. Aloitteentekijät ehdottivat, että Maunulan puutaloalueen uudelleen rakentamiskysymys esiteltäisiin kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Kiinteistölautakunta totesi, että kaupunginhallitus oli v. 1968 kehottanut asuntotuotantokomiteaa ryhtymään toimenpiteisiin Maunulan alueen uudelleen rakentamisen ottamiseksi kaupungin asuntorakennusohjel-

maan siten, että rakennustyöt voitaisiin aloittaa syksyllä v. 1970 ja että rakennuksiin sijoitettaisiin kunnallisten vuokra-asuntojen ohella aravaosakehuoneistoja n. 15 % huoneistojen kokonaismäärästä. Lautakunta oli tällöin esittänyt, että alueelle rakennettaisiin puoliksi kunnallisia vuokra-asuntoja ja puoliksi aravaosakehuoneistoja. Asiaa valmisteltaessa todettiin, että yli 50 % Maunulan alueen väkiluvusta asui kaupungin vuokrataloissa, eli n. 6 800 henkilöä, minkä vuoksi lautakunta oli katsonut osaketalojen rakentamisen alueelle tarkoituksenmukaisemmaksi. Alustavien suunnitelmien mukaan suunniteltiin alueelle rakennettavaksi yht. 45 000 — 50 000 m² huoneistoalaa, josta osakeasuntojen osuus olisi 7 000 m². Kaupungin asuntorakennusohjelmat olisi suunniteltava siten, että osaketaloja rakennettaisiin tasaisesti kullekin alueelle. Asuntotuotantokomitea totesi, että valmistumassa olevien suunnitelmien mukaan rakennetaan alueelle asuntoja seuraavasti:

<i>vuokra-asunnot</i>			asunto- kerrosala m ²	huoneisto- ala, m ²	asuntoja kpl
Maunulantie 19	(28214/1)	12 600	10 310	160
Kuusikkotie 4	(28219/4)	9 532	7 742	119
Metsäpurontie 11	(28212/1)	7 604	6 168	92
»	13 (28213/2)	7 910	6 421	101
»	14 (28217/2)	8 016	6 618	93
Koivikkotie 5	(28290/1)	5 220	4 175	67
yhteensä			50 882	41 434	632

<i>asunto-osakeasunnot</i>			asunto- kerrosala m ²	huoneistoala m ²	asuntoja kpl
Maunulanmäki	(28273/3)	8 544	6 936	96
Maunulantie 14	(28219/3)	2 383	1 935	31
yhteensä			10 927	8 871	127

Rakennusohjelmat yhteensä 61 809 50 305 759

1. Kaupunginvaltuusto

Asuntotuotantokomitea oli päättänyt jatkaa Maunulan puutaloalueen uudelleen rakentamista kaupunginhallituksen ohjeiden mukaisesti. Kaupunginhallituksen mielestä Maunulan puutaloalue kaipasi pikaista saneeraamista. Maunulan vuokratalovaltaisuu- den vuoksi voitiin kuitenkin pitää tarkoituk- senmukaisena, että myös korttelin n:o 28212 tontille n:o 1 ja korttelin n:o 28217 tontille n:o 2 rakennetaan aravalainoitettuja omis- tusasuntoja yht. 185 kpl. Kaupunginhalli- tuksen vähemmistön mielestä, ottaen huo- mioon kaupunginhallituksen v. 1968 tekemä ohjepäätös, ei omistusasuntoja pitäisi raken- taa enempää kuin suunnitellut 16.7 %. Asiaa arvioitaessa olisi otettava huomioon myös se seikka, että useimmat kaupungin alueen yksityiset rakentajat ja rakennusliikkeet ovat jatkuvasti keskittyneet pääasiassa omis- tusasuntojen rakentamiseen. Valtuusto päät- ti, että ns. Puu-Maunulan uudelleen rakenta- misessa noudatetaan asuntotuotantokomi- tean toimesta laadittua rakennusohjelmaa eli että kaupungin toimesta rakennetaan 127 asunto-osakeasuntoa ja 632 vuokra-asuntoa (15.1. 58 §, 25.6. 535 §).

Siirtolapuutarhat

Marjaniemen siirtolapuutarhapalstojen vuokra-ajan pidentäminen. Valtuusto oikeutti kiinteistölautakunnan pidentämään Marja- niemen siirtolapuutarhapalstojen vuokrasopi- musten voimassaoloaikaa 30.4.1973 saakka entisillä ehdoilla (3.12. 876 §).

Kaupunkisuunnittelu

Viranhaltijat. Valtuusto päätti muuttaa kaupunkisuunnitteluviraston johtosäännön 25 §:n 1 mom:n, joka koski virastopäällikön pätevyysvaatimuksia. Ko. kohta muutettiin siten, että paitsi akateemista loppututkintoa

virastopäälliköltä vaaditaan osoitettua hyvää perehtyneisyyttä yhdyskuntasuunnittelutyö- hön (7.5. 342 §).

Liikennesuunnitteluosaston 24. pl:aan kuu- luva insinöörin virka päätettiin muuttaa sa- maan palkkaluokkaan kuuluvaksi liikenne- teknikon viraksi (25.6. 519 §).

Yleiskaavaosaston yleiskaava-arkkit. Esko Korhosen kanssa päätettiin tehdä kaupun- ginhallituksen v. 1967 vahvistamaa lomaket- ta käyttäen palkkaussopimus, jonka mukaan hänelle maksetaan 1.11.1969 lukien 3 350 mk/kk. Sopimus on voimassa kolmen kuu- kauden molemminpuolisoin irtisanomisajoin (12.11. 802 §).

Liikennesuunnittelupäällikön virkaa viran- sijaisena hoitamaan määrätyn dipl.ins. Antti Koivun kanssa päätettiin tehdä em. loma- ketta käyttäen palkkaussopimus, jonka mu- kaan hänelle maksetaan 16.10. lukien viran- sijaisuuden ajalta 3 758.20 mk:n suuruinen kuukausipalkka (12.11. 803 §).

Rakennusjärjestyksen muuttaminen ja täy- dentäminen. Kaupunginhallituksen ehdotuk- sesta valtuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 2 §:n 1 mom:n, 6 §:n 1 ja 2 mom:n, 8 §:n, 9 §:n, 10 §:n, 11 §:n, 14 §:n 1 ja 4 mom:n, 15 §:n, 16 §:n, 17 §:n 1 ja 2 mom:n, 19 §:n 1 mom:n, 21 §:n, 22 §:n 2 mom:n, 23 §:n 4 ja 5 mom:n, 25 §:n 1 mom:n, 30 §:n 1 mom:n, 31 §:n 1 mom:n, 32 §:n 1 mom:n, 43 §:n 2 mom:n, 52 §:n 2 ja 3 mom:n, 53 §:n 2 ja 3 mom:n, 54 §:n 2 mom:n, 55 §:n 2 mom:n, 56 §:n 1 mom:n, 58 §:n, 59 §:n, 60 §:n, 61 §:n, 62 §:n 2 mom:n, 63 §:n, 66 §:n, 80 §:n 1 ja 2 mom:n sekä 81 §:n kaupunginhallituksen mietinnön n:o 8 liitteen 17 mukaisesti; lisäksi päätettiin hyväksyä rakennusjärjestyksen 12 ja 13 § osittain muutettuna sekä lisätä rakennusjär- jestykseen uudet 28a, 43a, 57a ja 65a §:t sekä 67 §:ään uusi 3 mom. sekä kumota rakennus- järjestyksen 7 §:n 2 mom. Päätös alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi, mutta vahvistusta ei saatu vielä kertomusvuoden aikana (29.10. 770 §).

Uudenmaan läänin kuntauudistusta koskeva alustava ehdotus. Uudenmaan lääninhallitus oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa alustavasta ehdotuksesta kuntauudistusta koskeviksi suunnitelmiksi Uudenmaan läänissä. Kiinteistölautakunta totesi lausunnosaan, ettei Uudenmaan läänin kuntauudistustoimikunta sen paremmin kuin Uudenmaan lääninhallitukseen ollut ehdottanut mitään sellaista kunnallisen jaotuksen muuttamista tai edes yhteistoiminta-alueen muodostamista, joka koskisi Helsingin kaupunkia tai sen lähinaapurikuntia ja jolla olisi välitön, oleellinen vaikutus Helsingin seudun kokonaisuuteen. Lautakunnan mielestä oli enemmän lausunnon antaminen ko. alustavasta ehdotuksesta Helsingin kaupungin taholta tarpeellista. Sen sijaan olisi lausunnossa korostettava Helsingin seutua koskevan ratkaisun tärkeyttä ja kiireellisyyttä sekä valtuuston asian aikaisemmassa vaiheessa antamassa lausunnossa esitettyjen näkökohtien huomioon ottamista. Kaupunkisuunnittelulautakunta korosti yhtyen lääninhallituksen kantaan että Helsingin seutukaavaliiton alue Helsingistä Riihimäen kaupungin rajalle on eräs niistä alueista, jonka hallinnolliset, oikeudelliset ja kunnalliset rajat olisi jo nyt saatava määritellyiksi sellaisiksi, että ne takaisivat sinne muuttavalle väestölle mahdollisimman hyvät edellytykset mm. asuntopaikojen ja työpaikkojen saamiseen. Lautakunnan mielestä olisi kuntauudistusehdotuksessa tullut ottaa kantaa myös Helsingin seudun kuntauudistuksen järjestämiseen tai ainakin jo riittävän varhaisessa vaiheessa esittää, että Helsingin seudun kunnallisen järjestelmän tarkistamista varten asetettaisiin erillinen, riittävän laajan pätevyyden omaava tutkimus- ja selvitystoimikunta, jossa ao. kunnat olisivat edustettuina. Nyt lääninhallitus, ehtimättä tehdä varsinaista ehdotusta, oli joutunut lain tarkoittamaksi esitykseksi katsottavassa »eriävissä mielipiteessään» toteamaan kuntauudistustoimikunnan ehdotuksen olevan Helsingin seudun olosuhteisiin

sopimaton. Kaupunginhallitus ilmoitti, että valtuusto käsitteli asiaa 18.10.1967 (ks. s. 99) ja 17.4.1968 (ks. s. 61) antaessaan lausuntonsa ns. Hannuksen komitean mietinnöstä ja kansalaiskoulun joht. Otto Hakulisen anomuksesta, joka koski Helsingin kaupungin ja Helsingin maalaiskunnan alueiden yhdeksi kunnaksi liittämistä. Valtuusto päätti antaa lääninhallitukselle Uudenmaan läänin kuntauudistustoimikunnan alustavasta ehdotuksesta kuntauudistusta koskeviksi suunnitelmiksi Uudenmaan läänissä kiinteistölautakunnan ja kaupunkisuunnittelulautakunnan asiasta antamien lausuntojen mukaisen lausunnon viitaten samalla 18.10.1967 sisäasiainministeriölle ns. Hannuksen komitean jaoston mietinnöstä ja lääninhallitukselle kunnallisen jaotuksen ja kuntien yhteistoiminnan kehittämiseksi antamissaan lausunnoissa tehtyihin ehdotuksiin (12.3. 201 §).

Eräiden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämistä koskevista toimenpiteistä tekivät vt Gestrin ym. v. 1963 aloitteen, jossa huomautettiin mm., että Pohj. Esplanaadikadun varrella olevat rakennukset ovat niitä harvoja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kokonaisuuksia, jotka ovat säästyneet hävitykseltä. Erityiset suojelumääräykset koskevat osaa niistä, mutta määräysten ulkopuolelle ovat jääneet Pohj. Esplanaadikadulla Fabianinkadun ja Keskuskadun välillä olevat rakennukset, vaikka useat niistä edustavatkin korvaamattomia kulttuurihistoriallisia arvoja. Näihin rakennuksiin kuuluvat talot n:o 25, 27, 29 ja 31, jotka tunnetaan nimellä »Grönqvistin talo, Hotelli Kämp ja Catanian talo», mitkä kaikki on piirtänyt tunnettu helsinkiläisarkkitehti Th. Höijer. Näihin kuuluvat lisäksi talot n:o 33 »Mercurius», n:o 35 »Wreden talo» ja n:o 37, jotka ovat näytteitä arkkitehtien S. A. Lindqvistin, K. A. Wreden sekä C. Kiseleffin ja E. Heikelin arkkitehtuurista. Kaikki nämä talot on rakennettu vuosina 1880—1891 ja edustavat sellaista huomattavaa kokonaisuutta, jota ei tavata muualla pääkaupungissa. Kaupun-

1. Kaupunginvaltuusto

gin kulttuurihistoriasta ja perinteistä kiinnostuneita kansalaisia ja yhteisöjä on huolestuttanut ajatus, että myös tämä yhtenäinen ympäristö olisi tuomittu katoamaan. Erityisesti on Hotelli Kämpin säilyttämisestä tehty lukuisia esityksiä. Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin kiireellisesti ryhtymään toimenpiteisiin näiden rakennusten säilyttämiseksi sekä että valtuustolle pikaisesti tehtäisiin esitys asian vaatimista toimenpiteistä. Kaupunkisuunnittelulautakunta yhtyi lausunnossaan aloitteentekijäin käsitykseen ko. rakennusrivin muodostaman yhtenäisen kaupunkikuvan säilyttämisen välttämättömyydestä kadun alkupään empirerakennusten lisäksi. Suomen rakennustaiteen museon laatimassa Helsingin arkkitehtoonisesti ja historiallisesti arvokkaiden rakennusten luettelossa on mainitut rakennukset laskettu kuuluviksi kaikkein arvokkaimpiin rakennuksiin, joiden purkaminen ei missään tapauksessa saisi tulla kysymykseen. Koko rakennusrivi Mannerheimintielle saakka kuuluu alueeseen, jonka järjestely luettelon mukaan olisi saatettava miljöökokonaisuuteen tähtäävän erikoistarkastuksen alaiseksi. Valtuusto päätti 11.10.1961 muuttaa 1.—8. ja 10.—14. kaupunginosien asemakaavan, jolloin myös sille 2. kaupunginosan (Kluuvin) alueelle, jossa em. rakennukset sijaitsevat, tuli voimaan rakennuskielto kahdeksi vuodeksi rakennuslain 42 §:n 2 mom:n 3) kohdan mukaisesti. Sisäasiainministeriö jatkoi myöhemmin kieltoaikaa 11.10.1970 saakka. Rakennuskieltoaikana on mm. eräiden Pohj. Esplanaadikadun varrella sijaitsevien sekä kaupungin että yksityisten omistamien rakennusten saneeraus tullut ajankohtaiseksi. Näissä tapauksissa on kaupunkikuvan säilyttäminen aikaansaatu erillisin asemakaavan ja asemakaavanmääräysten muutoksin. Tällaiset erilliset asemakaavan muutokset on laadittu kaupungintalokorttelille n:o 30, korttelin n:o 32 tonteille n:o 1 ja 8 sekä korttelin n:o 34 tontille n:o 1 (Hotelli Kämp). Aloitteessa tarkoitettun

rakennusrivin samoin kuin muidenkin kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten suojelemiseen pyrittäessä on käytettävissä kaksi eri menettelytapaa: 1) erityisten asemakaavamääräysten vahvistaminen ja 2) esityksen tekeminen rakennusten tai rakennusryhmän saattamisesta suojeltavaksi lääninhallituksen päätöksellä. Lautakunnan mielestä ensiksi mainittu menettely on joustavampi ja sopii käytettäväksi erityisesti silloin, kun rakennus tai rakennukset sijaitsevat ennestään kaavoitetulla tai siihen välittömästi liittyvällä alueella. Suoritettujen alustavien tutkimusten mukaan aloitteessa tarkoitettujen vanhojen rakennusten säilyttäminen ei estä käyttämästä valtuuston v. 1961 antamien ohjeiden mukaista rakennusoikeutta kokonaisuudessaan. Asemakaavamääräyksillä annettavat rajoitukset eivät näin ollen muodostune tontinomistajille kohtuuttomiksi. Lautakunnan mielestä voitaisiin ns. vanhan kaupunginosan asemakaavan muutokseen liittää myös em. Pohj. Esplanaadikadun rakennusrivi. Sopivimpana menettelytapana lautakunta piti erityisten asemakaavamääräysten vahvistuttamista 2. kaupunginosan (Kluuvin) korttelissa n:o 33 oleville em. tonteille. Kaupunginhallituksen asiamiestoimisto totesi, että suojelumääräykset voidaan rajoittaa koskemaan vain osaa rakennusta ja siten esim. vain sen julkisivua. Tällaisia määräyksiä voidaan antaa myös tiettyä rakennusryhmää silmällä pitäen, jos jonkin rakennusryhmän sivistyshistoriallinen merkitys on riippuvainen ryhmän säilymisestä kokonaisuutena. Määräysten laadulle ja laajuudelle asettaa kuitenkin rajan rakennuslain 34 §:n yleissäännös siitä, ettei yksityiselle maanomistajalle saa asettaa kohtuuttomia rajoituksia, jotka asemakaavalle asetettavia vaatimuksia olennaisesti syrjäyttämättä voidaan välttää. Asiassa on siis ensisijaisesti kysymys siitä, mitä tarkoitetaan »kohtuuttomilla rajoituksilla». Ensinnäkin kaikkinaisen rakennustoiminnan kieltämisestä tietyllä alueella saattaa olla seurauk-

sena, että kaupungille syntyy rakennuslain 56 §:ssä tarkoitettu lunastusvelvollisuus, koska tontteja ei voida käyttää tavalla, joka on taloudellisesti suhteessa tonttien arvoon. Ilmeistä kuitenkin on, että tontit tullaan osoittamaan yksityiseen rakennustoimintaan, eikä kaupungille näin ollen voi muodostua em. lunastusvelvollisuutta tontteihin sillä perusteella, ettei maanomistaja voisi käyttää niitä hyväksi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Määräys siitä, että mahdollinen uusiakin rakennus on rakennettava samanlaiseksi kuin vanha, saattaa olla kohtuuton puhumattakaan kiellostä purkaa rakennus. Rakennuslain 135 §:n säännösten perusteella voidaan kuitenkin antaa osittaisia esim. julkisivun purkamiskiellomääräyksiä sekä määräyksiä uuden rakennuksen osittaisesta rakentamisesta entisen kaltaiseksi. Aloitteessa tarkoitettut rakennukset voidaan yhtenä kokonaisuutena ainakin periaatteessa saattaa em. laissa säännellyn suojelun alaiseksi. Kun lain 8 §:n säännösten mukaan tällöin suojelumääräysten aiheuttamasta vahingosta tai haitasta, jota ei ole pidettävä vähäisenä, vastaa valtio, ei tämä menettely muiden kuin kaupungin omistamien rakennusten osalta missään olosuhteissa tulisi aiheuttamaan kaupungille kustannuksia. Kun rakennuksen omistaja kuitenkin voi, mikäli hän pitää asemakaavamääräyksiin annettuja kohtuullisia-kin rajoituksia liian rasittavina, tehdä esityksen rakennusten saattamisesta suojelluksi kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun lain säännösten edellyttämällä tavalla, voitaneen tälläkin perusteella puoltaa kaupunkisuunnittelulautakunnan ehdotusta ko. rakennusten suojelemisesta erityisin asemakaavamääräyksiin. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (29.1. 89 §).

Toimenpiteisiin ryhtymisestä kulttuurihistoriallisesti ja arkkitehtoonisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämiseksi tekivät vt Friberg ym. v. 1965 aloitteen, jossa viitattiin siihen, että Helsinki sodan jälkeisenä aikana oli ka-

dottanut huomattavan osan edellisinä vuosisatoina luodusta arkkitehtoonisesti ja historiallisesti arvokkaasta arkkitehtuurista. Eri-tyisesti oli päästetty häviämään empiretyyli-isiä erinomaisia puutaloja. Arkkitehtiasiantuntija prof. Nils-Erik Wickberg antoi Punavuorenkadun varrella oleville empireaikaisille puutaloille suuren arkkitehtoonisen arvon. Kun nämä arvot ovat vaarassa joutua hyötynäkökohtien saneleman kehityksen jalkoihin, olisi ryhdyttävä harkitsemaan toimenpiteitä näiden arvokkaiden rakennusten säilyttämiseksi perustamalla erityinen kunnallinen elin tätä tarkoitusta varten. Kaupunkisuunnittelulautakunta viittasi vt Gestrinin aloitteen johdosta antamaansa lausuntoon mainiten lisäksi, että Suomen rakennustaiteen museon laatima luettelo Helsingin kulttuurihistoriallisesti ja arkkitehtoonisesti arvokkaista rakennuksista on kaupunginhallituksen asettaman rakennuskulttuuritoimikunnan käsiteltävänä. Toimikunnan saatua työnsä valmiiksi, voidaan kussakin tapauksessa tutkia, miten säilytettäväksi ehdotettut rakennukset tai rakennusryhmät voidaan suojella. Prof. Sven-Erik Åströmin kirjelmä aloitteessa mainittujen Punavuorenkadun varrella olevien rakennusten säilyttämisestä ja siirtämisestä toiseen paikkaan sekä museolautakunnan esitys rakennusten siirtämisestä Seurasaaren ulkomuseon alueelle oli ollut lautakunnan käsiteltävänä 22.6.1966. Tällöin lautakunta oli ilmoittanut kaupunginhallitukselle, etteivät rakennukset vahvistetun asemakaavan muutoksen mukaan voineet jäädä entiselle paikalleen. Ainakin toinen rakennuksista voitaisiin siirtää Seurasaaritoimikunnan mietinnössä esitettyyn ulkomuseon kaupunkiosastoon. Niiden rakennusten tai rakennusryhmien, joiden säilyttämistä rakennuskulttuuritoimikunta pitää tarpeellisenä, suojelu voidaan järjestää voimassa olevan lainsäädännön puitteissa. Myös asiamiestoimisto katsoi, että sen vt Gestrinin ym. aloitteen johdosta antamassa lausunnossa esitetyt näkökohdat olivat sellaisinaan sovellet-

1. Kaupunginvaltuusto

tavissa myös vt Fribergin ym. aloitteeseen, siltä osin kun on kysymys kaupungille mahdollisesti tulevista taloudellisista rasituksista ja muista juridisista seikoista. Valtuusto oli v. 1967 käsitellyt Seurasaarikomitean mietintöä ja todennut tällöin, ettei ulkomuseon kaupunkiosaston sijoittaminen Seurasaareen tai Meilahteen ollut perusteltua, vaan että osaston perustaminen jollekin muulle alueelle tulisi myöhemmin erikseen harkittavaksi. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (29.1. 90 §).

Talon Hallituskatu 15 säilyttämistä koskevassa vt Poukan ym. 9.4. tekemässä aloitteessa todettiin tämän kulttuurihistoriallisesti merkittävän Heimolan talon kohtalon tulleen ajankohtaiseksi. Tämä arkkitehti Onni Tarjanteen myöhäisjugendtyylinen rakennus edustaa merkittäväällä tavalla aikansa rakennustyyliä ja sen seinään kiinnitetystä laatasta käy selville, että rakennuksessa kokoontui Suomen eduskunta vuosina 1911—1930 ja hyväksyi 6.12.1917 Suomen itsenäisyyden julistuksen. Koska Helsingin kaupungin rakennuskulttuuritoimikunta ei ole antanut lausuntoa rakennuksen säilyttämisestä, on olemassa vaara, että rakennus puretaan ilman, että kaupunginvaltuusto saa lausua asiasta mielipiteensä. Tämän johdosta olisi kaupunginhallitusta kehoitettava ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin Heimolan talon purkamisen estämiseksi ja talon säilyttämiseksi ja uusimiseksi kulttuurihistoriallisena muistomerkkinä. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että rakennus sijaitsi Kluuvin korttelin tontilla n:o 2 eli alueella, jonka asemakaava muutettiin v. 1961. Alueelle tuli tällöin voimaan rakennuskielto, jota sisäasiainministeriö oli pidentänyt 11.10.1970 saakka. Tontti ei ollut kaupungin omistuksessa, eikä Heimolan talo sisälly rakennuskulttuuritoimikunnan säilytettäväksi ehdotamiin rakennuksiin. Lautakunnan käsityksen mukaan Heimolan kulttuurihistorialliset arvot liittyvät lähinnä valtionhallintoon, joten sen säilyttämistä ja uudistamista koske-

vat toimet lienee luettava valtion tehtäviin. Lisäksi lautakunta totesi, että rakennusta oli jo ryhdytty purkamaan. Kaupunginhallituksen mielestä kaupungilla ei edellä esitetyn perusteella ollut aihetta eikä mahdollisuuksia ryhtyä toimiin Heimolan talon säilyttämiseksi. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (9.4. 303 §, 18.6. 485 §).

Töölön alueen uudelleen asemakaavoittamisesta ja asumisviihtyisyyden lisäämisestä v. 1967 tekemässään aloitteessa huomauttivat vt Pettinen ym., että XIII ja XIV kaupunginosan käsittävä Töölön alue on rakennettu 1920-, 1930- ja 1940-luvulla, jolloin ns. suljettu rakennustapa oli kaupungeissa yleistä. Useihin tontteihin jaettu kortteli tuli asemakaavan mukaisesti rakennetuksi siten, että katujen varteen rakennettiin 5—8 kerroksiset rakennukset ja pihan puolelle pienempiä rakennuksia. Pihat erotettiin aidoilla muiden kiinteistöjen pihoista ja tulivat useimmiten eri tasoihin. Tonttien rakentamistehokkuus, joka kulmatonteilla oli suurempi kuin välitonteilla, vaihteli n. 2.5—4.0 välillä. Töölön alueen rakentamisen jälkeen mielipiteet tarkoituksenmukaisesta kaupunkisuunnittelusta ovat jatkuvasti muuttuneet. Alueen asuinrakennukset ovat kuitenkin edelleen hyväkuntoisia ja niiden asunnot ovat sijaintinsa vuoksi haluttuja. Kaupunginvaltuuston v. 1961 tekemän päätöksen mukaan tullaan koko Kantakaupunki eräitä vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta uudelleen asemakaavoittamaan siten, että rakennusoikeus asuntotonteilla vastaa tehokkuuslukua 1.4, jota erityisillä syillä voidaan lisätä enintään 25 %. Mikäli Töölön alueelle tätä ohjetta noudattaen laadittaisiin uusi asemakaava, edellyttäisi sen toteuttaminen entisten purettavien rakennusten tilalle rakennettavaksi uudet rakennukset, joiden koko tulisi olemaan vain noin puolet entisistä. Seurauksena tästä olisi mm. se, että Töölön väestömäärä vastaavasti vähenisi. Tällainen väestön sijaintimuutos olisi kaupungin kannalta

epäedullinen, koska työmatkat pitenisivät ja kaupungista muutot vähentäisivät väkilukua. Uusi asemakaavoitus olisi tarkoituksenmukaisinta suorittaa siten, että entisten korttelien katujen varsilla uudenkin asemakaavan mukaan olisi entisen suuruisia rakennuksia, mutta että korttelien sisäalue kunnostettaisiin yhteistoiminnassa tonttien omistajien kanssa kaikkien korttelin talojen yhteiseksi pihaksi. Tämän vuoksi olisi kaupunginhallitusta kehotettava ryhtymään Töölön alueen uuden asemakaavoituksen valmistelussa sellaisiin toimenpiteisiin, joilla edistettäisiin omatoimista korttelisaneerausta esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti. Kaupunkisuunnittelulautakunta viittasi lausunnossaan valtuuston v. 1961 tekemään päätökseen, jolla päätettiin muuttaa 1.—8. ja 10.—14. kaupunginosien asemakaavaa. Päätökseen liittyi näitä kaupunginosia koskeva rakennusoikeuden supistaminen ja mm. rakennettavien huoneistojen keskipinta-alaa (50 m²) koskeva määräys. Suljetut korttelit tulisivat tällöin häviämään lähes kokonaan. Asemakaavojen selvityksissä on autopaikat suunniteltu sijoitettaviksi pihatason alle, ei kuitenkaan rakennusten kellareihin. Autopaikkojen määrä olisi 1 autopaikka 1.3—1.4 asuntoa kohti. Tämä järjestely voisi vapauttaa pihat leikkiä ja virkistystä varten. Suunnitelmien tarkoituksenmukaisen toteuttamisen edellytyksenä on rakennusoikeutta koskevan päätöksen tarkistaminen. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on asetettu työryhmä selvittämään korttelikaavakysymystä. Korttelisuunnitelmamenettelyn aikaansaamiseksi on lähinnä käytettävissä kaksi tietä: a) lisätään rakennuslakiin määräykset korttelikaavasta, b) täydennetään rakennusjärjestystä määräyksellä korttelisuunnitelman laatimis-, vahvistamis- ja valvontamenettelystä rakennuslain 12 §:ää soveltaen. Ruotsissa tuli v. 1967 voimaan laki kiinteistöjen yhteislaitoksista, jonka mukaan kahdelle tai useammalle kiinteistölle voidaan järjestää yhteinen pysyvä laitos, esim. pysä-

köintipaikka ym. Tällaisen lain säätämistä voitaisiin ajatella Suomessakin. Mikäli korttelikohtaista saneerausta suoritetaan, olisi sen tapahduttava yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviranomaisten kanssa. Lautakunta teki 4.12.1968 asiasta kaupunginhallitukselle esityksen. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (18.6. 483 §).

Asemakaavojen suunnittelutehtävien antamisesta entistä enemmän yksityisten suunnittelutoimistojen laadittaviksi tekivät vt Rahkamo ym. v. 1968 aloitteen, jossa mm. kiinnitettiin huomiota tonttikustannusten kasvuun Helsingissä. Asunnon hinnasta saattaa olla kolmannes tontin hinnan aiheuttamaa. Tonttien pieni rakennusoikeus on kuitenkin vain osasy syy tonttien korkeaan hintatasoon. Suurimpana syynä on se, ettei tontteja ole riittävästi saatavissa, mikä taas aiheutuu siitä, ettei asemakaavoja ole pystytty laatimaan riittävän nopeasti. Kaupungin edun mukaista ei ole, että kaupungissa on laajoja asemakaavoittamattomia alueita ja että keskeneräiset, vuodesta toiseen pitkittyvät suunnitelmat aiheuttavat asuntorakennustoiminnan, teollisuuden ja liiketoiminnan siirtymisen kaupungin rajojen ulkopuolelle. Keskeneräiset kaavat olisi viipymättä saatava valmiiksi ja kaavoittamattomien alueiden suunnittelutyö samaten pantava viipymättä alulle. Kun kaupungin oman virkamieskunnan työssä vallitseva korkeapaine ei salli kaupunkisuunnittelun lisäämistä kovin runsaasti, tulisi sen ensi sijaisesti keskittyä ohjaavaan, organisoivaan, valvovaan ja hallinnolliseen toimintaan ja antaa varsinainen kaavoitustyö ulkopuolisille toimistoille. Siten saataisiin alan paras insinööri- ja arkkitehtikunta työskentelemään kaupungin hyväksi ilman, että heitä varten tarvitsisi perustaa uusia virkoja. Asettamalla suunnittelutyölle määräajat voidaan taata töiden riipeä sujuminen. Tämän vuoksi olisi kaupunginhallitusta kehotettava antamaan asemakaavojen suunnittelutehtäviä entistä suuremmissa määrin yksityisten suunnittelu-

1. Kaupunginvaltuusto

toimistojen laadittaviksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi antaneensa johtosääntönsä mukaisesti kaupunkisuunnitteluviraston tehtäväksi kaavoitustyön tehostamisen. Lautakunta asetti 14.2.1968 keskuudesta ylimääräisen jaoston tutkimaan pohjoisimpien kaupunginosien asemakaavojen ja kunnallisteknillisten töiden viipymistä. Jaoston mietinnön johdosta lautakunta päätti 5.6.1968 kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa kiireellisesti

— aikaansaamaan yleiskaavan alustavan käyttökelpoisen maankäyttömallin etenkin pääväylien liikenneverkon osalta,

— suorittamaan selvityksen sellaisista jo rakennetuista kaavoittamattomista suppeistakin alueista, joiden suhde yleiskaavaan ja sen liikenneverkkoon on suhteellisen selvä tai vain muutaman vaihtoehdon varassa,

— asemakaavoittamaan edellisessä kohdassa mainitut alueet, siltä osin kuin se on mahdollista silläkin uhalla, että mahdollisesti syntyy pientä ristiriitaa laadittavana olevan yleiskaavan kanssa,

— yhdessä kiinteistöviraston kanssa selvittämään jo rakennettujen alueiden tiivistämisen toteuttamismahdollisuuksia ja -kustannuksia sekä tarvittaessa tekemään ehdotuksen rakennuslainsäädännön kehittämiseksi tältä osin,

— yhdessä järjestelytoimiston kanssa tutkimaan mahdollisuuksia viraston organisaation tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen ja suorittamaan tämän kiireellisenä, siltä osin kuin se säännöksiä muuttamatta on mahdollista, sekä tekemään muilta osin tarpeelliset ehdotukset organisaatiota koskevien säännösten muuttamiseksi,

— tekemään selvän ehdotuksen viraston toiminnan tavoitteista ja näiden tavoitteiden perusteella laatimaan niiden toteuttamiseksi tarvittavan toimintasuunnitelman,

— tutkimaan mahdollisuuksia ulkopuolisten suunnittelijoiden käyttämiseksi myös rakennettujen alueiden asemakaavoituksessa.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on ryh-

dytty lautakunnan esittämiin, kaavoitustoitinnan kehittämiseen ja nopeuttamiseen tähtääviin toimenpiteisiin. Ulkopuolisia suunnittelijoita on käytetty varsin paljon rakentamattomien alueiden asemakaavoitustyössä. Sen sijaan jo rakennettujen alueiden asemakaavojen laatiminen on katsottu edullisemmaksi hoitaa virastotyönä, koska se edellyttää alueen perusteelliseen tuntemiseen pohjautuvia selvittelyjä, joista joka tapauksessa aiheutuu virastolle runsaasti työtä. Ulkopuolisten suunnittelijoiden palkkoihin on v. 1964—1968 käytetty varoja n. 416 000 mk. Valtuusto katsoi eo. lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (29.1. 92 §).

Rakentamisoikeuden tarkistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti, muuttaen v. 1961 (ks. s. 90) rakennusoikeuden rajoittamisesta tekemäänsä päätöstä siltä osin kuin se koskee rakennusoikeuden määräämisessä asemakaavaa laadittaessa noudatettavia ohjeita, että laadittaessa 1.—8. ja 10.—14. kaupunginosan asemakaavaa on rakennusoikeus määrättävä siten,

1) että tontin kerrosala saa olla välitonteilla enintään 1.6 ja kulmatonteilla enintään 2.4 kertaa tontin pinta-ala kuitenkin niin, että tätä määrää saadaan erityisten syiden sitä vaatiessa lisätä 1—25 % ja että erikoistapauksissa saa lisäys välitonteilla olla suurempikin kuin 25 %, milloin se katsotaan korttelirakenteen eheyden säilyttämisen kannalta välttämättömäksi,

2) että 6. kaupunginosan (Eiran) kortteleissa n:o 218—232 saa tontin kerrosala olla 1—1.2 kertaa tontin pinta-ala ja kerroksia saa olla enintään kolme,

3) että 7. kaupunginosan (Ullanlinnan) korttelin n:o 180 tonteilla n:o 11—16, 19 ja 21 sekä kortteleissa n:o 182, 183 ja 185 sekä 12. kaupunginosan (Alppiharjun) korttelin n:o 373 tonteilla n:o 1a, 1b, 2, 3, 18, 20 ja 24, kortteleissa n:o 375, 377—379, 382, 387 ja 388 saa tontin kerrosala olla 1.4 kertaa tontin pinta-ala ja kerroksia saa olla enintään neljä,

4) että 11. kaupunginosan (Kallion) kort-

teleiden n:o 337, 341 ja 342 rakennusoikeus säilytetään 26.10.1945 vahvistetun asemakaavan mukaisena,

5) että tontin kerrosala saa kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston piirustukseen n:o 6144/4.12.1968 merkityllä alueella olla valtuuston 11.10.1961 tekemään päätökseen sisältyvien, samaa aluetta koskevien määräysten mukainen, jolloin sanottu kerrosala ei saa olla suurempi kuin 4 kertaa tontin pinta-ala, ja että mikäli olosuhteet ko. alueella sallivat yhdyskuntapoliittisesti arvostelun kestävien asuntojen rakentamisen, alueelle saadaan rakentaa myös asuntokerrostaloja samaa rakennusoikeutta käyttäen, ja

6) että em. rakennusoikeutta koskevista ohjeista voidaan poiketa niiden tonttien osalta, joilla sijaitsee sellainen rakennus, joka päätetään asemakaavaa muuttamalla tai kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta 27.11.1964 annetun lain nojalla määrätä joko kokonaan tai osittain säilytettäväksi (18.6. 460 §).

Rakennuskiellon jatkaminen. Merkittiin tiedoksi, että sisäasiainministeriö oli 14.12.1968 tekemällään päätöksellä pidentänyt 1.—8. ja 10.—14. kaupunginosien niillä alueilla, joille valtuusto ei vielä ole hyväksynyt asemakaavan muutosta, sekä 12. kaupunginosan korttelin n:o 358 rakennuskieltoaikaa 11.10.1970 saakka (15.1. 17 §).

Asemakaavoja koskevat asiat. Kaupunginvaltuusto päätti, että Kumpulantien, Isonniitynkadun, Mäkelänkadun, satamaradan ja Kustaa Vaasan tien rajoittamalle alueelle 22. ja 24. kaupunginosassa laaditaan asemakaava (1.10. 700 §).

Asemakaavan ja tonttijaon muutokset. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kertomusvuoden aikana joukon asemakaavan ja tonttijaon muutoksia sekä katujen nimien muutoksia. Päätökset alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi (kunn. as. kok. n:o 211, 212).

Käpylän puutaloalueen asemakaavan muuttaminen. Kaupungin ja Helsingin Kansan-

asunnot Oy:n toimesta järjestettiin v. 1960 Käpylän puutaloalueen uudelleen rakentamista varten suunnittelukilpailu, jossa arkkitehdit Erik Kråkström ja Ahti Korhonen saivat I palkinnon. Palkintolautakunnan suosituksen perusteella annettiin arkkitehtien Korhosen tehtäväksi ko. alueen asemakaavan laatiminen. Kansanasunnot Oy tilasi samanaikaisesti Korhoselta rakennusten luonnospirustukset hallitsemaansa aluetta varten. Kaupunkisuunnittelulautakunta ilmoitti aluetta koskevan suunnitelman ja sitä vastaavan asemakaavan muutosehdotuksen valmistuneen. Suunnitelman selostuksessa mainittiin mm.: Käpylän alue on rakennettu 1920-luvun alkuvuosina. Kuluneet 40 v ovat olleet riittävät juurruttamaan puurakennusten arkkitehtuurin samanaikaisesti rakennettujen puutarhojen muodostamaan ympäristöön siinä määrin, että on oikeutettua puhua kypsyyneestä kokonaisuudesta. Alueelle aikoinaan istutetut lehtipuut ovat kasvaneet täyteen mittaansa. Niiden säilyttäminen on uuden rakentamisen olennainen osa. Sen sijaan havupuut ovat yleensä katoamassa, samoin myös pensasaidat. Alue ehdotetaan rakennettavaksi kokonaan yhtenäisen suunnitelman mukaan, mikä on katsottu ainoaksi mahdolliseksi nykyisen miljöökokonaisuuden jatkuvuuden säilyttämiseksi. Käpylän rakennuskannan uusiminen on käynyt tarpeelliseksi rakennusten alentuneen kunnon vuoksi, vaikka rakentamisen tarpeen ajankohta on eri kortteleissa melko erilainen. Yleissuunnitelmassa on esitetty kokonaisratkaisu, jota ilmeisesti pitkäksi venyvän uudelleenrakentamisen aikana tulisi noudattaa. Kaupunki omistaa ko. alueen kokonaisuudessaan. Asuntotontit on vuokrattu eräille asunto-osakeyhtiöille ja -osuuskunnille. Kaupunginhallitus piti esitettyä asemakaavanmuutosehdotusta sinänsä ansiokkaana. Perusteellisista esivalmistelutöistä huolimatta ei kuitenkaan voitu pitää varmana nykyisen puutarhakaupunkimiljöön säilymistä. Sen vuoksi ehdotusta ei vielä saatettu pitää loppuun asti tut-

1. Kaupunginvaltuusto

kittuna. Tähän nähden kaupunginhallitus katsoi, että asemakaavan muutosta ei voida tässä vaiheessa hyväksyä. Käpylän voimassa oleva asemakaava oli erittäin vanhentunut ja puutteellinen mm. siinä suhteessa, ettei asuntotonteille ollut edes määrätty rakennusrajoja eikä rakennuskorkeutta. Sen vuoksi olisi tässä vaiheessa vain päätettävä, että voimassa olevaa kaavaa muutetaan. Lisäksi olisi tarkoitus asettaa luottamusmiehistä koostunut komitea kiireellisesti selvittämään, minkälaisilla kaava-, tehokkuus-, tyyppi- ym. ratkaisuilla ko. Käpylän alueen maankäyttö ja tuleva rakentaminen saataisiin parhaiten hahmotetuksi sekä selvittämään, voitaisiinko rakennusten korjaustoinnilla päästä taloudellisuuden ja asumisviihtyisyyden vaatimukset täyttävään ratkaisuun. Valtuusto päätti, että 25. kaupunginosan kortteleiden n:o 806—808, 810—813, 816—820, 822, 824 ja 825 asemakaavaa muutetaan. Lisäksi valtuusto hyväksyi toivomusponnen, jossa valtuusto edellytti, että asemakaavaa laadittaessa alueen puutarhamainen luonne ja viihtyisyys otetaan huomioon ja että rakennushistoriallisesti arvokkaat ja korjauskelpoiset rakennukset pyritään säilyttämään. Asemakaavaratkaisua tutkittaessa on kaupungin huolehdittava siitä, että Puu-Käpylän asuntojen kunto säilyy vähintään entisellään (26.11. 845 §).

Yliskylän keski- ja itäosan kortteleita n:o 49002 ja 49013—49029 sekä puisto- ja katualueita koskevan asemakaavan hyväksymisen ja muuttamisen yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä toivomusponnen, jonka mukaan valtuusto edellyttää, että asemakaavan tultua hyväksytyksi kiinteistölautakunta ryhtyy kiireellisiin toimenpiteisiin vaihtotonttien osoittamiseksi niille kiinteistönomistajille, jotka asemakaavan johdosta menettävät entiset tonttinsa tai jotka menettävät niiden rakennuskelpoisuuden (29.1. 80 §).

Liikenneneuvoston asettamisesta liikenteen kehittämiseksi tarvittavia toimenpiteitä varten

tekivät 7.2.1968 vt Heikkonen ym. aloitteen. Siinä todettiin, että kasvavan Helsingin liikenneongelmien ratkaisemiseksi oli viime vuosina ryhdytty moniin laajamittaisiin toimenpiteisiin, joilla liikennekysymyksissä olikin saatu aikaan helpotusta. Itse liikennöiminen ei kuitenkaan ollut kehittynyt vastavasti, eikä kaikkia varsin vähäisilläkin järjestelyillä toteutettavia liikennettä helpottavia toimenpiteitä ollut riittävän seikkaeräisesti tutkittu. Siksi aloitteentekijät esittivät, että kaupunginhallitus asettaisi liikenneasiiantuntemusta omaavista viranomaisista, eri liikenneajoneuvojen ja jalankulkijoiden asiantuntijoista sekä kaupunginvaltuuston luottamusmiehistä liikenneneuvoston suunnittelemaan liikenteen kehittämiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että määrättyinä vuorokauden aikana suoritettavan liikenteen rajoittamista koskevat säännökset sisältyvät valtuuston v. 1965 hyväksymiin Helsingin paikallisiin liikennemääräyksiin. Eniten liikennevaikeuksia vilkkaasti liikennöidyillä alueilla aiheuttavat ruuhka-aikoina hitaasti liikkuvat ajoneuvot ja ajoneuvoyhdistelmät, kuten traktorit, hinattavat ajoneuvot ym. Näiden käytön rajoittaminen vilkasliikenteisillä alueilla olisi tarkoituksenmukaista. Tämänkin liikennemuodon rajoittaminen merkitsisi kuitenkin käytännössä useiden satojen liikennemerkkien asettamista, eikä käytettävissä ole liikennemerkkejä, joilla asia yksiselitteisesti voitaisiin tiedottaa. Ruuhka-ajokojen tungosta lisäävät myös viime vuosina suuresti lisääntyneet henkilöautot. Pysäköintirajoitukset on määrätty kunkin liikenneväylän liikenteen välityskyvyn perusteella. Tielikenneasetuksen mukaisten seisottamis- ja pysäköimismääräysten noudattaminen riippuu valvonnasta. Ns. välikatujen käyttämisestä vinopysäköintiin on tutkittu ja toteutettu siellä, missä se on katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Myöskin määrättyjen liikenneväylien käyttämisestä tietyinä aikoina yhdensuuntaiseen liikenteeseen on lautakun-

nan toimesta tutkittu ja todettu senkaltaisen liikennejärjestelyn edellyttävän tarkoitukseen soveltuvaa katuverkkoa, jossa katuja on runsaasti. Helsingin katuverkko ei täytä näitä vaatimuksia. Mikäli laki pysäköintivirhemaksusta säädetään, vapautuu poliisimiehiä, joille liikenteen ohjaaminen kuuluu, pysäköintivirheiden tarkkailutehtävistä. Lautakunnan mielestä ei olisi tarkoituksenmukaista perustaa uutta lisäelintä, koska Helsingin kaupungissa ja sen lähialueella on ennestäänkin runsaasti liikennekysymyksiä käsitteleviä kunnallisia elimiä ja yhteenliittymiä, joissa on mukana liikenteen eri osapuolten edustajia. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (25.6.533 §).

Jalankulkijain liikenneturvallisuuden parantamisesta 29.5.1968 tekemässään aloitteessa totesivat vt Kalliala ym. jalankulkijan aseman huonontuneen kaupunkiliikenteessä moottoriajoneuvojen nopean kasvun takia. Tämä voidaan todeta jalankulkuliikenteen hidastumisesta sekä liikenneonnettomuuksien lisääntymisestä jalankulkijain osalta. Tilastollisesti on todettu jalankulkijan olevan Helsingissä n. 20 % vaarallisemmassa asemassa kuin muiden Pohjoismaiden pääkaupungeissa. Kun kokeellisesti on osoitettu liikennemerkkien usein jäävän autoilijoilta huomaamatta, olisi ainakin tärkeimmät liikennemerkit tehtävä tarpeeksi suuriksi ja näkyviksi. Esittämäänsä viitaten aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin jalankulkijain liikenneturvallisuuden parantamiseksi mm. 1) kiinnittämällä huomiota suojateitten asianmukaiseen sijoitukseen ja merkitsemiseen, 2) kiinnittämällä huomiota suojateitten entistä yleisempään maalaamiseen ja maalauksen jatkuvaan kunnossapitoon, 3) suojateitä osoittavien liikennemerkkien suurentamiseksi ja saattamiseksi näkyvämmiksi, 4) suojatiemerkkien asettamiseksi myös suojatien yläpuolelle siellä, missä suojatie on vaarallisessa paikassa sekä merkkien ja suo-

jatien valaisemiseksi tällaisessa paikassa pimeän aikana. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan oli kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosastossa suoritettu tutkimuksia poliisin tietoon tulleista ja vakuutusyhtiöille ilmoitetuista liikenneonnettomuuksista. Vuonna 1967 tuli Helsingissä poliisin tietoon 688 jalankulki-onnettomuutta, joissa kuoli 40 ja loukkaantui 679 jalankulkijaa, heistä 129 vaikeasti. Liikennevaurioihin osallisia jalankulkijoita oli samana vuonna yht. 751, joista 460 eli 61 % katsottiin oikeudenkäynnissä syyllisiksi. Näiden jalankulkijain yleisin virhe oli ollut ajoradan ylittäminen suojatien ulkopuolella. Alustavien tietojen mukaan Helsingin liikenteessä kuoli v:n 1968 aikana 31 ja loukkaantui vaikeasti 103 jalankulkijaa. Luvut ovat 20 % pienemmät kuin edellisellä vuonna. Aloitteessa mainittujen kansainvälisten tilastojen vertailukelpoisuuteen on syytä suhtautua varauksella, koska ne yleensä ovat sidottuja kunkin maan käytäntöön. Tieliikenneasetusta ja liikennemerkkejä on muutettu ja tieliikennesäännökset pyritään tieliikennekomitean suosituksen mukaisesti asteittain kokonaan tarkistamaan ja mahdollisuuksien mukaan yhtenäistämään kaikissa Pohjoismaissa. Liikenteen kehitys vaatii pysyväistä kansainvälistä yhteistoimintaa, joka on jo vireillä. Vuosittain varustetaan 20—40 risteystä liikennevaloilla, joista suurin osa kuuluu keskukselta ohjattavaan pääjärjestelmään. Suojateiden uusiminen aloitetaan heti keväällä ja sitä jatketaan niin kauan kuin maa on sulana. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön v. 1968 tekemän päätöksen mukaan suojatien merkki voidaan tehdä paitsi 400 × 400 mm:n myös 600 × 600 mm:n suuruisiksi. Suurempaa merkkiä suositellaan käytettäväksi silloin, kun ajonopeus ylittää 50 km/t tai milloin merkki on sijoitettu ajoradan keskikorokkeelle tahi etäälle ajoradan reunasta. Ajoradan yläpuolella oleva alue on yleensä varattu ryhmittymisen ja kaista-ajon viitoituksen tarpeisiin ja mer-

1. Kaupunginvaltuusto

kit pyritty sijoittamaan ennen risteystä. Lautakunta tulee hankkimaan asiaa koskevia tietoja ulkomailta. Suojateiden ja merkkien valaiseminen on lähinnä kustannuskysymys. Yksinomaan pienillä liikenneteknisillä järjestelyillä ei jalankulkijaonnettomuuksia pystytä poistamaan ja niin kauan kuin jalankulkijat ja ajoneuvot liikkuvat samassa tasossa, on vaara olemassa. Niinpä liikenneturvallisuuden parantamisen päämääräksi olisikin asetettava eri liikennemuotojen erottaminen toisistaan. Valtuusto katsoi eo. lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (25.6. 534 §).

Liikennevalojen käytön järjestämistä koskevassa, 26.6.1968 tehdyssä vt Borg-Sundmanin ym. aloitteessa huomautettiin mm., että liikenneonnettomuuksien ja niiden tuhoisten seuraamusten välttämiseksi olisi tehtävä kaikki mahdollinen. Jalankulkijoita olisi järkevin keinoin autettava myös vapaaehtoisesti kunnioittamaan liikennevaloja. Tätä varten olisi punaisen ja vihreän valon käyttäminen saatava mielekkääksi. Nykyään saavat ihmiset esim. kesäsunnuntaisin aamupäivällä tai arkipäivisin keskipäivän hiljaisena aikana talvisinkin seistä punaisen valon edessä, vaikka silmäkantamissa ei näy ainoatakaan ajoneuvoa. Tällöin ihminen tottuu menemään päin kieltävää valomerkkiä ja tämä voi tulla tavaksi, niin että katu saatetaan liikennevalojen vastaisesti ylittää tilanteessa, jossa ylitys onkin vaarallinen. Jollei valoja voida pitää sammuksissa, riittänee esim. keltainen vilkkuvalo päivisin. Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin tutkituttamaan onko ja minä vuodenaikoina, päivinä tai päivän aikoina syytä olla käyttämättä väärin tottumuksiin johtavia liikennevaloja, jotta tarpeellisten liikennevalojen ehdoton noudattaminen saataisiin käyntiin. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että kaupunginhallituksen v. 1959 tekemän päätöksen mukaan liikennevalot pidetään toistaiseksi poissa käytöstä klo 22—6 välisenä aikana, jolloin eräitä

ns. jalankulkijavalvoja lukuun ottamatta vanhemmat liikennevalot ovat sammutettuina ja uudemmat näyttävät vilkkuvaa keltaista valoa. Lautakunta oikeutettiin samalla tarkistamaan liikennevalojen käytössöoloaikaa, milloin se risteuksen liikennemäärät ja luonteen huomioon ottaen osoittautuu tarpeelliseksi. Kaupunginhallituksen v. 1959 tekemän päätöksen perusteella valot on pidetty muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta edelleenkin poissa käytöstä klo 22—6 välisenä aikana kaikkina viikonpäivinä. Myöskin lautakunnan mielestä olisi jalankulkijat saatava noudattamaan liikennevaloja ja siten parannettava heidän liikenneturvallisuuttaan. Hiljaisen liikenteen aikana toiminnassa olevat liikennevalot eivät kuitenkaan edistä tässä tarkoituksessa suoritettavaa valvontaa. Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto on v:n 1968 marras-joulukuussa suorittanut lukuisia tutkimuksia liikennevalojen tarpeellisuudesta erityisesti iltaisin. Tällöin oli mm. todettu liikenneonnettomuuksien huomattavasti vähentyneen sen jälkeen kun liikennevalot oli otettu käyttöön. Kaupunginhallitus totesi, että v:n 1969 alusta voimaan tulleen tieliikenneasetuksen muutoksen johdosta on lukuisissa liikennevaloissa suoritettava jalankulkijain muuttuneita olosuhteita vastaavia uudelleenjärjestelyjä. Osa näistä toimenpiteistä on jo suoritettu ja laajahko parannusohjelma laadittu, mutta koko ohjelman toteuttaminen voi tapahtua vasta liikennevaloja ohjaavan tietokoneen laajentamisen yhteydessä kertomusvuoden kesän aikana. Jalankulkuliikenteen sujuvuuden parantamiseksi pyritään mm. valojen kokonaiskiertoaikoja lyhentämään ja jalankulkijoille tarkoitettua vihreän valon aikaa pidentämään; välikorokkein varustetuissa risteyksissä pyritään jalankulkijat ohjaamaan yhdellä kertaa koko kadun ylitse; liikennevalojen käytössöoloaikaa pyritään lisäksi edelleen lyhentämään joko sammuttamalla ne kokonaan tai säätämällä valot vilkkuviksi. Lisäksi on tarkoitus vastaisuudessa suunnitella lii-

kennevalot siten, että ne sallivat vihreän jalankulkijavaiheen aikana sekä risteävän ajoradan ylittävän jalankululiikenteen että sille kääntyvän ajoneuvoliikenteen. Tämä toimenpide ei uusien määräysten mukaan heikennä jalankulkijan turvallisuutta. Jalankulkijalla on vihreän valon aikana ehdoton etuoikeus ajoradan ylittämiseen ennen risteyksessä kääntyviä ajoneuvoja. Vaikka vihreä valo kadunylityksen aikana vaihtuisikin punaiseksi, jalankulkijalla on oikeus jatkaa ylitystä seuraavalle jalkakäytävälle tai korokkeelle. Valtuusto katsoi edellä olevat lausunnot riittäviksi selityksiksi aloitteen johdosta (21.5. 390 §).

Itäisellä moottoritillä ja Kulosaaren sillalla olevan keskikaistan käyttämisestä liikenteeseen esittivät vt Kihlberg ym. v. 1965 tekemässään aloitteessa, että kaupunginvaltuusto kehottaisi kaupunginhallitusta ryhtymään heti toimenpiteisiin 1) Itäisellä moottoritillä ja Kulosaaren sillalla varatun keskikaistan ottamisesta kiireellisesti liikenteen käyttöön; 2) yhteistyötoimikunnan perustamiseksi 1) kohdassa mainitun suunnitelman toteuttamiseksi kustannuslaskelmineen ja rahoitussuunnitelmineen; 3) varojen varaamiseksi tarkoitukseen ja töiden aloittamiseksi viipymättä Itäiseltä moottoritiltä alkaen. Asia oli kiireellinen mm. sen takia, että lähiaikoina tulisivat viimeiset Helsingin kaupungin itäisistä asumalähiöistä rakennetuiksi, jonka jälkeen yli 170 000 asukkaan liikenne kohdistuu Itäiselle moottoritille ja Kulosaaren sillalle. Tämä merkitsee sitä, että klo 6—20 välisenä aikana n. 40 000 moottoriajoneuvoa ajaa Kulosaaren sillan kautta kaupunkiin, koska myös suurin osa itäisestä kaukoliikenteestä käyttää tätä reittiä keskusta ajassa. Kun moottoriajoneuvomäärä em. aikana nousee nykyisin lähes 20 000:een ja sillan vetokyky on 3 000 moottoriajoneuvoa tunnissa eli kaistaa kohden 1 500, ulottuvat autojonot ruuhka-aikana Vartiokylään saakka, joskin moottoritien levennystöillä on myös osuutensa tähän. Metronsuunnittelutoimikunta

esitti aloitteen johdosta, 1) että mainittu metroa varten varattu keskikaista oli jo otettu yleisen liikenteen käyttöön, 2) että kaupunginhallitus oli 6.4.1968 asettanut valtionrautateiden ja Helsingin kaupungin yhteistyötoimikunnan Helsingin metrosuunnitelmia koskevien yhteisten periaatteellisuonteisten kysymysten selvittämistä varten, 3) että aloitteessa mainitut metronsuunnittelutoimikunnan esityksestä poikkeavat radan kulkusuunnat oli pyritty tutkimaan valmisteltaessa esitystä Hakaniemen-Puotinharjun metro-osasta. Rautateiden hyväksikäyttöä koskevat tutkimukset jatkuivat edelleen yhteistyötoimikunnassa. 4) Varojen myöntämistä metron rakentamista varten on jatkuvasti pohdittu vuotuisten talousarvioiden ja kaupungin pitkän tähtäyksen taloussuunnitelman puitteissa. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että Sörnäisten rantatien levennystyön valmistuttua ja Itäväylän tultua levennetyksi kuusikaistaiseksi Linnanrakentajantien risteykseen saakka itäisten kaupunginosien liikenneolosuhteet ovat olleet tyydyttävät lukuun ottamatta Puotilan kohdalla esiintyvää pientä ruuhkautumista, joka sekkin häviää sen jälkeen, kun Itäväylän ja Marjanimentien liittymä valmistuu. Kehätiereitti Myllymestarantie—Seppämestarantie parantaa myös itäisten alueiden liikenneyhteyksiä. Itäväylän leventäminen kahdeksankaistaiseksi välillä Sörnäisten rantatie—Linnanrakentajantie on suunnitteilla ja pyritään toteuttamaan lähivuosina. Näiden töiden tultua suoritetuiksi tulee ruuhkautumista esiintymään lähinnä keskustassa, missä Pitkänsillan ja Hakaniemen sillan kapasiteetti ei ole riittävä. Tämänkin kohdan liikenteenvälityskyvyn parantaminen on suunnitteilla keskustasuunnitelman edelleen kehittämisen yhteydessä. Julkisen liikenteen sujuvuuden parantamiseksi lautakunta esitti 15.5.1968 kaupunginhallitukselle, että Sörnäisten rantatien ja Linnanrakentajantien välisellä osalla varattaisiin reunakaistalle mo- lemmilla ajoradoilla ensi sijassa linja-autoja

1. Kaupunginvaltuusto

varten. Poliisilaitos oli ilmoittanut yhtyvän­sä lautakunnan kantaan. Kaupunginhallitus oli 30.9.1968 tehnyt päätöksen em. reunakaisto­jen varaamisesta ensisijaisesti julkisen liikenteen käyttöön. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (29.1. 91 §).

Kaupungin keskustan pysäköintitilojen järjestelystä 6.9.1967 tekemässään aloitteessa totesivat vt Rahkamo ym., että läheskään kaikkea pysäköinnin tehostamiseksi ja paikkojen lisäämiseksi ei ole tehty. Erityisesti olisi kiinnitettävä huomiota mm. seuraaviin näkökohtiin:

a) Pysäköintimerkit olisi yhdenmukaistettava siten, että pysäköinti esim. klo 18 jälkeen ja ennen klo 7 aamulla olisi sallittua kaikissa pysäköintikiellolla merkityissä kohdin. Missä pysäköinti ei olisi sallittua, tulisi se merkitä pysähtymiskieltoimerkeillä. Näin yksinkertaistettaisiin liikennemerkkien tekstejä. Viisi­päiväisen viikon vaikutus olisi joustavasti otettava huomioon.

b) Ns. T-risteyksien kohdalla tulisi pysäköiminen sallia.

c) Bussipysäkit tulisi suunnitella porttikäytävien kohdalle tai paikkoihin, joissa ei saa muuten pysäköidä, jolloin kadunvarsi­tilaa vapautuu lyhyt- ja pitkäaikaiseen pysäköintiin.

d) Pysäköintitalojen tarve, paikkakysymykset ja kaupungin mahdollinen osuus rahoituksessa olisi selvitettävä.

e) Töölönlahden alle suunnitellun laajan pysäköintialueen markkinatutkimukset ja mahdollisuudet olisi selvitettävä.

f) Maanalaisten paikoitustilojen tarve, kustannukset ym. mahdollisuudet olisi kes­kustan alueella tutkittava.

Tämän vuoksi olisi kaupunginhallitusta kehoitettava viipymättä tutkituttamaan jo olemassa olevan aineiston pohjalta kaupungin keskustan pysäköintitilojen lyhyt- ja pitkäaikaisen käytön tarpeet lähitulevaisuudessa ja esittämään suuntaviivat pysäköinnin ratkaisuiksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta

totesi lausunnossaan, että pysäköintikysymysten käsittelyssä oli keskustan osalta todettu erilliset lyhyen tähtäyksen järjestelymahdollisuudet loppuun käytetyiksi tai että ne eivät enää riitä ongelman ratkaisemiseen. Käytännöllisesti katsoen kaikki vajaakäytöiset alueet, esim. rakentamattomat tontit ja ranta-alueet, on varattu pysäköintiä varten. Pysäköintiaikoja on huolto- ja asiointiliikenteen turvaamiseksi rajoitettu liikenne­merkein ja pysäköintimittarein. Ongelman ratkaisemiseksi olisi keskustaa varten saatava aikaan yhtenäinen pysäköintipolitiikka, jonka perusteella voitaisiin laatia yleisten pysäköintilaitosten rakentamisohjelma, tulisi määritellä kiinteistöjen autopaikkojen rakentamisvelvollisuus sekä rakentaa kiinteistöjen autopaikat tarkoituksenmukaisesti lyhyt- ja pitkäaikaista pysäköintiä silmällä pitäen sekä määritellä kadunvarsi­pysäköin­nin rajoittamisperiaatteet. Pysäköintipolitiikasta ei kuitenkaan voida päättää erillään muista kaupunkisuunnitteluratkaisuista eikä yleisestä kulkulaitospolitiikasta. Tärkein asiaan vaikuttava tekijä on julkisen liikenteen osuus keskustassa suoritettavista matkoista. Henkilöautoliikenne ja julkinen liikenne on suunniteltava tasapainoisesti antamalla kummallekin liikennemuodolle omat tehtävänsä. Helsingin kaupunkiseudun liikennetutkimuksen jatkokäsittelyssä todettiin, että tutkimuksessa esitettyjä, Helsingin keskustaa koskevia suunnitelmia on syytä tarkistaa. Henkilöautoliikenteen ohjaaminen keskustaan suunnitelmassa esitetyn laajuusena edellyttäisi n. 90 000 autopaikan tarjontaa, mikä on nykyiseen verrattuna kolminkertainen määrä. Liikennesuunnitteluosaston toimeksiannosta laati eräs insinööri­toimisto kertomus­vuoden alussa pysäköintitutkimuksen ja -suunnittelun esiohjelman. Ohjelman mukainen pysäköintitutkimus on niin laaja, ettei sitä voida kohtuullisessa ajassa suorittaa kaupunkisuunnitteluviraston omalla työvoimalla, vaan työssä olisi turvaututtava ulkopuoli­siin asiantuntijoihin. Esiohjelman laatineen

toimiston arvion mukaan työ kestää 1.5 v ja sen kustannukset olisivat n. 700 000 mk. Tähän määrään eivät sisälly kaupungin oman henkilökunnan kustannukset. Työ liittyy lähinnä Kantakaupungin runkosuunnitteluun, jonka pysäköintiä koskeva työohjelma valmistui 19.3.; lisäksi on 17.5. valmistunut alustava Helsingin niemen autopaikkannormiehdotus, johon liittyy erilaisia pysäköintilaitosten sijoituskavaaioita. Työtä suoritetaan Kantakaupungin runkosuunnitelman aika-aulun mukaan rinnan maankäyttö-, vyöhyke- ja kulkulaitossuunnittelun kanssa. Aloitteessa ehdotettu pysäköintitutkimustyö on käynnissä kaupunkisuunnitteluvirastossa Kantakaupungin runkosuunnittelun yhteydessä. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.10.727 §).

Eräiden pysäkki- ja pysäköintijärjestelyjen suorittamisesta Senaatintoria ympäröivillä kaduilla tekivät vt Grönholm ym. 17.4.1968 aloitteen, jossa mainittiin Helsinkiin saapuvien ulkomaisten matkailijain määrän lisääntyvän joka vuosi. Suurin osa matkailijoista saapuu etenkin kesäisin seuramatkaryhminä tai laivaristeilyjen yhteydessä. Ohjelmaan kuuluu tällöin aina myös kiertoajelu linja-autolla, jonka aikana on tapana pysähtyä 5—10 minuutiksi Senaatintorille sen ympäristön historian esittelyä ja valokuvaamista varten. Torilta puuttuu kuitenkin tarkoitukseen sopiva pysäkki. Myöskin Tuomiokirkon esittely kiertoajelun aikana on hankalaa, koska linja-autojen lähtöä kirkkoterassilta vaikeuttaa se, että Kirkkokadun pohjoisreunaan pysäköidyistä autoista kolme viimeistä autoa estävät kääntymisen Kirkkokadulle. Asian parantamiseksi aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin Snellmanninkadun puolella sijaitsevan linja-autopysäkin siirtämiseksi torin alalaitaan Aleksanterinkadun varrelle, jolloin Snellmanninkadun kulmasta länteen varattaisiin n. 50 m:n pituinen ala kiertoajeluja suorittaville autoille,

sekä Kirkkokadun pohjoisreunassa väestönsuojaan johtavan sisäänkäytävän ja Unioninkadun kulman välillä sallitun pysäköinnin lopettamiseksi vuosittain 15.5.—30.9. välisenä aikana. Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoi, että Senaatintorin varrella oleva, kiertoajeluja suorittaville linja-autoille varattu pysäkki on sijainniltaan alueen kokonaisuuteen nähden varsin edullisessa paikassa, koska esittelykohteesta kiinnostuneet matkailijat voivat tauon aikana siirtyä ulos linja-autosta valokuvaamaan Tuomiokirkkoa ym. alueen nähtävyyksiä. Tällöin voidaan myös ajaa torin ympäri, jolloin matkailijat saavat hyvän yleisnäkymän Senaatintorin alueesta. Lautakunta oli 17.7.1968 kieltänyt pysäköimisen Kirkkokadun pohjoisreunalla Tuomiokirkkoa vastapäätä 20 m:n matkalla ennen Unioninkadun risteystä. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (29.1.93 §).

Liikennevalojen asentamista Kuusisaarentien tärkeimpiin risteysiin koskevassa vt Ilaskiven ym. aloitteessa mainittiin mm., että Helsingissä on viime vuosina kiinnitetty runsaasti huomiota liikenneturvallisuuden parantamiseen mm. rakentamalla ylikulkusiltoja vilkasliikenteisten väylien yli erityisesti koulujen läheisyydessä sekä lisäämällä liikennevaloja. Uusilla asutusalueilla tämä usein kuitenkin on tapahtunut vasta useita vuosia sen jälkeen, kun asukkaat niihin ovat muuttaneet. Näin on tapahtunut mm. Lehtisaaressa. Sen ja Kuusisaaren kautta kulkee erittäin vilkasliikenteinen Kuusisaarentie—Otaniementie, joka jakaa nämä asuma-alueet kahtia aiheuttaen mm. sen, että koulu- ja vanhusten sekä jalankulkijain yleensä on vaarallista siirtyä Kuusisaarentien toisella puolella oleville pysäkeille. Ruuhkaantumia ja ajovaikeuksia on aiheutunut myös Lehtisaarentieltä, Liljasaarentieltä sekä Kuusisaaren poikkikaduilta Kuusisaarentielle ja Otaniementielle pyrkiville autoille. Huolimatta Lehtisaaren, Kaskisaaren ja Kuusisaaren asutusten ja liikenteen voimakkaasta

1. Kaupunginvaltuusto

kasvusta Kuusisaarentie on jäänyt vaille anottuja liikenneturvallisuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Tilannetta pahentaa vielä se, että Kuusisaarentien ainoa jalkakäytävä on vuoroin toisella, vuoroin toisella puolella ajoväylää, mikä pakottaa kulijat toistuviin kadunylityksiin. Kaupunginhallitusta olisi kehoitettava ryhtymään erittäin kiireellisiin toimenpiteisiin ainakin ruuhka-aikana toiminnassa olevien ja mahdollisesti keskusohjaukseen liitettyjen liikennevalojen asentamiseksi Kuusisaarentien tärkeimpiin kohtiin Lehtisaaressa ja Kuusisaaressa. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 28.8.1968 esittää kaupunginhallitukselle, että Kuusisaarentien ja Lehtisaarentien risteyksessä toteutettaisiin liikenteen järjestely ja että sinne asennettaisiin liikennevalot. Samassa yhteydessä esitettiin jalankulku- ja pyörätien rakentamista Otaniemen ja Kuusisaaren siltojen välille. Kuusisaaren liikenteen järjestely on vireillä ja suunnitelmat tarvittavia asemakaavan muutoksia koskevine selvityksineen valmistuvat kertomusvuoden kuluessa. Kaupunginhallitus määräsi 21.4. liikenteen uudelleen järjestelyn ja liikennevalojen asentamisen toteutettavaksi kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukaisesti (12.2. 140 §, 25.6. 536 §).

Sillan rakentamista Sturenkadun pituussuuntaan Teollisuuskadulta Kalliolan kohdalle koskevassa aloitteessaan esittivät vt Hakulinen ym., että itään suuntautuvan liikenteen parantamiseksi Sturenkadun liikenne Aleksis Kiven kadun ja Porvoonkadun kohdalla ratkaistaisiin niin, että Sturenkadun pituussuuntaan rakennettaisiin silta, joka alkaisi suunnilleen Teollisuuskadulta ja päättyisi vastaavasti Kalliolan kohdalle. Tällöin Aleksis Kiven kadun sekä Porvoonkadun laaja liikenne voitaisiin johtaa sillan alitse. Asiasta olisi suoritettava tutkimus ja tulos esitettävä valtuuston päätettäväksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta ilmoitti 22.1. tehneensä kaupunginhallitukselle esityksen risteyksen liikenteen uudelleen järjestämi-

seksi ja liikennevalojen asentamiseksi, koska Aleksis Kiven kadun ja Sturenkadun risteyksen liikenteen sujuvuus on Junatien valmistumisen jälkeen muodostunut vaikeaksi ja liikenneturvallisuus huonoksi. Kun risteyksen muuttaminen eritasoiseksi niin, että Sturenkadun liikenne ohjattaisiin siltaa pitkin Aleksis Kiven kadun yli, tulee maksamaan verrattain paljon, ei sitä kiireellisimpien kohteiden vuoksi ole voitu ottaa vireen 1970—1979 taloussuunnitelmaan. Liikennetilanne alueella tulee kuitenkin jonkin verran paranemaan, kun Teollisuuskadun leventäminen ja sen jatkaminen Pasilaan on toteutettu. Tämä tapahtuu taloussuunnitelman mukaan v. 1973—1975. Poliisilaitoksella ei ollut ollut huomauttamista lautakunnan lausunnon suhteen. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (21.5. 389 §).

Kevytrakenteisen ylikulkusillan rakentamisesta Laajasalontien yli Reposalmen tien risteyksessä tekivät vt Valla ym. 18.12.1968 aloitteen, jossa kiinnitettiin huomiota siihen, että Laajasalon alueella on parhailaan käynnissä laajoja rakennustöitä, joiden johdosta liikenne tulee suuresti kasvamaan. Laajasalossa rakennetaan myös Yliskylän kansakoulua, joka otetaan käyttöön syksyllä 1969. Kun uusi koulu sijaitsee Laajasalontien itäpuolella, joutuvat lähes kaikki oppilaat ainakin kaksi kertaa päivässä ylittämään tämän tien sen vilkasliikenteisimmältä kohdalta. Tämä on herättänyt huolestumista kouluikäisten lasten vanhemmissa. Myös kesällä joudutaan tie ylittämään usein, koska Reposalmen uimaranta sijaitsee samoin sen itäpuolella. Onnettomuuksia on tällä tieosuudella jo sattunut ja vaara tulee kasvamaan pienten koululaisten joutuessa tien ylittäjiksi. Laajasalontie välillä Koirasaarentie—Abraham Wetterin tie on erittäin vilkasliikenteinen, koska sitä kautta kulkee kaikki Laajasalon, Jollaksen ja Santahaminan liikenne. Tietä käyttävät myös raskaat polttoaineita kuljettavat säiliöautot, joiden määrä on jatkuvasti lisääntynyt. Tämän vuoksi olisi ryh-

dyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin kevytrakenteisen ylikulkusillan rakentamiseksi Laajasalontien yli Reposalmentien risteukseen, siten että silta olisi valmis kesään 1969 mennessä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan on Laajasalontien suuntainen jalankulkutie saatu valmiiksi rakennetuksi, mikä helpottaa jalankulkuliikennettä. Lisäksi lautakunta on esittänyt kaupunginhallitukselle, että Laajasalontien poikki Kirkkosalmentien risteuksen eteläreunaan rakennettaisiin jalankulkusilta, koska tämä kohta on koululaisille edullisin. Kaupunginhallitus päätti 30.6.1968 em. jalankulkusillan rakentamisesta esityksen mukaisesti. Samalla kaupunginhallitus päätti, että Vanhalta sotilas-tieltä Laajasalonkaarelle rakennetaan väliaikainen jalankulkutie. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.10. 729 §).

Pysähtymisrajoitusten lieventämistä koskevassa aloitteessaan mainitsivat vt Holkeri ym., että kaupungin alueella liikennejärjestelyjä suoritettaessa eräissä tapauksissa julkista liikennettä tehokkaasti tukevien vuokra-autonkuljettajien mahdollisuuksia joustavaan asiakaspalveluun oli selvästi vaikeutettu. Helsingin Vuokra-autoilijat yhdistys oli huhtikuussa 1967 kaupungille lähettämässään kirjelmässä maininnut haittaavista tekijöistä erityisesti pysähtymisrajoitukset. Kun pysähtymiskieltoimerkeillä on merkitystä vain liikenteen ollessa vilkas, ei ole erityisesti sairaiden ja vanhusten palvelun kannalta oikein, etteivät taksiautot edes hiljaisina aikoina saa asiakkaiden ajoneuvoon nousemista tai siitä poistumista varten pysähtyä joustavalla tavalla. Lisäksi on monia julkisia rakennuksia, joiden lähelle ei ole järjestetty pysähtymismahdollisuuksia. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että asiaa oli käsitelty mm. valtuustoaloitteiden yhteydessä 21.6. ja 20.9.1967. Tällöin oli tähdenneetty sitä, että pysähtymiskieltoa käytetään yleensä vain siellä, missä se liikenneturvallisuuden kannalta on välttämätöntä tai missä lyhyt-

aikainenkin ajokaistan tukkeutuminen aiheuttaa liikennehäiriöitä. Päämäärän saavuttamiseksi tulee kiellon olla ehdoton. Vuokra-autojen asettamista tässä tapauksessa erikois-asemaan on vaikea perustella, koska yksityis-autoillakin suoritetaan yhtä tärkeitä kuljetuksia. Vuokra-autoille myönnetty oikeus seisottaa pysähtymiskieltoalueilla saattaisi houkutella myös muita autoja seisottamaan näillä alueilla, mikä vaikeuttaisi valvontaa. Pakkotilanteessa, esim. sairaita tai invalideja kuljetettaessa, saadaan ajoneuvo seisottaa pysähtymiskieltoalueella jalkakäytävälle ja pyörätielle. Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosastossa oli valmisteilla varsin laaja vuokra-autotutkimuksen suunnittelu, minkä yhteydessä, jos suunnitelma toteutetaan, tulisivat selvitettyiksi kaikki vuokra-autojen käyttömahdollisuuksia parantavat toimenpiteet. Valtuusto päätti velvoittaa kaupunginhallituksen ryhtymään pikaisiin toimenpiteisiin taksiliikenteen joustavuuden lisäämiseksi ja yleisönpalvelumahdollisuuksien parantamiseksi ottaen huomioon mm. vuokra-autojen pysähtymisoi-keuden laajentamisen siten, että liikenneturvallisuutta ei vaaranneta eikä liikenteen yleiselle sujuvuudelle aiheuteta haittaa (26.2. 194 §, 25.6. 537 §).

Keskikaupungin alueella sijaitsevien koulujen tonttialueiden järjestämistä pysäköintikäyttöön kesäaikana koskevassa aloitteessaan huomauttivat vt Juhola ym. henkilöauto- liikenteen jatkuvasti kasvavan ja sopivien pysäköintipaikkojen löytämisen kaupungin keskustassa yhä vaikeutuvan. Pysäköintitilojen puute vaikeuttaa kesällä myös autoilevien turistien liikkumista kaupungissa. Asian helpottamiseksi olisi kaupunginhallituksen pikaisesti ennen kesän tuloa annettava tutkia mahdollisuudet saada keskikaupungin alueella sijaitsevien koulujen tonttialueet valvottuun pysäköintikäyttöön kesäaikana joko vuokraamalla tilat yksityisille henkilöille tai hoitamalla alueet kaupungin oman työvoiman avulla. Kaupunkisuunnittelulautakunta

1. Kaupunginvaltuusto

totesi, että aikaisempina vuosina on suhtauduttu kielteisesti samaa asiaa koskeviin aloitteisiin mm. siitä syystä, että piha-alueiden käyttö aiheuttaisi häiriöitä ja pihapäällysteiden öljyyntymistä ja likaantumista. Koulut sijaitsevat lisäksi muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta varsinaisen liikekeskustan reuna-alueilla, joilla vielä on vapaita pysäköintipaikkoja. Nykyiset keskustan reuna-alueiden maksulliset pysäköintialueet, ns. kaasulaitoksen tontti ja tontti Unioninkatu 43 eivät ole osoittautuneet taloudellisesti kannattaviksi. Kansakoulukatu 2—4:ssä sijaitsevan koulun viereistä aluetta, joka varsinaisesti ei ole koulun piha, käytetään kesällä 1969 pysäköintiin. Kansakoulujen johtokunnat olivat kansakoululain 12 §:ään ja kansakouluasetuksen 51 §:ään viitaten katsoeet, että pysäköinti koulupihoilla aiheuttaisi häiriöitä ja yleistä rauhattomuutta sekä tahrisi pihan voitelu- ja polttoaineilla. Kiinteistölautakunta päätti 4.6.1963 vuokrata kokeilumielessä Annankadun kansakoulun edustalla olevan kansakoulutonttiin kuulumattoman hiekkakentän maksulliseksi pysäköintialueeksi eräälle sotainvalidille ja tämän pojalle. Huomautuksia oli jouduttu antamaan lähinnä kentän huolimattoman hoidon johdosta. Kesällä 1968 oli kenttä ollut vuokrattuna kahdelle muulle henkilölle, jotka olivat hoitaneet tehtävänsä hyvin. Lautakunta oli vuokrannut yksityisille henkilöille eri puolilta kaupunkia yht. 6 rakentamatonta aluetta, jotka ainakaan talvisaikana eivät ole osoittautuneet kannattaviksi. Hakaniemen sillan alustan käyttäminen maksullisena pysäköintialueena oli vuoden kuluttua lopetettu kannattamattomana. Sen johdosta, että em. maksulliset pysäköintialueet ovat toistaiseksi olleet vajaakäytössä ja että ne ovat keskeisillä paikoilla, on niiden katsottava ainakin v:n 1969 kesän aikana turvaavan aloitteessa tarkoitettun pysäköintitarpeen. Pysäköintimitareita ei katsottu voitavan asentaa tilapäisille paikoille eikä rakentamattomille tonteille. Maksullisten pysäköintialueiden hoito, el-

leivät ne ole yleisellä alueella, olisi annettava yksityisille yrittäjille. Taloudellisen kannattamattomuuden vuoksi tätä yrittäjäkuntaa ei kuitenkaan vielä ole päässyt muodostumaan. Mikäli koulujen pihamaita saataisiin pysäköintialueiksi, olisi niiden hoidosta ilmeisesti maksettava korvausta niiden hoitajille. Ilman valvontaa ei pihamaita voida ottaa käyttöön kesäaikaisiksi pysäköintialueiksi. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (26.3. 269 §, 18.6. 484 §).

Vapauden aukion perustamista Eino Leinon patsaan luo ehdottivat vt. Hakulinen ym. 4.9.1968 tekemässään aloitteessa sillä perusteella, että kansalaiset, varsinkin nuoriso, haluaa esittää mielipiteensä milloin mistäkin ajankohtaisesta asiasta vapaana monopoli-soituneista tiedotusvälineistä. Tällainen oikeus kuuluu demokratiaan ja yksilön vapauden perusoikeuksiin. Tukholman keskustassa Sergelin torilla oleva Vapauden aukio on erittäin käytetty ja suuri matkailunähtävyys, se on myös ollut omiaan edistämään järjestystä nuorison keskuudessa. Kun myös Helsingissä kaivataan vapaan puhumisen aukiota, olisi tällainen perustettava Esplanaadille Eino Leinon patsaan luo, missä sellainen on jo kehittymässä. Kaupunkisuunnittelulautakunta huomautti, että hallitusmuodon 10 §:n mukaan jokaisella Suomen kansalaisella on mm. sanan vapaus sekä oikeus edeltä päin lupaa hakematta kokoontua keskustelemaan yleisistä asioista tai muussa luvallisessa tarkoituksessa. Taivasalla yleisessä paikassa pidettävästä kokouksesta on tehtävä ilmoitus poliisiviranomaiselle viimeistään 6 t ennen kokouksen alkamista. Yleisellä kokouksella tulee kuitenkin olla määrätty edellytykset täyttävä toimeenpanija ja mikäli kokouksessa aiotaan keskustella tai tehdä päätöksiä, sille on myös valittava puheenjohtaja. Lautakunnan mielestä paikan varaamisella vapaan mielipiteen esittämistä varten luodaan mahdollisuudet yhteiskunnan kannalta positiiviselle toiminnalle. Lautakunta ei kuitenkaan

pitänyt Eino Leinon patsaan ympäristöä sopivana tarkoitukseen, koska se ei ollut kyllin rauhallinen ja kyllin suuri tarkoitukseen. Lautakunnan mielestä seuraavat alueet saataisivat olla tarkoitukseen sopivia: Kaisaniemen puiston kenttä, Arkadian puistikon hiekkakenttä, Leppäsuon kenttä, Laivurinkadun päässä oleva tasoitettu kenttä, Johanneksen puiston kenttä ja Stadionin eteläinen etupiha. Sopivimpana lautakunta piti Kaisaniemeä. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (21.5. 391 §).

Metrotuimikunta

Metron rakentamisen aloittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti, hyväksyen kaupunginhallituksen ehdotuksen,

1) oikeuttaa metrotuimikunnan aloittamaan ja suorittamaan metron rakentamis-

työt osuudella Kamppi—Puotinharju käyttäen ohjeena khn mietinnön n:o 1 liitteenä olevaa piirustusta K 2 sekä

2) määrätä metron rakentamisen järjestettäväksi siten, että se tapahtuu talousarvioon tähän tarkoitukseen merkittyjen ja vastaisuudessa merkittävien määrärahojen puitteissa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä seuraavan toivomusponnen: »Hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus jatkuvasti tutkii kaikki mahdollisuudet taloudelliseen yhteistyöhön valtion ja naapurikuntien kanssa Helsingin seudun julkisen liikenteen investointien rahoittamiseksi ja kehittää yhteistyötä valtionrautateiden ja tarvittaessa myös muiden liikenteenharjoittajien kanssa sekä huolehtii siitä, että julkisen liikenteen käyttötalous hoidetaan tavalla, joka ei kohtuuttomalla tavalla rasita veroäyrin hintaa» (7.5. 326 §, khn mtö n:o 1).

8. Satamaoloja koskevat asiat

Satamakomitean mietintö. Kaupunginhallitus asetti v. 1965 komitean tutkimaan kaupungin satamien kehittämisen suuntaviivoja ottaen huomioon satamaliikenteeseen välittömästi vaikuttavien tekijöiden lisäksi kaupungin yleisen kehityksen. Satamakomitea totesi mietinnössään, että kaupunginhallituksen v. 1952 asettaman edellisen satamakomitean v. 1954 valmistuneessa mietinnössä oli tarkasteltu Helsingin sataman siihenastista liikenteellistä ja rakenteellista kehitystä. Tästä syystä nykyinen komitea oli valottanut pääpiirteiltään sataman kehitystä ja taustatekijöitä ajalta 1957—1966. Tänä ajanjaksona tapahtuneen kehityksen mukaisesti on tarkasteltu sataman kapasiteetin hyväksikäyttöä ja pyritty selvittämään tulevan arvioidun liikenteellisen kehityksen perusteella kapasiteetin lisäämismahdollisuudet ja -tarpeet.

Mietinnössä on tarkasteltu tuonnin ja viennin kehitystä tavararyhmittäin sekä niiden sataman kapasiteetille asettamaa tarvetta ja siihen välittömästi vaikuttavia tekijöitä. Komitean mietintö jakautuu seuraaviin pääkohtiin: sataman tehtävä ja liikenteellinen perusta, sataman liikenteen rakenne ja rytmi, kappaletavaran tuonti, joukkotavaran tuonti ja vienti, sataman rakenteellinen kehitys v:n 1954 jälkeen, tavarankäsittelyn nopeuttaminen ja työskentelyolosuhteiden parantaminen, varastosuojien ja varastoimisalueiden käytön tehostaminen, kuljetus- ja tavarankäsittelytekniikan kehitys, matkustajaliikenne, lautta- ja konteinerisatama, talletusvarasto ja vapaavarasto, maaliikenteen tavarakeskus, rakennusainesatamat, kalaja troolarisatama, maaliikenneyhteydet, sataman kehittämissuunnitelmat, sataman tu-